

Pracownia SPATIUM Monika Jabłońska
ul. Nasienna 19, 10-816 Olsztyn, tel. 609-789-098

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA - ARCHITEKTURA I REWITALIZACJA
KRAJOBRAZU - PLANOWANIE PRZESTRZENNE I URBANISTYKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

AUTORZY OPRACOWANIA:

MGR INŻ. PAWEŁ JABŁOŃSKI

MGR INŻ. MONIKA JABŁOŃSKA

OLSZTYN – WRZESIEŃ 2016 r.

SPI S TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	
1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY.....	4
1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY.....	5
1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM	
1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM.....	6
1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM.....	7
1.3.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU MIASTA I GMINY.....	8
1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	15
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	27
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	28
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	29
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	
5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA.....	29
5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM.....	46
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	47
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	48
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM	59
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO.....	62

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	68
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	69
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	70

CZĘŚĆ KARTOGRAFICZNA

- ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 1 W SKALI 1:10000 PN. „RYSUNEK DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA DOBRE MIASTO – TERENY MIEJSKIE”.
- ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 2 W SKALI 1:25000 PN. „RYSUNEK DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY I MIASTA DOBRE MIASTO – TERENY WIEJSKIE”.

WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 *W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”. Zgodnie z art. 9 pkt. 5 Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak zgodnie z pkt. 4 *Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.**

Należy pamiętać, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreacyjnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, iż określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Dobre Miasto. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Dobre Miasto.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* są aktami prawa miejscowego. Liczba miejscowych planów zwiększa atrakcyjność inwestycyjną danej gminy i przyczynia się do znacznego skrócenia czasu niezbędnego do realizacji zamierzeń inwestycyjno-budowlanych.

Zawarte w niniejszym opracowaniu analizy i prognozy przewidywanych zmian w środowisku w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium odnoszą się tylko i wyłącznie do wprowadzonych w projekcie dokumentu zmian, które w niniejszej prognozie wyróżniono kursywą i skreśleniami. Pozostałe zapisy zostają niezmienione w stosunku do obowiązującego Studium, w związku z czym ich wpływ na środowisko pozostaje niezmieniony i nie jest przedmiotem niniejszej prognozy (nie został opisany).

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz. 353 z późn. zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo znak WSTE.411.4.2015.BW z dnia 24 lutego 2015 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Olsztynie (pismo znak: ZNS.4082.5.2015.EW z dnia 26 lutego 2015 r.).

Podstawę merytoryczną opracowania stanowią:

1. Tekst i rysunki projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto.

2. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto.
3. Materiały udostępnione z zasobów archiwalnych Geologa Wojewódzkiego w Olsztynie.
4. Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko – mazurskiego. IOŚ WIOŚ w Olsztynie, Wyd. BMS, Olsztyn.
5. Akty i przepisy prawne związane z ochroną środowiska i przyrody.
6. Literatura naukowa i popularnonaukowa.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. 778 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 3 *Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. W związku z powyższym na etapie opracowywania projektu Studium nie ma fizycznej możliwości wykonania inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu całej gminy. Ponadto gmina nie ma obowiązku wykonania opracowania ekofizjograficznego (w tym inwentaryzacji) dla obszaru całej gminy – nie jest to zadanie własne gminy i nie jest do tego zobligowana żadnymi przepisami prawa, a ponieważ studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie przesądza ostatecznie o formie zagospodarowania w nim wskazanym to sporządzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie opracowywania studium jest bezzasadne i bezcelowe.*

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o *ochronie przyrody* (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) na rysunkach projektu Studium zostały wniesione formy ochrony znajdujące się na terenie miasta i gminy Dobre Miasto. Należy pamiętać, że projekt Studium opracowywany jest na mapach w skali 1:25000 (gmina) i 1:10000 (miasto), na których precyzyjne wskazanie występowania np.: gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej jest niemożliwe do wykonania.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują konkretne obszary gminy, dla których określa się szczegółowo sposób zagospodarowania. Dlatego też, dopiero na etapie sporządzania planów miejscowych (będących aktem prawa) celowym i zasadnym jest wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczych oraz ocena skutków realizacji ustaleń projektu planu w kontekście występującej flory i fauny, w tym uwzględnienie ewentualnych zmian w zakresie bioróżnorodności.

Do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono załączniki graficzne nr 1 i nr 2 przedstawiające m.in. uwarunkowania środowiskowe, infrastrukturalne, komunikacyjne i środowiska kulturowego na terenie gminy i miasta Dobre Miasto.

1.2. CEL OPRACOWANIA PROGNOZY I METODY PRACY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest elementem procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem studium jest identyfikacja możliwych ewentualnych wpływów na komponenty środowiska obszaru miasta oraz zdrowie ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń projektu studium oraz współpraca z autorem ustaleń projektu studium w celu wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska. Ważnym zadaniem prognozy jest informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń projektu studium.

Każda prognoza wpływu ustaleń projektu studium na środowisko zawiera oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego myślenia niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą

w stosunku do późniejszych etapów projektowania inwestycji, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań.

Na etapie analizy ustaleń projektu studium sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić w ogóle lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć (w tym opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Ocenę możliwych przemian komponentów środowiska przeprowadzono w oparciu o analizę ich funkcjonowania w istniejącej strukturze przestrzennej. Kolejnym krokiem jest analiza przyszłego funkcjonowania środowiska pod wpływem przemian, jakie zajdą wskutek realizacji ustaleń projektu studium. Etapem końcowym jest ocena skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektu studium oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, wynikających z troski o osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano na istotne trudności lub luki informacyjne, które uniemożliwiłyby identyfikację zagrożeń lub ocenę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

1.3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM

1.3.1. CEL SPORZĄDZENIA PROJEKTU STUDIUM

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju miasta i gminy Dobre Miasto, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, Burmistrza Miasta i Gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji.

Cele przestrzenne określone w projekcie Studium skierowane zostały na wielofunkcyjny rozwój miasta i gminy z uwzględnieniem szczególnych warunków rozwoju działalności gospodarczej oraz walorów przyrodniczych i kulturowych, a także poprawa jakości życia społeczności lokalnej w warunkach ekologicznej równowagi, funkcjonalnej sprawności i estetycznej atrakcyjności zagospodarowania przestrzennego.

Jako strategiczne cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego w projekcie studium przyjęto:

- stworzenie warunków do inwestowania, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju szerokiego spektrum usług związanych z istniejącym potencjałem gospodarczym oraz z obsługą turystyki i wypoczynku,
- rozwój zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przyrody i krajobrazu jako głównych zasobów przyrodniczych gminy przez łączenie inwestycji z ochroną zasobów przyrodniczych, renowacją starej zabudowy i ochroną krajobrazu,
- utrzymanie tożsamości kulturowej miejscowości przez reaktywowanie tradycyjnych wzorów kultury materialnej, respektowanie istniejących starych układów *ruralistycznych wsi i układu* urbanistycznego miasta,
- modernizacja sieci komunikacyjnej miasta i gminy ze szczególnym uwzględnieniem powiązania istniejącego lokalnego układu komunikacyjnego z nadrzędnym (krajowym) układem komunikacyjnym,
- podniesienie standardu zagospodarowania, wzmacniającego rolę miasta Dobre Miasto jako wielofunkcyjnego ośrodka obsługi zarówno dla mieszkańców jak i dla turystów,
- poprawa wizerunku gminy i miasta,
- kreowanie specyficznych, kojarzących się wyłącznie z Dobrym Miastem cech, obiektów lub też imprez,
- koordynacja działań, na poziomie gminy i związku gmin, w zakresie inwestowania na obszarach strategicznych mających na celu wzmocnienie efektów

- współdziałania i całościowego podejścia do zagadnień przyrodniczych, gospodarczych i społecznych,
- tworzenie korzystnych warunków dla transgranicznej współpracy różnych podmiotów w dziedzinie kultury, nauki, oświaty, turystyki, rekreacji i innych.

Przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście polityka przestrzenna, będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych wybranych obszarów, podstawą opracowywania analiz zgodności ustaleń sporządzanych planów miejscowych z tą polityką, a także będzie dokumentem pomocniczym w przygotowywaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowywania terenów.

1.3.2. STRUKTURA PROJEKTU STUDIUM

Projekt Studium został opracowany zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Przedmiotowy projekt Studium jest tekstem ujednoliconym zawierającym ustalenia przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście Nr XVIII/129/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto oraz zmiany wprowadzone w analizowanym projekcie Studium – zmiany które w niniejszej prognozie wyróżniono kursywą i skreśleniami.

Przyjęcie uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście nowej polityki przestrzennej będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych, odnoszących się do wybranych obszarów miasta i gminy oraz będzie stanowić materiał pomocniczy przy realizacji strategii rozwoju miasta i gminy, gospodarki gruntami w mieście i gminie, planowaniu prac planistycznych oraz planowaniu i realizacji zadań własnych miasta i gminy.

Stosownie do przepisu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa się w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy,
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej,
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary *szczególnego zagrożenia powodzią narażone na niebezpieczeństwo powodzi* i *obszary osuwania się mas ziemnych*,
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny,

- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- ~~inne obszary problemowe~~, *obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym*, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

1.3.3. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARU MIASTA I GMINY

W projekcie Studium przyjęto podstawowy podział obszaru gminy na strefy strukturalne oznaczone na rysunku studium jako „strefy polityki przestrzennej”. Przyjęty podział służyć do ustalania ogólnych założeń dotyczących możliwości przeznaczenia terenów położonych w strefie na różne funkcje oraz określania standardu i sposobu ich zagospodarowania. Obszar gminy podzielono na następujące strefy strukturalne:

- 1) rolniczo-osadnicza - oznaczona na rysunku studium symbolem RO,
- 2) miejska – oznaczona na rysunku studium symbolem M,
- 3) osadniczo-turystyczna – oznaczona na rysunku studium symbolem OT.

W strefach strukturalnych występują jednostki osadnicze, dla których określono granice zwartej zabudowy, wynikające z istniejącego zagospodarowania terenów, występowania terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz preferencji w zakresie przeznaczania dodatkowych terenów pod zabudowę. Poza granicami zwartej zabudowy wsi wskazano również tereny preferowane do zagospodarowania pod zabudowę rekreacyjną i turystyczną, a także pod zabudowę związaną z aktywnością gospodarczą. Poprzez zwartą zabudowę należy rozumieć granice określone na rysunku studium jako tereny istniejącej zabudowy (*stan istniejący*) i ~~tereny kierunkowego rozwoju zabudowy~~ *fragmenty terenów oznaczone jako kierunki rozwoju łącznie*.

Na terenach wiejskich gminy Dobre Miasto studium wskazuje następujące kierunki rozwoju zabudowy:

Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej – poprzez tereny zabudowy mieszkaniowej należy rozumieć zabudowę, w której realizowane są funkcje mieszkaniowe oraz wszelką zabudowę towarzyszącą funkcji mieszkaniowej, niezbędną do jej prawidłowego funkcjonowania. Zabudowie mieszkaniowej może towarzyszyć zabudowa związana z funkcjami usługowymi oraz handlowymi.

Tereny zabudowy aktywności gospodarczej (obejmujące tereny produkcji, usług i handlu oraz tereny usług i administracji) – poprzez zabudowę tereny aktywności gospodarczej należy rozumieć: zabudowę związaną z produkcją, przetwórstwem, usługami rzemieślniczymi, handlem, usługami oraz zabudowę mieszkaniowo-usługową realizowaną jako funkcja towarzysząca działalności gospodarczej, pod warunkiem zabezpieczenia standardów zamieszkiwania przez inwestora budynku mieszkalnego.

Tereny zabudowy rekreacyjnej i turystycznej rekreacji i turystyki – należy przez to rozumieć zabudowę rekreacji indywidualnej oraz zabudowę związaną z usługami turystycznymi w tym hotele, pensjonaty, motele oraz gastronomię i handel towarzyszący tej zabudowie. Należy również przez to rozumieć zabudowę związaną z zagospodarowaniem terenu pod rekreację i sport, na przykład parkingi, pola biwakowe, karawaningi, urządzenia sanitarno-socjalne, obiekty małej gastronomii i handlu, boiska, ścieżki rowerowe itp.

Tereny zabudowy rolniczej (zagrodowej) – zabudowa związana z prowadzonym gospodarstwem rolnym i służąca przede wszystkim prowadzonej produkcji rolnej, w tym specjalnym działom rolnictwa. W skład zabudowy zagrodowej powinny wchodzić również budynki mieszkalne służące zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rolnika i jego rodziny, a także możliwości prowadzenia działalności agroturystycznej.

Główne kierunki polityki przestrzennej miasta i gminy Dobre Miasto

Kształtowanie zabudowy w wyznaczonych strefach i jednostkach strukturalnych

oraz kształtowanie zagospodarowania przestrzennego na terenach systemów funkcjonalnych odbywać się będzie przez konsekwentne działanie w następujących kierunkach:

- dostosowanie polityki planistycznej do przyjętych celów i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego,
- kształtowanie ładu przestrzennego i przyjaznego mieszkańcom środowiska zamieszkania z uwzględnieniem tożsamości kulturowej i zasad estetyki urbanistycznej i architektonicznej,
- racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony,
- ochrona obiektów i obszarów środowiska kulturowego i ich wykorzystanie jako potencjału przestrzennego przy zagospodarowywaniu terenów z nimi sąsiadujących oraz kształtowaniu obszarów przestrzeni publicznych,
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez sukcesywną realizację zadań własnych gminy, w szczególności w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej oraz komunikacji,
- podniesienie atrakcyjności miasta dla pożądanых inwestycji i prowadzenie aktywnej polityki w zakresie pozyskania i przygotowania terenów jako oferty inwestycyjnej gminy,
- aktywna polityka w zakresie gospodarki nieruchomościami niezbędnymi dla realizacji zadań własnych gminy i działalności ofertowej dotyczącej zagospodarowania przestrzennego,
- stworzenie korzystnego klimatu do rozwoju działalności gospodarczej i zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej w zakresie mieszkalnictwa,
- rewitalizacja i modernizacja istniejącej zabudowy wymagającej takich zabiegów, w szczególności w centrum miasta Dobre Miasto i jego sąsiedztwie,
- rewitalizacja centrum miasta oraz rehabilitacja zdegradowanych obszarów (przestrzeni),
- stworzenie warunków dla poszerzenia oferty usług, ze szczególnym uwzględnieniem usług w zakresie obsługi turystyki i wypoczynku,
- podejmowanie działań mających na celu przyspieszenie przebudowy systemu komunikacyjnego i budowy obwodnicy Dobrego Miasta, realizowanej jako ponadlokalny cel publiczny ze szczególnym uwzględnieniem powiązań obwodnicy z systemem komunikacji miejskiej,
- budowa turystycznych ścieżek rowerowych i organizacja tras turystycznych.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Jako tereny zabudowane lub przeznaczone do uzupełnienia zabudowy, w mieście i gminie Dobre Miasto w projekcie studium przyjmuje się tereny oznaczone na rysunku studium jako „stan istniejący”, w których skład wchodzi:

- 1) tereny już zainwestowane,
- 2) pojedyncze działki niezabudowane leżące w sąsiedztwie terenów zainwestowanych oraz stanowiące uzupełnienie lub wypełnienie istniejącej zabudowy,
- 3) przeznaczone pod zabudowę w ogólnym planie miejscowym, który utracił ważność w 2003 r.

Większość terenów całkowicie lub częściowo zainwestowanych stanowią tereny zabudowane obiektami prywatnymi. Ich stan techniczny i wygląd estetyczny zależy od okresu budowy obiektu jak i od częstotliwości i zakresu podejmowanych prac modernizacyjnych. Te ostatnie podejmowane są bardzo często i dotyczą rozbudowy i nadbudowy obiektów istniejących. Przy braku precyzyjnych regulacji planistycznych dotyczących sposobu i warunków zabudowy efekty uzyskiwane w wyniku takich robót budowlanych nie zawsze dają oczekiwane rezultaty.

Za tereny wymagające przekształceń i modernizacji uznano tereny przemysłowe położone w Dobrym Mieście przy ul. Fabrycznej. Na terenach tych należy wprowadzić możliwość lokalizacji funkcji uzupełniających w stosunku do obecnej, takich jak usługi i handel.

Podejmowanie kompleksowych procesów w zakresie rehabilitacji zasobów mieszkaniowych i infrastruktury technicznej, możliwe będzie po ukazaniu się przepisów szczególnych regulujących tą problematykę. Na obszarach poddawanych procesom rehabilitacji należy kształtować przestrzenie publiczne najwyższej jakości. Obszar działań rehabilitacyjnych powinien stanowić wyodrębnioną jednostkę urbanistyczną, która tworzyć będzie całość funkcjonalną, użytkową i przestrzenną.

Obszarami, które mogą być przeznaczone pod zabudowę są tereny oznaczone na rysunku studium jako „kierunki rozwoju”, w skład których wchodzi:

- 1) niezabudowane działki w granicach istniejącej zabudowy,
- 2) tereny niezabudowane lecz przeznaczone do zabudowy w obowiązującym przed 2003 rokiem miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy,
- 3) tereny nie przeznaczone jeszcze do zabudowy, na których nie występują jednak uwarunkowania wykluczające lub istotnie ograniczające rozwój zagospodarowania przestrzennego, a więc wskazane w niniejszym studium jako tereny preferowane do rozwoju procesów urbanizacyjnych, oznaczone na rysunku studium.

Głównymi terenami inwestycyjnymi w mieście i gminie będą jednak, oprócz pojedynczych działek „plombowych”, obszary wolne od zabudowy lub zabudowane w niewielkiej części (wymienione w pkt. 2 i 3), oznaczone na rysunku studium.

W kształtowaniu przestrzeni zamieszkiwania bardzo ważną rolę odgrywają przestrzenie publiczne. Ukształtowane w historycznym rozwoju zabudowy, świadczą o tożsamości miejscowości, a reprezentacyjne obiekty realizowane w pierzejach tych przestrzeni stają się często identyfikatorami przestrzeni. W Dobrym Mieście występuje wiele obiektów historycznych wpisanych do rejestru zabytków, które spełniają funkcję identyfikatorów przestrzeni, jednak brakuje im odpowiedniej oprawy i wyeksponowania.

We współczesnym kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego miasta potrzeba tworzenia nowych, reprezentacyjnych, estetycznych i przyjaznych człowiekowi przestrzeni publicznych staje się potrzebą i modą. Świadczy o nadejściu takiego etapu rozwoju miasta, gdzie nie ilość budowanych obiektów, a jakość tworzonej przestrzeni nabiera szczególnego znaczenia. Celem takiego podejścia do rozbudowy miasta jest potrzeba tworzenia nowych wartości w przestrzeni miejskiej, które obok znakomitych zabytków przeszłości, chciałyby chronić następne pokolenia. W związku z powyższym na rysunkach studium oznaczono „obszary przestrzeni publicznej”, w skład których wchodzi fragmenty miasta i gminy o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Politykę w zakresie gospodarki przestrzennej w odniesieniu do wydzielonych, niezabudowanych jednostek strukturalnych określonych jako obszary strategiczne ustala się jako działania mające doprowadzić do osiągnięcia celów i kierunków rozwoju miasta i gminy, określonych w rozdziale I ustaleń studium.

Wszelkie działania związane z zagospodarowywaniem obszaru miasta i gminy Dobre Miasto powinny być podejmowane po uwzględnieniu polityki przestrzennej określonej we wszystkich rozdziałach niniejszego studium oraz przepisów szczególnych odnoszących się do tych działań. W związku z powyższym przyjęto następujące zasady polityki przestrzennej na całym obszarze miasta i gminy:

- 1) lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz zabudowy związanej z drobną wytwórczością i przetwórstwem, a także z obsługą turystyki i wypoczynku na działkach położonych w granicach zwartej zabudowy,
- 2) ustalanie warunku, że uciążliwość związana z budową obiektów przemysłowych i usługowych nie może wykraczać poza granice działki inwestora,
- 3) lokalizowanie obiektów związanych z realizacją celów publicznych w granicach zwartej zabudowy, pod warunkiem zachowania przepisów szczególnych w tym zakresie,
- 4) kształtowanie przestrzeni publicznych przy podejmowaniu przedsięwzięć związanych z kształtowaniem nowej zabudowy,
- 5) zapewnienie możliwości realizacji obiektów związanych z obsługą mieszkańców,

- urządzeń przeciwpożarowych oraz urządzeń ochrony ludności, a także przed zagrożeniami chemicznymi i ekologicznymi przy kształtowaniu nowej zabudowy mieszkaniowej,
- 6) zakaz budowy lub rozbudowy zakładów produkcyjnych albo usługowych stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi na podstawie przepisów o ochronie środowiska w granicach zwartej zabudowy,
  - 7) zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych na terenach, gdzie nie mogą być zapewnione odpowiednie dla zabudowy mieszkaniowej standardy środowiska i ochrony przed zagrożeniami środowiskowymi,
  - 8) wykorzystanie cieków wodnych oraz terenów zadrzewionych przy projektowaniu zagospodarowania terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych, jako ogólnodostępne tereny zieleni urządzonej.

Na terenie miasta i gminy Dobre Miasto nie wyznacza się obszarów, na których rozmieszczone będą turbiny wiatrowe o mocy powyżej 100 kW.

Studium zakłada możliwość lokalizacji pozostałych obiektów i urządzeń związanych z produkcją energii odnawialnej (OZE) o mocy powyżej 100 kW takich jak: elektrownie słoneczne (fotowoltaiczne), kotłownie na biomasę, urządzenia kogeneracyjne w granicach terenów wskazanych na rysunku studium. Lokalizacja obiektów związanych z produkcją energii odnawialnej (OZE) powinna być jednak uwarunkowana przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz ochrony środowiska. Szczególną wagę należy położyć na analizę wpływu tego typu obiektów na środowisko przyrodnicze, warunki życia mieszkańców oraz krajobraz gminy.

Granice terenów, na których rozmieszczone będą urządzenia energii z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy przekraczającej 100 kW (z wykluczeniem turbin wiatrowych) wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu muszą się zawierać w granicach terenów wyznaczonych na rysunku studium.

Zasady zabudowy i zagospodarowania w odniesieniu do terenów w granicach miasta

TERENY MIESZKANIOWE I USŁUGOWE (o wysokiej i niskiej intensywności):

- przy zagospodarowywaniu nowych terenów należy kontynuować miejski charakter zabudowy, łączący funkcje mieszkaniowe (wielorodzinne i jednorodzinne) z funkcjami usługowymi towarzyszącymi zabudowie mieszkaniowej,
- w sąsiedztwie historycznego centrum miasta należy kontynuować układ ulic i zabudowę pierzejową; preferowana jest zabudowa w formie kondominiów, z przestrzenią prywatną wewnątrz zabudowy i przestrzenią publiczną wzdłuż ulic; Na zamknięciu ulic projektować główne osie obiektów architektonicznych posiadających charakter identyfikatorów przestrzeni,
- obowiązek wkomponowania istniejących terenów zadrzewionych w układ zieleni nowo zabudowywanej enklawy terenu,
- budynki jednorodzinne, wolnostojące, dwukondygnacyjne z użytkowymi poddaszami lub w zdecydowanie nowoczesnej stylistyce,
- charakter, gabaryty i układ budynków wielorodzinnych ~~musi być ustalany~~ należy *ustalać* w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- działki położone w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy miasta powinny być większe, aby zapewnić możliwość lokalizowania obiektów mieszkalnych w odpowiedniej odległości od zewnętrznej krawędzi projektowanej jezdni. Pas terenu od strony obwodnicy powinien być zadrzewiony i zakrzewiony odpowiednimi gatunkami roślin tworzącymi zielen izolacyjną.
- wskazane określenie miejsc lokalizacji obiektów posiadających charakter identyfikatorów przestrzeni.

TERENY USŁUG I ADMINISTRACJI:

- przekształcenie, modernizacja i rewitalizacja istniejącej zabudowy

- poprzemysłowej, z wykorzystaniem obiektów wymagających dużych powierzchni,
- niezbędne nadanie nowego wyglądu elewacjom oraz modernizacja zagospodarowania działek stosownie do umieszczanej w obiekcie funkcji,
- obsługa komunikacyjna poprzez drogi wewnętrzne i zakładowe,
- obowiązek zabezpieczenia odpowiedniej do funkcji budynków ilości parkingów i miejsc postojowych,
- dostosowanie zabudowy i zagospodarowania terenów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

TERENY PRODUKCJI, USŁUG I HANDLU (*TERENY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ*):

- terenami preferowanymi do zabudowy związanej z produkcją, przetwórstwem i składami są tereny bezpośrednio przyległe do terenów już zabudowanych tego rodzaju obiektami oraz terenów preferowanych pod tego rodzaju inwestycje na obszarze gminy,
- wydzielanie działek dla poszczególnych inwestorów musi odbywać się z zachowaniem zasad oszczędnego wykorzystywania terenów,
- obowiązek zabezpieczenia odpowiedniej do funkcji budynków ilości parkingów i miejsc postojowych,
- obowiązek stosowania rozwiązań ograniczających uciążliwości wykonywanej na poszczególnych terenach aktywności gospodarczej,
- realizacja nasadzeń drzew i krzewów wzdłuż granic terenów przylegających do zabudowy mieszkaniowej.

TERENY REKREACJI I SPORTU:

- terenami preferowanymi do zagospodarowania obiektami związanymi ze sportem i rekreacją są tereny położone w dolinie Łyny i Małej Łyny w części południowej miasta,
- niezbędne do zagospodarowania tych terenów obiekty muszą spełniać wymagania określone w związku z występującą strefą ekspozycji panoramy miasta z zabudowaniami kolegiaty,
- w zagospodarowaniu terenów rekreacyjnych i sportowych należy uwzględnić możliwość realizacji imprez masowych,
- parkingi i miejsca postojowe należy projektować z uwzględnieniem przebiegu projektowanego połączenia dróg wojewódzkich.

TERENY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO MIASTA *OBEJMUJĄCE*: TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH, TERENY ZIELENI NATURALNEJ, URZĄDZONEJ I LEŚNEJ:

- terenami preferowanymi do zagospodarowania jako tereny parkowe – zieleni urządzonej są tereny położone po południowej stronie ulicy Fabrycznej,
- wskazane takie kształtowanie nasadzeń aby oprócz funkcji estetycznych, rekreacyjnych i ekologicznych mogły pełnić funkcję zieleni izolującej zabudowę mieszkaniową od uciążliwości komunikacyjnych jak i przemysłowych,
- specjalnych działań polegających na rewaloryzacji lub rekompozycji wymaga zieleni miejska, w tym: skwery, parki, aleje i zieleni nadrzeczna,
- gospodarowanie zielenią miejską powinno mieć zdecydowany charakter polegający na kształtowaniu zieleni wewnątrz miasta w kontekście istniejącej i projektowanej zabudowy lub zagospodarowania terenu – kształtowaniu zieleni typowo miejskiej,
- w stosunku do naturalnych (niezagospodarowanych) form zieleni w przestrzeni śródmiejskiej powinno się dążyć do ich urządzenia (przynajmniej poprzez uporządkowanie) i udostępnienia mieszkańcom.
- cenne, ze względu na ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego, nie zagospodarowane tereny położone w dolinie rzeki Łyny, preferowane są do systematycznego ich zagospodarowywania jako tereny ogólnie dostępnej zieleni miejskiej,
- zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych,

- wskazane wyposażenie terenów w ścieżki spacerowe i rowerowe oraz urządzenia rekreacyjne i place zabaw a także w ławki i kosze na śmieci.

Zasady zabudowy i zagospodarowania w odniesieniu do terenów na obszarze gminy

Zabudowę mieszkaniową, usługową oraz zabudowę związaną z działalnością gospodarczą, a także z obsługą turystyki i wypoczynku należy lokalizować, przede wszystkim, na niezabudowanych działkach w granicach zwartej zabudowy. Granice zabudowy oznaczone na rysunku studium nie są liniami rozgraniczającymi. Rozstrzygnięcia dotyczące granic zabudowy powinny zapadać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Dodatkowymi terenami preferowanymi do zabudowy są następujące tereny:

TERENY PRODUKCJI, USŁUG I HANDLU (TERENY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ):

- studium przewiduje na terenie gminy lokalizację dwóch terenów koncentracji funkcji związanych z działalnością gospodarczą: w rejonie wsi Barcikowo ~~oraz w rejonie wsi Kabikiejmy Dolne~~ oraz przy zachodniej i północnej granicy miast,
- obsługa komunikacyjna od dróg gminnych z ograniczeniem wjazdów na ponadlokalne drogi publiczne,
- zagospodarowanie poszczególnych działek z uwzględnieniem wymagań oszczędnego wykorzystania terenu,
- w zagospodarowaniu działek lub terenu uwzględnić ukształtowanie zieleni izolacyjnej,
- możliwość lokalizacji budynków mieszkalnych realizowanych jako funkcja towarzysząca funkcji rzemieślniczej, pod warunkiem zapewnienia standardu zamieszkiwania przez inwestorów,
- warunkiem realizacji zabudowy jest uzbrojenie techniczne terenów.

TERENY MIESZKANIOWE I USŁUGOWE (o niskiej intensywności):

- zabudowa budynkami jednorodinnymi, wolnostojącymi oraz budynkami towarzyszącymi w granicach zwartej zabudowy wsi lub w ramach zabudowy zagrodowej związanej z prowadzonym gospodarstwem rolnym,
- wysokość budynków do dwóch kondygnacji z użytkowym poddaszem,
- na terenach preferowanych do zabudowy mieszkaniowej charakter zabudowy powinien być dostosowany do charakteru zabudowy regionalnej,
- w zagospodarowywaniu terenu należy przewidzieć lokalizację obiektów handlowych lub obiektów użyteczności publicznej wraz z przestrzenią publiczną.

TERENY REKREACJI, TURYSTYKI ORAZ USŁUG ADMINISTRACJI:

- przy określaniu sposobu zagospodarowania rekreacji należy wydzielić strefy pod lokalizację obiektów związanych z obsługą rekreacji i wypoczynku oraz strefy rekreacyjne z ograniczoną ilością obiektów kubaturowych,
- realizacja zabudowy kubaturowej nie powinna powodować usuwania istniejącego starodrzewu,
- na terenach rekreacji należy zminimalizować ilość dróg kołowych przez zaprojektowanie parkingów - parkingi muszą być lokalizowane jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie dróg,
- możliwość zainwestowania terenu po wykonaniu sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- na całym terenie powinny być zaprojektowane ścieżki pieszo-rowerowe,
- przy określaniu sposobu zagospodarowania terenów rekreacji w sąsiedztwie jeziora Limajno należy przewidzieć lokalizację kempingów, karawaningów lub pól namiotowych.

TERENY ROLNICZE (ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA):

- obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej preferowane do ochrony występują w

strefach strukturalnych oznaczonych jako Rolniczo-Osadnicza i Osadniczo-Turystyczna - polityka dla tych obszarów określona została w rozdziale II, punkt 5.

- obiekty związane z produkcją i przetwórstwem rolniczym mogą być także realizowane na terenach poza granicami zwartej zabudowy wsi, z uwzględnieniem uwarunkowań wykluczających lub ograniczających możliwość zabudowy,
- ~~lokalizację elektrowni wiatrowych należy ograniczyć do terenów wskazanych na rysunku studium.~~

~~SYSTEM PRZRODNICZY GMINY (LASY, DOLINA RZEKI ŁYNY):~~

~~TERENY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY OBEJMUJĄCE: TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH, TERENY ZIELENI NATURALNEJ, URZĄDZONEJ I LEŚNEJ~~

- w lasach nie przewiduje się żadnych obiektów kubaturowych poza obiektami związanymi z obsługą parkingów i ruchu drogowego, a także obiektami sanitarno-socjalnymi,
- w enklawach lasów wykorzystywanych do celów rekreacyjnych powinny być organizowane ścieżki piesze i rowerowe,
- *na terenach położonych dookoła miejskiej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w pobliżu miejscowości Kosyń (oznaczonych na rysunku studium) wskazanym jest wykonanie komponowanej (urządzonej) zieleni o charakterze izolacyjnym w postaci nasadzeń rodzimych gatunków roślinności wysokiej i średniej, izolującej zabudowę mieszkaniową i usługową od uciążliwości związanych z eksploatacją istniejącej oczyszczalni ścieków*
- zakaz naruszania sieci hydrograficznej i melioracyjnej.

W punkcie 2 dokumentu projektu Studium wskazano KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM *TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY*, gdzie określono dopuszczalne sposoby zagospodarowania i użytkowania w odniesieniu do terenu miasta Dobre Miasto oraz w odniesieniu do terenów gminy poza miastem.

W analizowanym dokumencie Studium określono w poszczególnych punktach:

- kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów,
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji, w tym: komunikacji drogowej, komunikacji kolejowej, dróg rowerowych
- kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej, w tym: systemu zaopatrzenia w wodę, systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków, gospodarki odpadami, ciepłownictwa, elektroenergetyki, gazownictwa, sieci teleinformatycznej.

Ponadto w dokumencie Studium wyznaczono:

- Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.
- Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów rządowych.
- Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także ~~obszary z możliwością lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.~~
- Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, *w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.*
- ~~Obszary szczególnego zagrożenia powodzią narażone na niebezpieczeństwo~~

~~powodzi (szczególnego zagrożenia powodzią) i oraz obszary osuwania się mas ziemnych.~~

- ~~Obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin, obszary występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych, a także obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.~~
- ~~Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.~~
- ~~Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji ~~lub~~ rekultywacji lub remediacji.~~
- ~~Obszary zdegradowane.~~
- ~~Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.~~
- ~~Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.~~

1.4. POWIĄZANIE USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego uchwalony został przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest narzędziem do realizacji jednego z ważniejszych zadań samorządu województwa, jakim jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie. W oparciu o ocenę przestrzennych uwarunkowań rozwoju formułuje on kierunki polityki przestrzennej oraz zasady organizacji przestrzennej na poziomie struktur regionalnych.

Celem Planu województwa jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, który ma zasadnicze znaczenie dla prowadzenia rozwoju w sposób zrównoważony. W praktyce oznacza to:

- określenie przestrzennych uwarunkowań rozwoju (społecznych, gospodarczych i środowiskowych), w tym zróżnicowanych cech przestrzeni regionu, aby mogły one służyć realizacji programów i projektów rozwojowych na wszystkich poziomach planowania: krajowym, wojewódzkim i lokalnym,
- rozmieszczenie w przestrzeni celów i działań ustalonych w „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025”,
- wskazanie zasadniczych ram dla rozwoju przestrzennego gmin w kontekście krajowym, regionalnym oraz międzygminnym.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa przyjmuje się główny kierunek dla realizacji polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do ładu przestrzennego: Przywrócenie i kształtowanie ładu przestrzennego jako główny cel w gospodarowaniu przestrzenią i jednocześnie strategiczny składnik zintegrowanej polityki zrównoważonego rozwoju regionu.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa rekomenduje się następujące zasady i działania w kształtowaniu ładu przestrzennego:

- a) Uwzględnianie problematyki przywrócenia i kształtowania ładu przestrzennego jako priorytetu w samorządowych dokumentach planistycznych i strategiczno-programowych.
- b) Określenie w dokumentach planistycznych i strategiczno-programowych, działań w zakresie kształtowania ładu przestrzennego oraz warunków realizacji tych działań.
- c) Przyjęcie, że każda działalność zmieniająca przestrzeń powinna być warunkowana pozytywnym jej wpływem na ład przestrzenny lub co najmniej nie powinna zagrażać ładowi przestrzennemu i ładowi ekologicznemu.

Przyjmuje się ustalenia, działania i zasady dla realizacji kierunku:

- 1) Dążenie do uporządkowania różnych elementów i funkcji przestrzeni oraz harmonii między nimi, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju – tak w wymiarze planistycznym, jak i realizacyjnym, poprzez:
  - a. Podjęcie działań łagodzących negatywne skutki nierozważnego zainwestowania.

- b. Rewitalizację zdegradowanej przestrzeni miejskiej, w tym szczególnie terenów śródmiejskich, terenów poprzemysłowych oraz powojсковych.
  - c. Prowadzenie kompleksowych działań estetyzujących przestrzeń miejską oraz podmiejską, w tym ochrona przed agresywnymi reklamami.
  - d. Całościowe kształtowanie nowych zespołów urbanistycznych, uwzględniające także ich spójność z systemami ekologicznymi.
  - e. Racjonalne wykorzystanie przestrzeni – preferowanie optymalnego jej zagospodarowania.
  - f. Dbłość o harmonijne komponowanie i wysoką jakość terenów przestrzeni publicznej.
  - g. Określanie rzeczywistych potrzeb terenowych pod budownictwo mieszkaniowe w dokumentach planistycznych. Dążenie do ograniczenia nieuzasadnionego przeznaczania terenów pod budownictwo mieszkaniowe, dostosowanie wielkości tych terenów do dynamiki demograficznej gminy.
  - h. Zapobieganie nadmiernej ekspansji terenów zabudowanych miast i wsi poza jednostki osadnicze.
  - i. Przeciwdziałanie powstawaniu oraz łagodzenie konfliktów funkcji w przestrzeni, w szczególności funkcji gospodarczych z funkcjami ekologiczną i rolniczą.
  - j. Dostosowanie intensywności zagospodarowania rekreacyjnego do cech środowiska przyrodniczego i jego chłonności inwestycyjnej i turystycznej.
  - k. Dążenie do ustawicznego podnoszenia standardów przestrzennych i użytkowych zagospodarowania terenów rekreacyjnych.
  - l. Ochronę przed dysharmonijnym zainwestowaniem i zagospodarowaniem terenów, nie wprowadzanie w krajobrazie obcych, dominujących elementów technicznych (dominant), powodujących obniżenie jakości przestrzeni.
  - m. Ochronę przestrzeni województwa przed realizacją dysharmonijnych obiektów technicznych energetyki wiatrowej, zaburzających ład przestrzenny.
  - n. Wprowadzanie zieleni komponowanej o funkcji osłonowej wokół obiektów technicznych zakłócających harmonię w krajobrazie.
  - o. Dążenie do zwiększania pokrycia powierzchni województwa miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, stanowiącymi podstawowe narzędzie kształtowania ładu w „grze o przestrzeń”. Ograniczanie zagospodarowania terenu, na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, będących w znacznej części przyczyną powstawania chaosu przestrzennego.
  - p. Zachowanie i ochronę wyróżniających cech przestrzeni stanowiących o tożsamości miejsca, takich jak osie widokowe, naturalne dominanty, cechy rzeźby terenu, panoramy i widoki wieloplanowe.
- 2) Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej diagnozy stanu ładu przestrzennego i jego znaczenia dla jakości życia człowieka. Dążenie do uzyskania wysokiego stopnia partycypacji społecznej w procesach gospodarowania przestrzenią, poprzez powszechne uświadomienie realnego wpływu mieszkańców na kształtowanie ładu przestrzennego:
- a. Umożliwienie mieszkańcom pełnej dostępności do informacji dotyczącej prac nad dokumentami planistycznymi, także przy wykorzystaniu technik informatycznych.
  - b. Włączenie mieszkańców w proces kształtowania i utrzymania ładu przestrzennego, stworzenie mechanizmów umożliwiających i ułatwiających uczestnictwo na każdym etapie procesu zagospodarowania.
  - c. Dążenie do wypracowania tzw. „dobrych praktyk” ułatwiających kształtowanie ładu przestrzennego na każdym poziomie zarządzania / gospodarowania przestrzenią (lokalnym i ponadlokalnym), zainteresowanie nimi zarówno samorządów, jak i mieszkańców.

- d. Wykorzystanie różnych technik wizualizacji przy projektowaniu zagospodarowania struktur przestrzennych i rewitalizacji (rekultywacji) struktur istniejących w celu ochrony/odtworzenia ładu przestrzennego.
- 3) Utworzenie systemu monitorowania dynamiki działań i procesów w przestrzeni regionu w aspekcie oddziaływania na stan ładu przestrzennego poprzez opracowanie kompleksowej diagnozy ładu przestrzennego, stanowiącej płaszczyznę odniesienia dla obserwacji monitoringowej

W projekcie Studium w punkcie 9 *Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów rządowych* wymieniono inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikające z polityki zawartej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym inwestycje związane z realizacją zadań rządowych oraz zadań samorządu województwa.

Zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zaliczono:

1. rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 593 w miejscowości Łęgno w zakresie chodnika wraz z dwoma zatokami autobusowymi i wyspą środkową spowalniającą ruch,
2. modernizacja linii 110 kV Orneta – Dobre Miasto,
3. modernizacja linii 110 kV Olsztyn1 – Dobre Miasto,
4. modernizacja linii 110 kV Olsztyn Mątki – Lidzbark Warmiński,
5. rozbudowa GPZ Dobre Miasto,
6. Cittaslow – sieć miast Warmii, Mazur i Powiśla stawiających na dobrą jakość życia,
7. Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej,
8. prace na wybranych liniach kolejowych w perspektywie UE 2014-2020 – prace przygotowawcze,
9. przebudowa infrastruktury obsługi podróżnych na stacjach i przystankach w celu dostosowania do obsługi osób o ograniczonej mobilności
10. Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim),
11. gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi. Poprawa jakości gleb poprzez regulacje stosunków wodnych oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią, zwiększenie retencji wodnej,
12. modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu informacji turystycznej. Modernizacja i rozbudowa punktów informacji turystycznej,
13. Warmia i Mazury Pro – invest 2015.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO NA LATA 2011 – 2014 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2015 – 2018.

Program ochrony środowiska województwa zawiera opis uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych wynikających z polityki ekologicznej państwa i zapisów dotyczących ochrony środowiska zawartych w obowiązujących dokumentach, strategiach i programach.

Celem strategicznym Programu (...) jest Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Projekt studiów jest zgodny z następującymi priorytetami i kierunkami działań określonymi w Programie (...):

Priorytet 1. Doskonalenie działań systemowych.

Kierunki działań:

- Wzrost udziału społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.
- Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym.
- Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych i izb edukacyjnych.

Priorytet 2. Zapewnienie ochrony racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

Kierunki działań:

- Ochrona przyrody i krajobrazu.
  - o Rozwój form ochrony przyrody.
  - o Zapewnianie integralności przyrodniczej województwa.
  - o Ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody.
  - o Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym.
  - o Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim.
- Rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wody.
- Ochrona przed powodzią.
- Ochrona zasobów wód podziemnych.
- Ochrona powierzchni ziemi.
- Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi.
- Ochrona klimatu.

Priorytet 3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Kierunki działań:

- Ograniczanie środowiskowych zagrożeń zdrowia i życia.
- Poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez:
  - o likwidację lokalnych kotłowni o dużej emisji i rozbudowę sieci ciepłowniczej,
  - o zamianę kotłowni węglowych na obiekty niskoemisyjne,
  - o instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci ciepłowniczych,
  - o instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,
  - o prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych,
  - o rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) województwa,
  - o zmniejszanie zapotrzebowania na energię: stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce, dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i ciepłych);
- Poprawa jakości wód.
- Doskonalenie gospodarki odpadami.
- Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

W dokumencie projektu Studium wprowadzono ustalenia poprzez realizację których dąży się do zachowania i poprawy jakości zasobów środowiska przyrodniczego przy racjonalizacji ich wykorzystania, poprawę jakości wód powierzchniowych, redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza, zachowanie walorów środowiska przyrodniczego poprzez egzekucję obowiązujących zasad zagospodarowania terenów w działalności planistycznej i inwestycyjnej. Wymienione ustalenia wpisują się w w/w kierunki działań określone w Programie ochrony środowiska województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2011 – 2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015 – 2018.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa jest częścią zintegrowanego planowania regionalnego. Sposobem przełożenia celów strategicznych na przestrzenne jest ich odniesienie do trzech głównych elementów zagospodarowania przestrzennego, jakimi są środowisko przyrodnicze, osadnictwo i infrastruktura techniczna. W systemie tym strategia spełnia rolę założeń rozwoju, określa cele rozwoju oraz kierunki działań, natomiast plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego określa politykę przestrzenną, której realizacja służy osiągnięciu celów rozwoju określonych w strategii.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa Warmińsko-Mazurskiego zawiera cel nadrzędny – wizję, do którego należy dążyć: Zasobne i

gospodarne Warmia i Mazury – regionem czystego powietrza, wód i żywności o wysokiej jakości.

Jest to cel ponadczasowy, kumulujący wszystkie aspekty rozwoju społeczno-gospodarczego charakterystyczne dla naszego regionu. Realizacji celu wizji służą cele główne o długim horyzoncie czasu. Zmieniają się one lub tylko modyfikują wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym. W obecnie uchwalonej *Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa Warmińsko-Mazurskiego* określony został następujący cel główny: Rozwój Warmii i Mazur na rzecz spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej w jednoczącej się Europie.

Cel główny ma być osiągnięty poprzez realizację wyszczególnionych w Strategii (...) celów strategicznych i operacyjnych oraz najważniejszych działań. Aspekt przestrzenny mają następujące cele strategiczne:

- 1) Wzrost konkurencyjności gospodarki:
  - a) Wzrost potencjału turystycznego.
  - b) Wzrost liczby miejsc pracy.
- 2) Wzrost aktywności społecznej.
  - a) Wzrost dostępności mieszkań.
  - b) Wzrost aktywności bazy sportowo-rekreacyjnej.
  - c) Poprawa jakości i ochrony środowiska.
- 3) Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych.
  - a) Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności.
  - b) Dostosowanie do potrzeb sieci nośników energii.
  - c) Monitoring środowiska.

Wyżej wymienione cele strategiczne znalazły swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych celach zagospodarowania przestrzennego województwa, w polityce przestrzennej poprzez określenie zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wskazania obszarów realizacji zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Strategia wskazuje, że problemy dotyczące gospodarki, zasobów ludzkich oraz infrastruktury i aspektów przestrzennych najbardziej widoczne są na obszarach wiejskich, które jednocześnie pozbawione są wielu atutów decydujących o możliwościach oddolnego pobudzania rozwoju. Słabość wsi pod względem przedsiębiorczości, zasobów ludzkich oraz wyposażenia infrastrukturalnego powoduje, że mieszkańcy obszarów wiejskich są zmuszeni poszukiwać alternatywnych źródeł dochodów. Poprawa spójności wewnętrznej województwa Warmińsko-Mazurskiego oznacza wyrównywanie dysproporcji rozwojowych we wszystkich aspektach: ekonomicznym, przestrzennym i społecznym.

W dokumencie projektu studium w zakresie realizacji celów społecznych wprowadzono ustalenia umożliwiające m.in. zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, zapewnienie właściwych warunków pracy i wypoczynku, zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikację, zapewnienie optymalnego dostępu do usług i handlu. Wymienione cele wpisują się w w/w kierunki działań określone Strategii rozwoju społeczno – gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2020.

STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO – MAZURSKIEGO.

Strategia rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim jest dokumentem stanowiącym rozwinięcie „Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego” w obszarze „Turystyka”, w związku z tym punktem wyjścia do sformułowania wizji jej rozwoju jest cel strategiczny Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur.

Z uwagi na wskazane w bilansie strategicznym ograniczenia trudnym, ale nie niemożliwym zadaniem będzie, by w okresie objętym horyzontem czasowym strategii, turystyka stała się wiodącą dziedziną gospodarki, gdzie za kryteria podstawowe zostały przyjęte: tworzenie miejsc pracy i udział w produkcji województwa. Z uwarunkowań przedstawionych w diagnozie jednoznacznie wynika, iż funkcja turystyczna będzie miała dla rozwoju województwa charakter decydujący. Z istoty turystyki jako zjawiska interdyscyplinarnego wynika, że turystyka musi być dziedziną integrującą różne obszary

gospodarki i życia społecznego oraz generatorem korzystnych sprzężeń zwrotnych. Stąd koniecznym jest uwzględnienie tego faktu w strategii. W województwie warmińsko-mazurskim, charakteryzującym się w dalszym ciągu najwyższym wskaźnikiem bezrobocia w kraju, turystyka stwarza szansę tworzenia nowych miejsc pracy, przyspieszenia rozwoju województwa, wzrostu dochodów mieszkańców, awansu cywilizacyjnego wielu małych miejscowości, wymuszenia konsekwentnej ochrony środowiska i pozyskiwania na ten cel środków. Dlatego strategia rozwoju turystyki obejmuje w tym samym stopniu oddziaływania bezpośrednie na tę branżę, jak i na te dziedziny, w których możliwe jest wywołanie efektu mnożnikowego.

Wychodząc z tego założenia, wizja rozwoju turystyki województwa Warmińsko-Mazurskiego jest sformułowana następująco: Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur generującą nowe miejsca pracy i wzrost dochodów ludności; Poprzez ochronę i kontrolowany rozwój posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych Warmia i Mazury staną się synonimem miejsca generującego produkty turystyczne wysokiej jakości, skutecznie konkurującego zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

Konkurencyjność województwa w obszarze turystyki może być zapewniona tylko poprzez całkowite ukierunkowanie na rynek, co oznacza, iż rozwój podaży – na przykład bazy noclegowej, atrakcji i usług turystycznych – musi być ukierunkowany na sprostanie wymaganiom popytowym.

W Strategii określono trzy priorytety rozwojowe, do których zaliczono:

1. rozwój regionalnych produktów turystycznych,
2. skuteczna promocja produktów turystycznych,
3. rozwój aktywności społecznej i kadr oraz branżowych struktur organizacyjnych.

Uchwalenie projektu studium pozwoli na realizację w/w celów poprzez umożliwienie rozwoju walorów i atrakcji turystycznych oraz rozwoju infrastruktury na terenie gminy i miasta Dobre Miasto.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU OLSZTYŃSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2017-2020

Program Ochrony Środowiska powiatu olsztyńskiego służy ochronie zasobów naturalnych, poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego powiatu, będąc jednocześnie elementem realizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Celem Programu Ochrony Środowiska jest: *Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego w powiecie olsztyńskim.*

W dokumencie wskazano trzy priorytety:

- I. Doskonalenie działań systemowych
- II. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych
- III. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Omawiany projekt Studium wpisuje się w następujące priorytety, kierunki działań i sposoby ich realizacji określone w Programie ochrony środowiska powiatu:

Priorytet I: Doskonalenie działań systemowych

Kierunki działań i sposoby ich realizacji:

- I.1. Uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategicznych programach rozwoju powiatu i gmin.
- I.5. Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym poprzez:
  - a) dążenie do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obejmującego całe obszary gmin,
  - b) uwzględnianie w studiach oraz planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska, gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko, wyników monitoringu środowiska oraz wynikających z występowania przedmiotów ochrony,
  - c) ustalenie przebiegu i praktyczną realizację koncepcji zagospodarowania korytarzy ekologicznych w północnej części powiatu,

I.6. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez:

I.6.4. Rozwój infrastruktury terenowej służącej poznawaniu przyrody: ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, muzeów przyrodniczych i izb edukacyjnych.

Priorytet II: Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych

Kierunki działań i sposoby ich realizacji:

II.1. Ochrona przyrody i krajobrazu:

II.1.1. Utrzymanie istniejących form ochrony przyrody w powiecie, wspieranie inicjatyw prowadzących do ich powiększenia i powoływania nowych.

II.1.2. Wspieranie wykonywania inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej.

II.1.3. Wspieranie realizacji planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w szczególności na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa.

II.1.4. Podejmowanie i wspieranie działań mających na celu eliminację ekspansywnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla rodzimej przyrody.

II.1.5. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie rolniczym poprzez:

- a) promocję i realizację programów rolnośrodowiskowych, wdrażanie na obszarach cennych przyrodniczo proekologicznych form gospodarowania,
- b) wspieranie gospodarowania na ekstensywnie użytkowanych łąkach i pastwiskach,
- c) powstrzymywanie sukcesji i ograniczanie zalesień na obszarach nieleśnych o wysokiej wartości przyrodniczej,
- d) zachowanie i odtwarzanie śródpolnych remiz, zadrzewień, zakrzaczeń i małych zbiorników wodnych,
- e) utrzymanie i tworzenie różnych form zadrzewień nierozzerwalnie związanych z przestrzenią krajobrazu kulturowego.

II.1.6. Ochrona różnorodności przyrodniczej w krajobrazie miejskim poprzez:

- a) zachowanie, powiększanie i pielęgnację terenów zielonych w miastach,
- b) wprowadzanie do zieleni miejskiej nasadzeń rodzimych gatunków drzew i krzewów przy stopniowej eliminacji gatunków obcych.

II.2. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody:

II.2.1. Ochrona przed deficytem wody poprzez:

- a) realizację projektów mających na celu zapewnienie odpowiedniej ilości wody na potrzeby ludności i gospodarki,
- b) utrzymanie i modernizację systemów melioracyjnych, w tym urządzeń piętrzących wodę, umożliwiających sterowanie odpływem i zmniejszenie nierównomierności przepływu cieków, z uwzględnieniem wymogów zachowania ciągłości morfologicznej cieków,
- c) poprawę zdolności retencyjnych poprzez ochronę retencji naturalnej, instalowanie urządzeń regulujących odpływ wód,
- d) utrzymanie i odnawianie urządzeń melioracji szczegółowych z uwzględnieniem wymogów ochrony cennych siedlisk przyrodniczych zależnych od wód,
- e) dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych przeznaczonych na cele
- f) przemysłowe i konsumpcyjne, wprowadzanie wodooszczędnych technologii produkcji,
- g) propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody.

II.2.2. Ochrona przed powodzią poprzez:

- a) wyznaczenie obszarów zalewowych tam, gdzie nie zostały jeszcze wyznaczone,
- b) aktualizację powiatowego planu zarządzania kryzysowego wraz z planem ochrony przed powodzią przy współdziałaniu z gminami,
- c) systematyczną konserwację brzegów cieków wodnych,
- d) prawidłową eksploatację i konserwację systemów melioracyjnych i urządzeń wodnych,
- e) ograniczenie budownictwa na terenach zalewowych i zagrożonych podtopieniami.

II.2.3. Ochrona zasobów wód podziemnych poprzez:

- a) odpowiednie zagospodarowanie i użytkowanie stref ochrony ujęć wód,
- b) likwidację nieczynnych ujęć wody.

II.3. Ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- a) upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej oraz doskonalenie doradztwa rolniczego,
- b) przeciwdziałanie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych,
- c) przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogenicznych,
- d) zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej,
- e) promocję rolnictwa ekologicznego i rolnictwa integrowanego,
- f) stosowanie urządzeń zabezpieczających glebę przed zanieczyszczeniem.

II.4. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi poprzez:

- a) budowę i modernizację urządzeń służących do poboru wody i sieci wodociągowych,
- b) ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych,
- c) eliminację nielegalnej eksploatacji kopalin.

II.5. Ochrona klimatu poprzez:

- a) promocję wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w szczególności mini- i mikroenergetyki, w celu zapewnienia wzrostu udziału OZE w bilansie energii pierwotnej,
- a) rozwój małych instalacji OZE, wspieranie produkcji instalacji OZE,
- b) opracowanie powiatowego programu wykorzystania OZE, pracę nad programem
- c) niskowęglowego rozwoju powiatu,
- d) zwiększanie efektywności energetycznej gospodarki i ograniczanie zapotrzebowania na energię,
- e) prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający przyrost zasobności drzewostanów (kumulację dwutlenku węgla).

II.6. Doskonalenie gospodarowania zasobami energetycznymi, sporządzanie przez poszczególne gminy planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Priorytet III: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Kierunki działań i sposoby ich realizacji:

III.2. Poprawa jakości powietrza:

III.2.1. Redukcja emisji SO₂, NO_x i pyłu drobnego z procesów wytwarzania energii poprzez:

- a) likwidację lokalnych kotłowni węglowych, zamiana na obiekty niskoemisyjne,
- b) instalowanie wysokosprawnych urządzeń ciepłowniczych i budowę nowoczesnych sieci
- a) ciepłowniczych na obszarach zwartej zabudowy,
- b) instalowanie i modernizacja urządzeń ochrony powietrza,
- c) prowadzenie kontroli prawidłowości eksploatacji urządzeń energetycznych,
- d) rozbudowę sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) na terenie powiatu,
- e) zmniejszanie zapotrzebowania na energię: stosowanie energooszczędnych technologii
- f) w gospodarce, dokonywanie termomodernizacji budynków, wprowadzanie nowoczesnych systemów grzewczych w domach jednorodzinnych, zmniejszanie strat energii w systemach przesyłowych (elektroenergetycznych i cieplnych);

III.2.2. Ograniczenie emisji ze środków transportu poprzez:

- a) modernizację taboru samochodowego i promocję korzystania z publicznych środków transportu,
- b) poprawę jakości dróg i organizacji ruchu kołowego;

III.2.3. Opracowanie gminnych planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z uwzględnieniem potencjału energii odnawialnej możliwej do wykorzystania;

III.3. Poprawa jakości wód poprzez:

- a) budowę nowych i modernizację istniejących oczyszczalni ścieków oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnych,
- b) osiągnięcie wymaganych prawem norm jakości ścieków oczyszczonych,
- c) budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach pozbawionych izolacji od użytkowych warstw wodonośnych oraz o izolacji nieciągłej lub słabej przed dopływem zanieczyszczeń,
- d) budowę systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich, w miejscowościach zwodociągowanych, na obszarach zlewni pojeziernych i w skupiskach zabudowy rekreacyjnej zlokalizowanej nad jeziorami,
- e) budowę przydomowych oczyszczalni ścieków dla posesji rozproszonych lub poza zasięgiem istniejących i projektowanych sieci kanalizacyjnych,
- f) prowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych, kontrolę ich stanu oraz umów na opróżnianie,
- g) wyposażenie istniejących sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające oraz budowę systemów kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych,
- h) wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe, stosowanie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- i) utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej i ograniczanie zabudowy strefy brzegowej wód;

III.4. Doskonalenie gospodarki odpadami:

Realizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, w tym m.in.:

- a) zapobieganie powstawaniu odpadów,
- b) doskonalenie systemu selektywnej zbiórki i odbioru selektywnie zebranych odpadów,
- c) monitoring zamkniętych składowisk odpadów,
- d) wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- e) zintensyfikowanie edukacji ekologicznej promującej zapobieganie powstawaniu odpadów i właściwe postępowanie z odpadami,
- f) identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i ich remediacja;

III.5. Ograniczanie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych:

III.5.1. Uwzględnianie w planowaniu przestrzennym ochrony przed hałasem, stosownie do wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska, między innymi poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej;

III.5.2. Opracowanie programów ochrony przed hałasem na terenach, gdzie przekracza on wartość dopuszczalną i realizacja przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych dla zmniejszenia poziomu hałasu;

III.5.3. Ograniczanie hałasu, zwłaszcza w osiedlach mieszkaniowych przez np. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zwartej zieleni ochronnej, budowę ekranów akustycznych;

III.5.4. Poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu;

III.5.5. Stosowanie zabezpieczeń przed nadmiernym hałasem od urządzeń, maszyn, linii technologicznych, wymiana na urządzenia o mniejszej emisji hałasu;

III.5.6. Wprowadzanie ograniczeń emisji hałasu na wodach i obszarach cennych przyrodniczo;

III.5.7. Budowa tras rowerowych;

III.5.8. Egzekwowanie zapisów zawartych w raportach oddziaływania źródeł pól elektromagnetycznych na środowisko dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania;

III.6. Ograniczanie zagrożeń ze strony substancji chemicznych w środowisku poprzez:

- a) kontynuację krajowego programu usuwania azbestu,
- b) upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej, w tym prawidłowego stosowania środków chemicznych,
- c) propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy).

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU OLSZTYŃSKIEGO NA LATA 2013-2016.

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Olsztyńskiego na lata 2013-2016, przyjęty został przez Radę Powiatu uchwałą nr XXII/305/2013 z dnia 30 sierpnia 2013 r. Jest on dokumentem obejmującym w swoim zakresie problematykę ochrony zabytków, do których zalicza także pomniki przyrody oraz układy architektoniczne wraz z parkami, alejami i nasadzeniami przydrożnymi. Założenia dworsko – parkowe, aleje i szpalery drzew, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych powinny być właściwie i skutecznie chronione poprzez ochronę konserwatorską. W programie zwraca się uwagę na potrzebę ochrony pomników przyrody oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami charakterystycznymi dla miejscowej tradycji. Ekspozycji terenów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych służyć mają różnorodne szlaki turystyczne, rozbudowane i dobrze ze sobą skomunikowane oraz leśne ścieżki przyrodnicze. Wnioski wypływające z tego dokumentu są w pełni zgodne z propozycjami działań określonych w projekcie Studium.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DOBRE MIASTO NA LATA 2014-2017 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2021.

Celem *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre Miasto na lata 2014-2017, z perspektywą do roku 2021*, jest poruszenie szeroko rozumianej problematyki ochrony środowiska na terenie Gminy. Nadrzędnym celem programu ochrony środowiska jest *osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy oraz poprawa jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska*.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* Programu Ochrony Środowiska zawiera cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów. Program ochrony środowiska definiuje cele i zadania dla najbliższych czterech lat (2014-2017) tzw. cele krótkookresowe oraz cele i zadania długookresowe (na lata 2018-2021), monitoring realizacji programu oraz nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Program Ochrony Środowiska spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie *Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*.

Nadrzędny cel Programu ochrony środowiska dla Gminy Dobre Miasto sformułowano następująco *Osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy dobre miasto oraz poprawa jej atrakcyjności poprzez działania społeczne i inwestycyjne w zakresie ochrony środowisk*.

Priorytety ekologiczne dla Gminy Dobre Miasto sprecyzowano na podstawie diagnozy stanu oraz zagrożeń środowiska, a także założeń polityki ekologicznej Polski, województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu olsztyńskiego.

Priorytety Ekologiczne Dla Gminy Dobre Miasto:

- Optymalizacja Gospodarki Wodno-Ściekowej
- Ochrona Powietrza Atmosferycznego Oraz Rozwój Energetyki Odnawialnej
- Ochrona Powierzchni Ziemi
- Doskonalenie Systemu Gospodarowania Odpadami
- Ochrona Przed Hałasem
- Ochrona Przed Promieniowaniem Elektromagnetycznym
- Ochrona Różnorodności Biologicznej I Krajobrazu
- Edukacja Ekologiczna

Omawiany projekt studium wpisuje się w w/w priorytety określone w POŚ Gminy dobre Miasto ponieważ pozwoli na oszczędne korzystanie z zasobów naturalnych oraz eliminację największych problemów na terenie gminy.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY DOBRE MIASTO

Wizja stanowiąca podstawę strategii osiągania celów planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dobre Miasto jest odpowiedzią na krajową politykę niskoemisyjną, jak również uwzględnia lokalne uwarunkowania i aspiracje Gminy. Wizja przyjęta w dokumencie brzmi *Dobre Miasto jest gminą nowoczesną, przyjazną dla*

mieszkańców i przedsiębiorców, kierującą się zasadami zrównoważonego rozwoju, dbającą o zachowanie walorów przyrodniczo krajobrazowych dla następnych pokoleń oraz poważnie traktującą komunikację ze społecznością lokalną, stając się wzorem dla innych gmin regionu.

Cele strategiczne gminy uwzględniają zapisy określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym, tj.:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Ponadto są zgodne z „Programem ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu” oraz „Programem ochrony środowiska dla gminy Dobre Miasto”.

Cele strategiczne:

1. Dążenie do utrzymania niskoemisyjnego wzrostu gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. rozwoju gospodarczo-społecznego Gminy Dobre Miasto do 2030 roku następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną.
2. Wdrożenie wizji Gminy Dobre Miasto jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny, stanowiącego przykład dla innych gmin regionu.
3. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie gminy, a także pochodzącej z zabudowy mieszkaniowej, mające na celu spełnienie norm w zakresie jakości powietrza.
4. Zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
5. Zwiększenie efektywności wykorzystania energii oraz jej nośników.
6. Rozwój innowacyjnej gospodarki opartej o wiedzę oraz nowoczesne technologie.
7. Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej, a także rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Analizowany projekt studium jest zgodny z celami określonymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobre Miasto, ponieważ pozwoli na redukcję emisji gazów cieplarnianych, w tym ograniczenie źródeł tzw. niskiej emisji.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DOBRE MIASTO DO ROKU 2020 – PROJEKT

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i niebędące inwestycjami.

Analizowany projekt studium pozwoli na realizację następujących celów i działań określonych w Strategii (...):

- Cel strategiczny 1. Wykorzystanie potencjału gminy dla rozwoju.
  - Program operacyjny 1.1. Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje.
    - Działanie 1.1.1 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych.
    - Działanie 1.1.2. Wykorzystanie potencjału Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
  - Program operacyjny 1.2. Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych.
    - Działanie 1.2.3. Budowa dróg dojazdowych do pól.
    - Działanie 1.2.5. Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej.
  - Program operacyjny 1.4. Rozwój turystyki.
    - Działanie 1.4.1. Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych.
    - Działanie 1.4.4. Promocja i rozwój agroturystyki.

- Działanie 1.4.6. Wykorzystanie potencjału Łyny.
- Działanie 1.4.7. Zagospodarowanie jeziora Limajno.
- Cel strategiczny 2. Doskonalenie stanu infrastruktury technicznej i społecznej.
  - Program operacyjny 2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej.
    - Działanie 2.1.1. Budowa i modernizacja dróg gminnych.
    - Działanie 2.1.2. Budowa i modernizacja chodników i parkingów.
    - Działanie 2.1.3. Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych.
    - Działanie 2.1.4. Podnoszenie bezpieczeństwa dróg.
  - Program operacyjny 2.2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych.
    - Działanie 2.2.1. Budowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego gminy.
    - Działanie 2.2.2. Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy nieposiadających kanalizacji.
    - Działanie 2.2.3. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej.
    - Działanie 2.2.4. Odbudowa i budowa retencji.
  - Program operacyjny 2.3. Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej.
    - Działanie 2.3.1. Budowa nowych i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych.
    - Działanie 2.3.3. Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich.
  - Program operacyjny 2.5. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej.
    - Działanie 2.5.1. Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy.
    - Działanie 2.5.2. Wspieranie inteligentnego zarządzania energią.
  - Program operacyjny 2.6. Tereny zielone.
    - Działanie 2.6.1. Kształtowanie krajobrazu kulturowego.
    - Działanie 2.6.2. Stworzenie systemu zieleni w mieście
    - Działanie 2.6.3. Rewitalizacja przestrzenna i przyrodnicza istniejących terenów zieleni urządzonej
    - Działanie 2.7.4. Tworzenie nowych terenów zielonych na niezagospodarowanych terenach miejskich i wiejskich.

REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE GMINY DOBRE MIASTO

W *Regulaminie (...)* określono szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobre Miasto, a w szczególności dotyczących:

- Wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.
- Rodzajów i minimalnej pojemność urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczenia tych pojemników, ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.
- Częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego.
- Innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.
- Obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.
- Wymagań odnośnie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach.
- Wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Omawiany projekt studium jest zgodny z zapisami *Regulaminu (...)*.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy uwzględniono przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska, ochrony przyrody, planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony dóbr kultury, dróg i budownictwa itp. Wśród obowiązujących norm prawnych, które mają szczególne znaczenie w prognozie i projekcie Studium uwzględniono m.in.:

- 1) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.).
- 2) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).
- 3) Ustawa z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).
- 4) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 778).
- 5) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.).
- 6) Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.).
- 7) Ustawa z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.).
- 8) Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.).
- 9) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r. poz. 463).
- 10) Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).
- 11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348).
- 12) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409).
- 13) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).
- 14) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 71).

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W niniejszej prognozie zastosowano metodę opisową polegającą na szczegółowej analizie całości materiału składającego się na treść uwarunkowań, celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawartych w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto oraz analizę załączników graficznych stanowiących integralną część opracowania.

Sposób opracowania niniejszej prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, w którym nakreśla się jedynie kierunki działań, po to żeby w podejmowanych następnie opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) określić szczegółowe rozwiązania.

Pierwszym etapem prac na prognozę było rozpoznanie uwarunkowań środowiska w oparciu o dostępne materiały i dokumenty planistyczne, które następnie posłużyły do określenia diagnozy stanu środowiska na terenie miasta i gminy Dobre Miasto. Następnie zapoznano się z projektem Studium oraz dokonano kilkukrotnych wizji terenowych. Wnioski wynikające z badania uwarunkowań środowiskowych stanowiły przesłanki przy konstruowaniu ostatecznych ustaleń projektu Studium. W trakcie prac prowadzone były kilkukrotnie konsultacje branżowe pomiędzy projektantami projektu Studium, a autorem niniejszej prognozy.

Do identyfikacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wykorzystano Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz. 71).

Przed opracowaniem niniejszej Prognozy analizie poddano zawarte w projekcie Studium ustalenia pozwalające określić potencjalne znaczące oddziaływania tych ustaleń na środowisko. Należy jednak pamiętać, iż są to ustalenie ogólne będące wytycznymi do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych terenów.

Należy również podkreślić, iż na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Dobre Miasto. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Dobre Miasto.

W procedurze rozpatrywania oddziaływań ustaleń projektu Studium na środowisko uwzględniono wszystkie komponenty środowiska przyrodniczego. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu ustaleń planistycznych określonych na drodze ustaleń – konsultacji wszystkich projektantów. W ocenie wykorzystano ogólną metodę prostego prognozowania, posługując się metodą analogii do oddziaływań istniejących tego typu przedsięwzięć jak.: dróg, linii elektroenergetycznych, terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej, turystycznych i rekreacyjnej itd.

W granicach obszarów natura 2000 działania monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu celów działań ochronnych prowadzone są przez RDOŚ w Olsztynie, WIOŚ w Olsztynie, RDLP w Olsztynie.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 23 marca 2003r. (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Burmistrz Miasta i Gminy) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na terenie miasta i gminy, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu Studium.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Studium przedstawiają się następująco:

- Prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- Rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
- Rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze bądź zmiany funkcji terenu,
- Ocenę zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z projektem,
- Ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- Ocena warunków i jakości klimatu akustycznego,
- Oceny rozwoju gospodarczego,
- Powierzchnię urządzonych terenów zieleni.

Realizacja ustaleń projektu Studium, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, będzie monitorowana przez organy ochrony środowiska, w każdy przypadku lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w postępowaniach w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku lokalizacji inwestycji, względem której stwierdzono okoliczności wskazujące na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko organ

ochrony środowiska może zobowiązać inwestora do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy *prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001r. (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.) monitoring jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu i pól elektromagnetycznych jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska, przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, a na szczeblu samorządowym, przez starostę powiatowego lub podmiot gospodarczy. Zgodnie z ustawą *prawo budowlane* z dnia 7 lipca 1994r. (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz. 290 z późn. zm.) użytkowane już obiekty budowlane powinny być poddawane okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu m.in. stanu technicznego instalacji służących ochronie środowiska.

Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Miasta i/lub Gminy.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na zasięg projektowanych sposobów zagospodarowania wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko istniejących i planowanych przedsięwzięć zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Dobre Miasto.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY JEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

5.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Gmina Dobre Miasto położona jest w środkowej części województwa warmińsko – mazurskiego w odległości około 26 km do stolicy regionu Olsztyna i sąsiaduje z gminami: Lubomino, Świątki, Dywity, Jeziorany oraz Lidzbark Warmiński.

Gmina zajmuje powierzchnię 258,7 km², w tym powierzchnia miasta wynosi 4,86 km².

Jako jednostka samorządowa obejmuje swym zasięgiem miasto Dobre Miasto (podzielone na 5 osiedli) oraz 23 sołectwa: Barcikowo, Bzowiec, Cerkiewnik, Głotowo, Jesionowo, Kabikiejmy, Kabikiejmy Dolne, Knopin, Knopin Osada, Kosyń, Kunik, Łęgno, Mawry, Międzylesie, Nowa Wieś Mała, Orzechowo, Piotraszewo, Podleśna, Prasłity, Smolajny, Stary Dwór, Swobodna, Urbanowo.

Zgodnie z regionalizacją opracowaną przez Jerzego Kondrackiego z 1998 roku, obszar Gminy znajduje się w obrębie Pojezierza Olsztyńskiego:

- megaregion: Niż Wschodnioeuropejski,
  - prowincja: 84 Niż Wschodniobałtycko-Białoruski,
    - podprowincja: 842 Pojezierza Wschodniobałtyckie,
      - makroregion: 842.8 Pojezierze Mazurskie,
        - mezoregion: 842.81 Pojezierze Olsztyńskie.

Rysunek. Położenie geograficzne Gminy Dobre Miasto.

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, Centralna Baza Danych Geologicznych, <http://web3.pgi.gov.pl/>

FORMY UŻYTKOWANIA TERENU

W strukturze użytkowania Gminy Dobre Miasto, przeważają lasy i grunty leśne stanowiące prawie 35% powierzchni Gminy oraz grunty orne (34,8% powierzchni). Następnymi w kolejności pod względem udziału w strukturze powierzchni są: użytki rolne (12,6%) i pastwiska (10,3%). Miasto zajmuje 1,9% powierzchni całej Gminy.

Tabela. Struktura gruntów na terenie gminy Dobre Miasto.

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	%
Teren miasta	486	1,9
Użytki rolne	3260	12,6
Lasy i grunty leśne	9021	34,9
Grunty orne	9009	34,8
Pastwiska	2664	10,3
Wody śródlądowe płynące	378	1,5
Wody śródlądowe stojące	23	0,1
Inne	1026	4,0
Razem	25867	100

Źródło: <http://www.dobremiasto.com.pl/>

GEMORFOLOGIA I GEOLOGIA

Według fizyczno – geograficznego podziału Kondrackiego obszar gminy znajduje się w obrębie Pojezierza Olsztyńskiego i charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem powierzchni, na którą składa się: obszar wysoczyzny dennej i czołowej (głównie zachodnia i południowo-wschodnia część gminy), obszar sandru (środkowa i północno-wschodnia część gminy) oraz doliny rzeczne (Łyna i jej dopływy Kwiała i Kirsna).

W części północnej gminy powierzchnia terenu ma charakter falisty z wysokościami rzędu 80 – 100 m n.p.m. Teren wyraźnie podnosi się w kierunku południowym, gdzie powierzchnia terenu usytuowana jest na wysokości 110-140 m n.p.m. Obszar najwyższej położony, pagórkowaty znajduje się w południowo – wschodniej części gminy 140 – 180 m n.p.m. W wysoczyznę wcięte są erozyjne doliny rzek, które na obszarach o równinnej i lekko falistej powierzchni są dość szerokie, natomiast na obszarach o dość zróżnicowanej rzeźbie są głębokie o stromych zboczach.

Na powierzchni Gminy Dobre Miasto przeważają utwory nieprzepuszczalne i słaboprzepuszczalne. Na powierzchni zalegają głównie gliny zwałowe powstałe w czasie fazy pomorskiej, stadiału głównego, zlodowacenia północnopolskiego. Miejscami są to piaski i żwiry dolne i górne tej samej fazy. Na terenach na północ i wschód od Dobrego

Miasta oraz w rejonie wsi: Barcikowo, Podleśna, Kabikiejmy i na południe od wsi Cerkiewnik brak jest izolacji eksploatowanej warstwy wodonośnej od powierzchni.

Na terenie Gminy największe powierzchnie zajmują gliny zwałowe oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandry). Przewaga glin zwałowych występuje w zachodniej i południowo-wschodniej części Gminy. Są to gliny brązowe lub brązowo-szare, na ogół silnie ilaste i wapniste.

W środkowej i północno-wschodniej części Gminy w przewodzie występują piaski i żwiry wodnolodowcowe, których akumulacja związana była z odpływem wód sprzed czoła lądolodu fazy pomorskiej. Tworzą one rozległy sandr Ornety otaczający od południa Wzniesienia Górowskie. Jest to typ sandru „podpartego” okolonego od południa i wschodu wysoczyzną zbudowaną z glin zwałowych.

HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA

Tereny gminy Dobre Miasto leżą w większości z zlewni rzeki Łyny, która przepływa z południa na północ przez środek omawianego obszaru. Niewielka północna część gminy w rejonie wsi Mawry należy zlewni rzeki Pasłęki poprzez rzekę Ramę (Ramie).

Głównymi dopływami Łyny na terenie gminy są rzeki: Kwieła (Kwieta), płynąca z zachodu, z rejonu wsi Głotowo do wsi Knopin oraz rzeka Kirsna, odwadniająca lasy w północno-wschodniej części i wpływająca do Łyny we wsi Smolajny. Pozostałe dopływy to niewielkie ciekiby bez nazwy.

Teren gminy Dobre Miasto leży w przewodzie w zlewni rzeki Łyny, która przepływa z południa na północ przez środek gminy, dzieląc ją na dwie części wschodnią i zachodnią. Tylko niewielka północna część gminy w rejonie wsi Mawry należy do zlewni rzeki Pasłęki poprzez rzekę Ramę (Ramie).

Głównymi dopływami rzeki Łyny na terenie gminy są rzeki Kirsna i Kwieła. Pozostałe dopływy to szereg cieków bez nazwy. Rzeka Łyna jest rzeką II rzędu, lewobrzeżnym dopływem Pregoty. Jej długość wynosi 263,7 km, w tym na terenie Polski około 190 km.

W roku 2009 Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Olsztynie przeprowadził monitoring operacyjny rzeki Łyny w 6. punktach leżących w 4. jednolitych częściach wód i dokonał oceny jakości wód:

- w Rusi i Brzezinach – jcw „Łyna od wypływu z jez. Ustrych do Wadąga”,
- w Redykajnach i poniżej Dobrego Miasta, w Kosyniu – jcw „Łyna od Wadąga do Kirsny w jez. Mosąg”,
- poniżej Lidzbarka Warmińskiego – jcw „Łyna od Symsarny do Pisy z Elmą do Powarszynki”,
- w Stopkach – jcw „Łyna od Pisy do granicy państwa”.

Pomiary przeprowadzone w punkcie poniżej Dobrego Miasta, w Kosyniu wykazały, że stan ekologiczny wód Łyny jest umiarkowany ze względu na makrolity oraz obniżone stężenie tlenu. Roślinność występująca w obrębie badanej jednolitej części wód jest charakterystyczna dla siedlisk eutroficznych.

Największym jeziorem na terenie gminy jest Limajno (o powierzchni 230,9 ha) położone na południu w rejonie wsi Swoboda. Pozostałe jeziora Pulpa Duża, Pulpa Mała i Kominek nie przekraczają powierzchni 10 ha.

Jednostką hydrogeologiczną do której należy gmina Dobre Miasto jest Region Mazurski, a głównym poziomem użytkowym są utwory czwartorzędowe. W centrum gminy wydzielono Rejon Dobrego Miasta, w którym główny użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach trzeciorzędowych – w osadach miocenu i oligocenu. Występowanie wód zwykłych stwierdzono w warstwach wodonośnych utworów trzecio- i czwartorzędowych, a łączna miąższość utworów wodonośnych sięga 200 – 300 m.

Generalnie wody podziemne powtarzają dział wód powierzchniowych. Spływają w kierunku północno-wschodnim do doliny Łyny. Wody najczęściej są pod ciśnieniem, a zwierciadło stabilizuje się blisko lub powyżej powierzchni terenu.

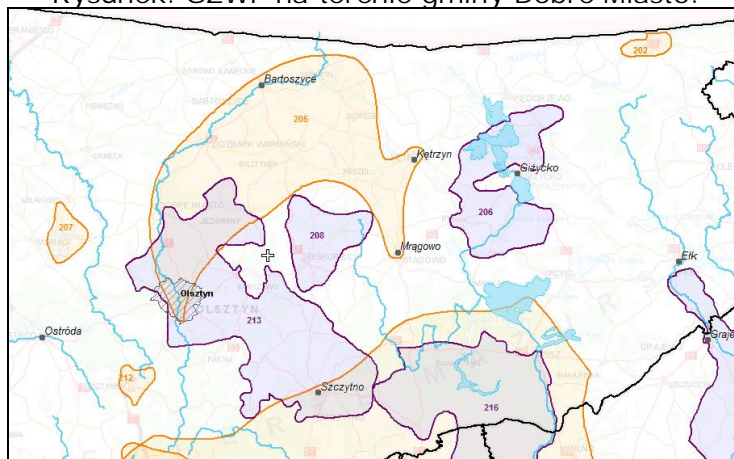
W utworach czwartorzędowych poziom wodonośny ma charakter nieciągły, występuje na różnych głębokościach, często w formie soczew. Wodonośne piaski i żwiry zalegające na między poziomami glin tworzą warstwy wodonośne o niewielkim zasięgu i różnej miąższości. Miąższość utworów wodonośnych w czwartorzędzie to przeważnie

15 – 40 m. Pierwszy użytkowy poziom wodonośny występuje przeważnie na głębokościach 30 – 60 m n.p.m., lokalnie na 10 – 30 m n.p.m. lub poniżej 100 m p.p.t.

Warunki hydrogeologiczne na większości gminy uznawane są za przeciętne. Wydajność eksploatacyjna studni jest rzędu 10 – 30 m³/h. Korzystne warunki hydrogeologiczne występują w centrum i w południowo – wschodniej części gminy.

Na terenie miasta i gminy Dobre Miasto występują dwa główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP): Zbiornik Międzymorenowy Olsztyn i Subzbiornik Warmia.

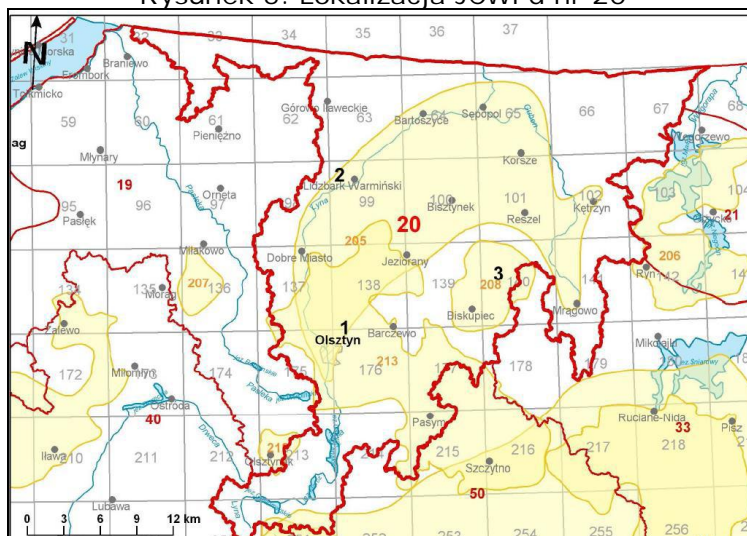
Rysunek. GZWP na terenie gminy Dobre Miasto.

Źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wyznaczono kilka jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), w tym na terenie Gminy Dobre Miasto znajduje się JCWPd nr 20 – zlokalizowany w Regionie Dolnej Wisły o powierzchni 6 089,29 km². Obszar JCWPd 20 obejmuje zlewnię Łyny i innych dopływów Pregoty. Główne poziomy wodonośne występują w obrębie plejstocenu. Lokalnie wody podziemne występują również w utworach miocenu i paleogenu. W rejonie Olsztyna system wodonośny w utworach plejstocenu związany jest z głęboką rynną subglacjalną. Głębsze poziomy wodonośne występujące w utworach neogenu i paleogenu są słabo rozpoznane z wyjątkiem zachodniej części JCWPd.

Rysunek 5. Lokalizacja JCWPd nr 20

Źródło: www.psh.gov.pl

KOPALINY

Na terenie gminy Dobre Miasto występują następujące udokumentowane złoża kopalin.

Tabela. Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Dobre Miasto.

L.p.	Nazwa złoża	Numer Złoża	Kopalina	Powierzchnia Złoża (Ha)	Data Rozpoczęcia / Zakończenia Eksploatacji	Uwagi (Zgodnie Z Zapisami Znajdującymi Sie W Bazie Danych Pig)
1	Barcikowo	3607	KN	2,53	1.01.1978 /-	Zostanie wysłany wniosek zmieniający stan zagospodarowania na zaniechany. Część złoża jest jeszcze do wybrania.
2	Barcikowo II	8045	KN	2,17	-/ 31.12.2008	-
3	Barcikowo III	15919	KN	1,99	-/-	-
4	Cerkiewnik	5752	KR	19,92	-/-	Zasoby udokumentowano w 5 polach: A-1133 tys.t, B-16 tys.t, C-13 tys.t, D-129 tys.t, E-61 tys.t w tym 20 tys.t w filarze ochronnym. W nadkładzie złoża zalega torf o zasobach około 370,3 tys. m ³ przydatny dla rolnictwa.
5	Knopin II	14932	KN	1,98	-/-	-
6	Podleśna	15418	KN	1,57	3.11.2008 / 3.11.2012	1398/2013 - dod. nr 1 - rozl. zasoby po zakończeniu eksploatacji - ZB= 0,0, pozostałe zasoby sa w pasach ochronnych, skarpach i dnie wyrobiska, skreślono z Bilansu
7	Podleśna Kolonia	12317	KN	7,85	2.01.2012 /-	-

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/MIDASGIS>

Na terenie gminy Dobre Miasto występują dwa tereny górnicze:

- Barcikowo III (teren położony na południowy-wschód od miejscowości Barcikowo),
- Podleśna kolonia (teren położony na południowy-zachód od miejscowości Podleśna).

Na terenie gminy nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

GLEBY

Na powierzchni gminy przeważają utwory nieprzepuszczalne i słabo przepuszczalne, stąd infiltracja wód opadowych jest utrudniona, a zasilanie w dużej mierze odbywa się przez dopływ boczny z terenów sąsiednich. Na powierzchni zalegają głównie gliny zwałowe powstałe w czasie fazy pomorskiej, stadiału głównego, złodowacenia północnopolskiego. Miejscami są to piaski i żwiry dolne i górne tej samej fazy. Na terenach na północ i wschód od Dobrego Miasta oraz w rejonie wsi Barcikowo, Podleśna, Kabikiejmy i na południe od wsi Cerkiewnik brak izolacji eksploatowanej warstwy wodonośnej od powierzchni.

Na terenie gminy największe powierzchnie zajmują gliny zwałowe oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandry). Przewaga glin zwałowych występuje w zachodniej i południowo – wschodniej części gminy. Są to gliny brązowe lub brązowo-szare, na ogół silnie ilaste i wapienste.

W rejonie Piotraszewo (północno-zachodnia część gminy) występuje glina w facji ilastej tzw. „glinoił” o zabarwieniu czerwonawym.

W środkowej i północno-wschodniej części gminy w przewadze występują piaski i żwiry wodnolodowcowe, których akumulacja związana była z odpływem wód sprzed czoła lądolodu fazy pomorskiej. Tworzą one rozległy sandr Ornety otaczający od południa Wzniesienia Górskie. Jest to typ sandru „podpartego” okolnego od południa i wschodu wysoczyzną zbudowaną z glin zwałowych.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. *o ochronie przyrody* na terenie miasta i gminy Dobre Miasto wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny,
- obszary Natura 2000 określone jako mające znaczenie dla Wspólnoty – „Warmińskie Buczyny” (PLH280033) i „Swajnie” (PLH 280046),
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Limajno i okolice”,
- pomniki przyrody.

Powiązania przyrodnicze na terenie gminy Dobre Miasto mają ścisły związek nie tylko z lokalnym ekosystemem, ale także z ekosystemem regionu i kraju. Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, którego osią jest rzeka Łyna.

Ilustracja. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Dobre Miasto.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Zasady funkcjonowania Obszarów Chronionego Krajobrazu określają następujące akty:

- Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52 poz. 725).
- Rozporządzenie Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201 poz. 3154).
- Uchwała Nr VIII/207/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2015 r. poz. 2748).

Zasady funkcjonowania terenów, na których ustanowiono zespół przyrodniczo-krajobrazowy reguluje rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Jezioro Limajno i okolice” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 122 poz. 1696).

Na terenie miasta Dobre Miasto znajdują się pomniki przyrody wymienione w poniższej tabeli.

Tabela. Wykaz pomników przyrody na terenie miasta Dobre Miasto.

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokość m	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania	Uwagi
1	764	kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i>	300	23	Dobre Miasto	m. Dobre Miasto, ul. Wojska Polskiego, przy szkole podstawowej	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 z 18.02.1994 r.	W 2000 r. usunięty po uszkodzeniu
2	765	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	260	24	Dobre Miasto	m. Dobre Miasto, ul. Wojska Polskiego 26, posesja p. H. Czyżyka	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 z 18.02.1994 r.	
3	766	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	230	24	Dobre Miasto	m. Dobre Miasto, ul. Wojska Polskiego 26, posesja p. H. Czyżyka	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 z 18.02.1994 r.	
4	767	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	405	25	Dobre Miasto	m. Dobre Miasto, ul. Wojska Polskiego 26, posesja p. H. Czyżyka	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 z 18.02.1994 r.	

Źródło: RDOŚ w Olsztynie

Na terenie gminy Dobre Miasto znajdują się pomniki przyrody wymienione w poniższej tabeli.

Tabela. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Dobre Miasto.

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Obwód cm	Wysokość m	Gmina	Lokalizacja	Rok uznania	Uwagi
5	18	sosna pospolita <i>Pinus silvestris</i>	310	30	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Kaźmierowo, oddz. 340f	Rlb-16/18/52 29.12.1952 r.	
6	19	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	320	28	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Kaźmierowo, oddz. 289a	Rlb-16/19/52 29.12.1952 r.	
7	770-777	klon pospolity <i>Acer platanoides</i> , lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> - 5 szt., jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> - 2 szt.	170, 170-440, 245, 250	16, 18-24, 25	Dobre Miasto	N-ctwo Kudypy, w. Kunik, przy drodze wjazdowej do b. PGR	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 z 18.02.1994 r.	
8	882	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i> - 2 szt.	350, 310	34	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Kaźmierowo, oddz. 359j	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 35 poz. 493 z 18.12.1997 r.	1 szt. w trakcie procedury wykreślenia z ewidencji RDOŚ
9	883	świerk pospolity <i>Picea abies</i>	326	40	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Sarny, oddz. 672h	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 35 poz. 493 z 18.12.1997 r.	
10	886	sosna pospolita <i>Pinus silvestris</i>	332	34	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Biały Krzyż, oddz. 563d	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 35 poz. 493 z	

							18.12.1997 r.	
11	887	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	42	Dobre Miasto	N-ctwo Wichrowo, L-ctwo Kochanówka, oddz. 418a	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 35 poz. 493 z 18.12.1997 r.	

Źródło: RDOŚ w Olsztynie

Największym kompleksem leśnym są Lasy Wichrowskie o ciągłej powierzchni ponad 7 tyś. ha (w tym część poza terenem gminy), wchodzące w skład Nadleśnictwa Wichrowo. Kompleks ten przylega bezpośrednio do wschodniej ściany miasta i stanowi ekologiczny system obszarów chronionych.

W części południowej gminy znajduje się niewielki obszar lasów administrowany przez Nadleśnictwo Kudypy. Między innymi w zasięgu tego nadleśnictwa znajdują się lasy wokół jeziora Limajno.

Na terenie gminy bardzo licznie występują zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne – szczególnie wzdłuż naturalnych cieków płynących w wąwozach.

Pozycję dominującą zajmują drzewostany iglaste, w wśród nich sosna i świerk. Z gatunków liściastych na wyróżnienie zasługuje dąb i buk, szczególnie licznie występujące wokół jeziora Limajno.

W granicach administracyjnych miasta znajduje się kilka zespołów zieleni miejskiej, między innymi park miejski oraz łańcuch ciągów spacerowych wzdłuż rzeki Łyny.

ZABYTKI

Podstawowym aktem prawnym regulującym przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami według której formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w

decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Ustawa przewiduje, że w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- parków kulturowych.

Obszary i obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną:

1. obszary i obiekty zlokalizowane na terenie miasta Dobre Miasto wpisane do rejestru zabytków nieruchomości:

Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Uwagi
Dobre Miasto	Fabryczna	3	Dom	3832	1.09.1987	
Dobre Miasto	Fabryczna	4a	Dom	2292	18.12.1996	
Dobre Miasto	Fabryczna	5	Dom	3833	1.09.1987	
Dobre Miasto	Gdańska		Wieża Ciśnień	1585	15.03.1996	
Dobre Miasto	Górna	1	Dom	3826	2.09.1987	
Dobre Miasto	Górna	1a	Kościół Ewangelicki (Ob. Dom Kultury)	817	3.09.1968	
Dobre Miasto	Górna	9a	Stajnia (Ob. Warsztat Samochodowy)	A/1645	30.08.1999	
Dobre Miasto	Górna	18	Dom	3827	2.09.1987	
Dobre Miasto	Górna	20	Dom	3828	2.09.1987	
Dobre Miasto	Groblowa	6	Rzeźnia (Ob. Dom Mieszkalny)	2301	1.09.1987	Brak Ulicy Groblowej
Dobre Miasto	Groblowa	8	Dom	2299	2.09.1987	Obecnie Ulica

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

Dobre Miasto	Grunwaldzka		Kapliczka Przydrożna	2295	31.05.1993	Kościszki
Dobre Miasto	Grunwaldzka	16	Dom	2305	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	19	Dom	2306	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	21	Dom	3829	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	23	Dom	3830	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	25	Dom	3493	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	27	Dom	3831	2.09.1987	
Dobre Miasto	Grunwaldzka	37	Dom	2307	2.09.1987	
Dobre Miasto	Kościszki		Gazownia Miejska	4128	3.08.1989	
Dobre Miasto	Krótką	2	Dom	2308	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	2	Dom	2309	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	3	Dom	2310	3.10.1996	
Dobre Miasto	Łużycka	4	Dom	3494	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	6	Dom	3495	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	14	Dom	3762	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	17	Dom	2311	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	19	Dom	2312	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	24	Dom	3496	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	26	Spichlerz	3491	2.11.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	26	Brama	3492	2.11.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	35	Dom	2313	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	37	Spichrz	2302	2.11.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	49	Dom	3761	1.09.1987	
Dobre Miasto	Łużycka	53	Dom	3825	1.09.1987	
Dobre Miasto	Malczewskiego	11	Dom	3834	1.09.1987	
Dobre Miasto	Malczewskiego	13	Dom	2314	1.09.1987	
Dobre Miasto	Olsztyńska		Brama Cmentarna	2298	1.09.1987	
Dobre Miasto	Olsztyńska	1	Kościół P.W. Św. Mikołaja	49(D/16)	16.09.1949	
Dobre Miasto	Olsztyńska	2	Ewanjelicki Dom Parafialny (Ob. Kino)	2294	1.09.1987	
Dobre Miasto	Olsztyńska	8	Willa	2315	1.09.1987	
Dobre Miasto	Olsztyńska	10	Dom	2316	1.09.1987	
Dobre Miasto	Olsztyńska	10	Spichrz	3838	2.11.1987	
Dobre Miasto	Orła Białego		Kolegiata I Zabudowania Kolegiackie	48 (D/1)	16.09.1949	
Dobre Miasto	Orła Białego	13	Dom	3835	1.09.1987	
Dobre Miasto	Orła Białego	24	Dom	2321	1.09.1987	
Dobre Miasto	Spichrzowa Orła Białego	19 24a	Dom	3836	1.09.1987	Dawna Ul. Spichrzowa Obecnie Orła Białego Obecna Ul. Spichrzowa W Póln.-Zach. Części Miasta
Dobre Miasto	Orła Białego	28	Stajnia	1602	16.07.1998	
Dobre Miasto	Sowińskiego		Baszta "Bociana"	818	3.09.1968	
Dobre Miasto	Sowińskiego	4	Dom	455 (D/68)	30.10.1957	Brak Nr 4 Przy Ulicy Sowińskiego
Dobre Miasto	Sowińskiego	6	Dom	D/67 454	30.10.1957 2.09.1987	
Dobre Miasto	Sowińskiego	7	Dom	2317	2.09.1987	
Dobre Miasto	Sowińskiego	10	Dom	452 (D/56)	30.10.1957	Brak Nr 10 Przy Ulicy Sowińskiego
Dobre Miasto	Sowińskiego	11	Dom	2318	2.09.1987	
Dobre Miasto	Sowińskiego	15	Dom	2319	2.09.1987	
Dobre Miasto	Sowińskiego	17	Dom	2320	9.09.1987	
Dobre Miasto	Spichrzowa	15	Spichrz	3837	1.09.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	1	Dom	2322	2.09.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	3	Dom	2323	21.03.1996	
Dobre Miasto	Warszawska	4	Dom	2324	2.09.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	5	Spichrz	2303	2.11.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	6	Dom	2325	2.09.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	12	Dom	2326	1.09.1987	
Dobre Miasto	Warszawska	14	Dom	2327	2.09.1987	
Dobre Miasto			Kaplica P.W. Św. Jerzego	816	3.09.1968	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego		Kapliczka Przydrożna	2296	31.05.1993	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	8	Dom	2328	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	10	Dom	2329	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	12	Dom	2330	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	14	Dom	3497	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	18	Dom	2331	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	23	Dom	2332	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	25	Dom	2333	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	26	Dom	2334	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	27	Dom	2335	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	28	Zajazd	3498	2.09.1987	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

Dobre Miasto	Wojska Polskiego	28a	(Ob. Dom Mieszkalny) Stajnia (Ob. Dom Mieszkalny)	3824	1.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	31/3 3	Dom	4342	26.10.2006	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	45	Dom	3500	2.09.1987	
Dobre Miasto	Wojska Polskiego	47	Dom	3501	2.09.1987	
Dobre Miasto			Pozostałości Murów Obronnych	451 (D/35)	30.10.1957	
Dobre Miasto			Układ Urbanistyczny	1231	30.10.1957	

2. obszary i obiekty zlokalizowane na terenie gminy Dobre Miasto wpisane do rejestru zabytków nieruchomości:

Miejscowość	Nr	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
Bzowiec		Kapliczka Przydrożna	4284	25.10.1993
Bzowiec		Kapliczka Przydrożna	4285	25.10.1993
Cerkiewnik		Kościół P.W. Św. Katarzyny	1363	18.01.1995
Cerkiewnik		Cmentarz Grzebalny	3731	9.01.1987
Głotowo		Cmentarz	3728	9.01.1987
Głotowo		Kapliczka Na Placu Kościelnym	2339	21.10.1993
Głotowo		Kapliczka Na Cmentarzu Parafialnym	2340	21.10.1993
Głotowo		Cmentarz	3729	9.01.1987
Głotowo		Kapliczka Przydrożna	2342	21.10.1993
Głotowo		Kapliczka Przydrożna	4282	21.10.1993
Głotowo		Kapliczka Przydrożna	4283	21.10.1993
Głotowo		Kościół Parafialny P.W. Zbawiciela	822	2.09.1968
Głotowo		4 Kaplice W Narożnikach Cmentarza Kościelnego	822	2.09.1968
Głotowo		Cmentarz Kościelny	822	2.09.1968
Głotowo		Kalwaria Warmińska (14 Kaplic, Grota Mb Z Lourdes, Kaplica Modlitwy W Ogrójcu, Park Kalwaryjski)	A-2097	29.12.2003
Jesionowo		Kościół Parafialny P.W. Św. Marcina	1368	18.01.1995
Jesionowo		Cmentarz Grzebalny	3730	9.01.1987
Knopin		Kaplica P.W. Mb Królowej Polski	828	1.09.1968
Kosyń		Most Drogowy Nad Łyną	1861	21.03.2001
Łęgno	11a	Kapliczka Przydrożna	A-3620	8.11.1993
Łęgno	21	Kapliczka Przydrożna	4304	8.11.1993
Łęgno	22	Kapliczka Przydrożna	4305	8.11.1993
Mawry	6	Kapliczka Przydrożna	2351	29.10.1993
Mawry		Kapliczka Przydrożna	4292	29.10.1993
Mawry	9	Kapliczka Przydrożna	4291	29.10.1993
Międzylesie		3 Kaplice W Narożnikach Ogrodzenia	838	30.08.1968
Międzylesie		Cmentarz Przykościelny	838	30.08.1968
Międzylesie		Kaplica P.W. Św. Heleny	839	30.08.1968
Międzylesie		Kaplica Odpustowa	837	30.08.1968
Międzylesie	52	Kapliczka Przydrożna	4297	2.11.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Przydrożna	2355	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Przydrożna	4288	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Z Dzwonnniczką	4287	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Z Dzwonnniczką	4286	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Przydrożna	2356	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kaplica P.W. Miłosierdzia Bożego	1391	7.03.1995
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Przydrożna	4289	25.10.1993
Nowa Wieś Mała		Kapliczka Przydrożna	4290	25.10.1993
Orzechowo		Plebania	1171	19.05.1968
Orzechowo		Kościół Parafialny P.W. Najświętszej Marii Panny	840	25.08.1968
Orzechowo		Szkoła	1390	7.03.1995
Orzechowo		Cmentarz Grzebalny	3733	9.01.1987
Piotraszewo	11	Dom Nr 11	1354	18.01.1995
Piotraszewo	18	Plebania	1387	7.03.1995
Piotraszewo		Kapliczka W Narożniku Ogrodzenia Kościelnego	2366	3.11.1993
Piotraszewo		Kościół Filialny P.W. Św Bartłomieja	843	25.08.1968
Piotraszewo		Cmentarz	3732	9.01.1987
Piotraszewo		Kapliczka Przydrożna	2367	3.11.1993
Podleśna	16	Kapliczka Przydrożna	4293	29.10.1993
Podleśna	54	Kapliczka Przydrożna	4294	29.10.1993
Praślity		Kapliczka Przydrożna (Obok Szkoły)	2370	3.11.1993
Praślity	19	Kapliczka Przydrożna	2369	3.11.1993
Praślity	35	Kapliczka Przydrożna	4302	3.11.1993
Smolajny		Brama	850	23.08.1968
Smolajny		Pałacyk Myśliwski	1386	7.03.1995
Smolajny		Park	3601	25.04.1984
Smolajny		Pałac	562 (S/55)	4.05.1959
Smolajny		Dom (Przy Bramie Wjazdowej)	849	23.08.1968
Smolajny		Zespół Młyna Wodnego	4337	26.06.1997

		(Budynek Produkcyjno-Mieszkalny, Budynek Gospodarczy, Urządzenia Hydrotechniczne)		
Stary Dwór	4	Kapliczka Przydrożna	2376	2.11.1993
Stary Dwór	6	Kapliczka Przydrożna	4296	2.11.1993
Stary Dwór	12	Kapliczka Przydrożna	4295	2.11.1993
Wichrowo		Budynek Nadleśnictwa	1430	25.03.1995

3. obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków archeologicznych:

Lp	Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
1	Cerkiewnik	Grodzisko Starożytne	C-260	11.12.2002
2	Cerkiewnik	Grodzisko Wczesnośredniowieczne, Stożkowe	C-254	24.11.1999
3	Dobre Miasto	Nawarstwienia Kulturowe Starego Miasta	C-146	30.01.1992
4	Kabikiejmy	Grodzisko Półwyspowe	C-082	29.12.1969
5	Swobodna	Grodzisko Stożkowe	C-224	23.12.1996
6	Swobodna	Grodzisko Wysoczyznowe, Pierścieniowe	C-223	23.12.1996

4. Obszary i obiekty wpisane do Wojewódzkiej ewidencji zabytków znajdują się w zasobie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie.

5. Stanowiska archeologiczne ujęte w systemie AZP:

Miejscowość	Nr w m.	Nr. ob.	Funkcja	Datowanie
Mawry	7	17-60	śląd osadnictwa	okres rzymski
Mawry	11	17-60	śląd osadnictwa	wczesny okres lateński
Piotraszewo	8	17-60	śląd osadnictwa	okres rzymski
Piotraszewo	9	17-60	śląd osadnictwa	epoka kamienia
Piotraszewo	10	17-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
			śląd osadnictwa	okres nowożytny
Bzowiec	3	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Bzowiec	4	18-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Praslity	5	18-60	osada	wczesna epoka żelaza, wczesne średniowiecze
Praslity	6	18-60	śląd osadnictwa	neolit
			osada	wczesna epoka żelaza
Praslity	7	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
Praslity	8	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
Praslity	9	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Praslity	10	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
			śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Praslity	11	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Praslity	12	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			osada	XI - XII w.
Praslity	13	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
			osada	XIV - XV w.
			osada	XVII - XVIII w.
Praslity	14	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	XI - XII w.
			śląd osadnictwa	XIV - XV w.
Praslity	15	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	XIV - XV w.
Praslity	16	18-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
			osada	XI - XII w.
Praslity	17	18-60	śląd osadnictwa	neolit
			osada	pradzieje
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
			osada	XIV - XV w.
			osada	XVII - XVIII w.
Praslity	18	18-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
			śląd osadnictwa	XIV - XV w.
			śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Praslity	19	18-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
			osada	XIV - XV w.
Praslity	20	18-60	osada	pradzieje
			śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
			osada	XIV - XV w.
			śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Smolajny	1	18-60	osada	pradzieje
			śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Smolajny	2	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
			śląd osadnictwa	XIV - XV w.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

			śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Smolajny	3	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Smolajny	4	18-60	śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Smolajny	4	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
Piotraszewo	4	18-60	śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Piotraszewo	4	18-60	osada	wczesna epoka żelaza
Piotraszewo	5	18-60	osada	XIV - XV w.
Piotraszewo	5	18-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Piotraszewo	6	18-60	osada	XIV - XV w.
Gronowo	1	18-60	osada	XVII - XVIII w.
Różyn	1	18-60	śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Różyn	1	18-60	osada	neolit
Gronowo	2	18-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Gronowo	2	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Gronowo	3	18-60	śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Różyn	2	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Gronowo	4	18-60	śląd osadnictwa	XVII - XVIII w.
Gronowo	4	18-60	śląd osadnictwa	pradzieje
Dobre Miasto	I	19-60	-	XVII - XVIII w.
Dobre Miasto	I	19-60	-	późne średniowiecze
Dobre Miasto	II	19-60	znalezisko luźne, śląd osadnictwa	epoka kamienia
Dobre Miasto	II	19-60	znalezisko luźne	wczesne średniowiecze
Dobre Miasto	IV	19-60	znalezisko luźne, śląd osadnictwa	epoka kamienia
Łęgno	I	19-60	znalezisko luźne, śląd osadnictwa	epoka kamienia
Łęgno	II	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Łęgno	II	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Łęgno	III	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Łęgno	III	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Łęgno	IV	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Łęgno	IV	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Łęgno	V	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Łęgno	V	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Łęgno	VI	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Łęgno	VI	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Nowa Wieś Mała	IV	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	IV	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Nowa Wieś Mała	V	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	V	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Nowa Wieś Mała	VI	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	VI	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Nowa Wieś Mała	VII	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	VII	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Nowa Wieś Mała	VIII	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	VIII	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Prasłity	I	19-60	znalezisko luźne	epoka kamienia
Prasłity	I	19-60	śląd osadnictwa	epoka kamienia
Prasłity	II	19-60	znalezisko luźne	epoka kamienia
Prasłity	II	19-60	śląd osadnictwa	epoka kamienia
Prasłity	III	19-60	znalezisko luźne	wczesne średniowiecze
Prasłity	III	19-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Prasłity	IV	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	V	19-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Smolajny	V	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Smolajny	V	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	VI	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Smolajny	VI	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	VII	19-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Smolajny	VII	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	VIII	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Smolajny	VIII	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	IX	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Smolajny	IX	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	X	19-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Smolajny	X	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	XI	19-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Smolajny	XI	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	XII	19-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Smolajny	XII	19-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Smolajny	XII	19-60	śląd osadnictwa	grodzisko (?)
Głotowo	I	20-60	grodzisko	wczesne średniowiecze
Głotowo	II	20-60	osada	okres wpływów rzymskich
Dobre Miasto	III	20-60	osada	nieokreślona
Knopin	I	20-60	cmentarzysko	okres wpływów rzymskich
Knopin	II	20-60	kurhan	wczesna epoka żelaza
Knopin	III	20-60	śląd osadnictwa	nieokreślona
Knopin	IV	20-60	śląd osadnictwa	nieokreślona

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

Knopin	V	20-60	śląd osadnictwa	nieokreślona
Knopin	VI	20-60	osada	nieokreślona
Knopin	VII	20-60	osada	okres wpływów rzymskich
Knopin	VIII	20-60	osada	wczesna epoka żelaza
Knopin	IX	20-60	grodzisko	wczesne średniowiecze
Swobodna	I	20-60	grodzisko	wczesne średniowiecze
Swobodna	II	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Głotowo	III	20-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Knopin	X	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	I	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Nowa Wieś Mała	II	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	IV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	V	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	VI	20-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Głotowo	VII	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność
Głotowo	VIII	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność
Nowa Wieś Mała	III	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność
Głotowo	IX	20-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Głotowo	X	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	X	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XII	20-60	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
Knopin	XIII	20-60	śląd osadnictwa osada	wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
Knopin	XIV	20-60	śląd osadnictwa	neolit
Knopin	XV	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
Swobodna	XI	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność starożytność
Swobodna	XII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XIV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XV	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność
Swobodna	XVI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XVII	20-60	śląd osadnictwa	nieokreślona
Swobodna	XVIII	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność
Swobodna	XIX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Swobodna	XXI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XVI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XVIII	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	XIX	20-60	śląd osadnictwa	starożytność
Knopin	XX	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	XXI	20-60	śląd osadnictwa	starożytność
Knopin	XII	20-60	śląd osadnictwa	starożytność
Knopin	XIII	20-60	śląd osadnictwa	starożytność
Knopin	XXIV	20-60	śląd osadnictwa osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
Knopin	XXV	20-60	osada	późne średniowiecze
Knopin	XXVI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXVIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXIX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXXI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Dobre Miasto	IV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Stary Dwór	II	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Stary Dwór	III	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Stary Dwór	IV	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
Knopin	XXXII	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
Knopin	XXXIII	20-60	osada śląd osadnictwa	późne średniowiecze starożytność
Barcikowo	II	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze nowożytność starożytność

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

Barcikowo	III	20-60	osada osada	wczesna epoka żelaza wczesne średniowiecze
Barcikowo	IV	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Barcikowo	V	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Barcikowo	VI	20-60	osada osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
Stary Dwór	V	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Stary Dwór	VI	20-60	osada	wczesna epoka żelaza
Knopin	XXXIV	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Knopin	XXXV	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późne średniowiecze starożytność
Knopin	XXXVI	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Knopin	XXXVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXXVIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XXXIX	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
Barcikowo	VII	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
Barcikowo	VIII	20-60	osada	wczesna epoka żelaza
Barcikowo	IX	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Barcikowo	X	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Barcikowo	XI	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Barcikowo	XII	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Głotowo	XIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XIV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XVI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XVIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XIX	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	XL	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	XLI	20-60	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
Knopin	XLII	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	XLIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLIV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLVI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLVIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	XLIX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	L	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LI	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LIV	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Głotowo	XX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LV	20-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Knopin	LVI	20-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
Knopin	LVII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LVIII	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Knopin	LIX	20-60	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
Cerkiewnik	I	21-60	kurhan	wczesna epoka żelaza
Cerkiewnik	II	21-60	grodzisko	nieokreślona
Cerkiewnik	III	21-60	grodzisko	wczesne średniowiecze
Cerkiewnik	IV	21-60	osada	nieokreślona
Cerkiewnik	V	21-60	osada osada osada	epoka brązu wczesne średniowiecze średniowiecze
Cerkiewnik	VI	21-60	śląd osadnictwa	neolit
Swobodna	III	21-60	grodzisko	nieokreślona
Kabikiejmy Dolne	IV	21-60	śląd osadnictwa	nieokreślona
Kabikiejmy Dolne	V	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze starożytność
Kabikiejmy Dolne	VI	21-60	cmentarzysko	epoka brązu
Kabikiejmy Dolne	VII	21-60	osada	epoka brązu
Cerkiewnik	VII	21-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
Cerkiewnik	VIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu średniowiecze
Cerkiewnik	IX	21-60	osada śląd osadnictwa	epoka brązu średniowiecze
Cerkiewnik	X	21-60	osada	epoka brązu
Cerkiewnik	XI	21-60	cmentarzysko śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu nowożytność
Cerkiewnik	XIII	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY DOBRE MIASTO

			śląd osadnictwa	nowożytność
Cerkiewnik	XIV	21-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
Cerkiewnik	XV	21-60	cmentarzysko	epoka brązu
Cerkiewnik	XVI	21-60	osada	średniowiecze
Cerkiewnik	XVII	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XVIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XIX	21-60	śląd osadnictwa	nowożytność
Cerkiewnik	XX	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XXI	21-60	osada	neolit
Cerkiewnik	XXII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XXIII	21-60	śląd osadnictwa osada	neolit wczesne średniowiecze
Cerkiewnik	XXIV	21-60	śląd osadnictwa	neolit
Cerkiewnik	XXV	21-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Cerkiewnik	XXVI	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XXVII	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XXVIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze starożytność
Cerkiewnik	XXIX	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze starożytność
Cerkiewnik	XXX	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XXXI	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XXXII	21-60	osada	epoka brązu
Cerkiewnik	XXXIII	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XXXIV	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XXXV	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze starożytność
Cerkiewnik	XXXVI	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Swobodna	IV	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Swobodna	V	21-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Swobodna	VI	21-60	osada	wczesne średniowiecze
Swobodna	VII	21-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
Swobodna	VIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka brązu wczesne średniowiecze średniowiecze
Swobodna	IX	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XXXVII	21-60	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
Cerkiewnik	XXXVIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze
Cerkiewnik	XXXIX	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XL	21-60	śląd osadnictwa	epoka brązu
Cerkiewnik	XLI	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XLII	21-60	osada	epoka brązu
Cerkiewnik	XLIII	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze starożytność
Cerkiewnik	XLIV	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XLV	21-60	śląd osadnictwa	średniowiecze
Cerkiewnik	XLVI	21-60	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Cerkiewnik	XLVII	21-60	grodzisko	wczesne średniowiecze
Pietraszewo	I	17-61	śląd osadnictwa	średniowiecze
Pietraszewo	II	17-61	śląd osadnictwa	nowożytność
Pietraszewo	III	17-61	śląd osadnictwa	pradzieje
Pietraszewo	IV	17-61	śląd osadnictwa	nowożytność
Kabikiejmy Górne	II	21-61	osada śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze nowożytność
Kabikiejmy Górne	I	21-61	grodzisko	wczesne średniowiecze
Kabikiejmy Górne	III	21-61	osada śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze nowożytność
Kabikiejmy Górne	IV	21-61	osada śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze
Kabikiejmy Górne	V	21-61	śląd osadnictwa	nowożytność
Kabikiejmy Górne	IV	21-61	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Kabikiejmy Górne	VI	21-61	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
Kabikiejmy Górne	III	21-61	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność starożytność
Kabikiejmy Górne	V	21-61	śląd osadnictwa	nowożytność

Kabikiejmy Górne	I	21-61	osada śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze średniowiecze
Kabikiejmy Górne	II	21-61	śląd osadnictwa	starożytność
Kabikiejmy Górne	VI	21-61	śląd osadnictwa (śląd produkcji)	średniowiecze

WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Dobre Miasto położona jest w obszarze „wschodniobałtyckiej” dzielnicy klimatycznej. Panujący tu klimat cechuje duża zmienność zjawisk pogodowych. To sprawia, że nasłonecznienie jest tu mniejsze niż w innych rejonach kraju. Przeciętnie dni pochmurnych jest od 140 do 160. Charakterystyczny dla tego regionu jest też krótszy okres wegetacyjny, duża wilgotność powietrza oraz występowanie silnych wiatrów. Pory roku są w stosunku do Niżu Polskiego, szczególnie Wielkopolski, przesunięte o około 2 tygodnie. Częstym zjawiskiem pogodowym są mgły, które zmniejszają nasłonecznienie.

Średnia roczna temperatura powietrza liczona dla lat 1951 - 1990 wynosiła około 6,5° C. Najcieplejszymi miesiącami są: czerwiec, lipiec i sierpień, najzimniejszymi zaś grudzień, styczeń, luty. Długość bezmroźnego okresu dochodzi nawet do 125 dni, podczas gdy w innych terenach Polski dochodzi do 190 dni. Przymrozki zdarzają się nawet w czerwcu, a w pierwszej połowie maja występują niemal corocznie.

Roczna suma opadów waha się od 590 do 690 mm. Najwięcej opadów (około 40%) przypada zazwyczaj na czerwiec i sierpień. Liczba dni z opadami jest zmienna i dochodzi do 190. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio 70 dni. Wielkość opadów atmosferycznych wpływa na zasoby wód powierzchniowych, stosunki wodne w glebie oraz stan powietrza atmosferycznego m. in. poprzez wymywanie zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z atmosfery.

JAKOŚĆ POWIETRZA

Na terenie miasta i gminy Dobre Miasto na stan sanitarny powietrza atmosferycznego wpływa emisja z zakładów przemysłowych, kotłowni miejskich, osiedlowych, indywidualnych palenisk domowych oraz emisja komunikacyjna. Zaopatrzenie w ciepło z centralnego systemu ogrzewania występuje jedynie w Dobrym Mieście i dotyczy prawie 60% gospodarstw domowych. W chwili obecnej następują zmiany w zarządzaniu i sposobie prowadzenia gospodarki cieplnej w mieście.

Emisja powierzchniowa nazywana jest też „niską emisją” ze względu na niewielką wysokość emitorów. Na terenie gminy Dobre Miasto jest ona powszechna, ze względu na brak sieci ciepłowniczej. Niska emisja pochodzi ze spalania paliw (oleju opałowego, gazu, węgla i koksu) w indywidualnych paleniskach i kotłowniach w gospodarstwach domowych oraz w obiektach użyteczności publicznej i gospodarstwach rolnych. Przy emisji powierzchniowej bardzo niekorzystny jest brak urządzeń oczyszczających.

Emisja powierzchniowa charakteryzuje się dużą zmiennością sezonową, związaną ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię cieplną w okresie zimowym.

Emisja liniowa pochodzi z prywatnych i publicznych środków komunikacji. Szczególnie niekorzystnie na stężenie zanieczyszczeń rejonie historycznej zabudowy wpływa ruch tranzytowy, który w przyszłości ma zostać wyeliminowany przez budowę obwodnicy miasta.

Na terenie gminy mogą występować też uciążliwości zapachowe, związane z zagospodarowaniem osadów ściekowych oraz w mniejszym stopniu z nawożeniem pól nawozami naturalnymi.

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Gmina Dobre Miasto sukcesywnie rozwija swoją infrastrukturę techniczną poprzez jej rozbudowę. Z sieci wodociągowej korzystają głównie mieszkańcy Dobrego Miasta (użytkownicy w mieście stanowili 73,5% wszystkich użytkowników sieci wodociągowej) i większości wsi. Sieć wodociągowa nie występuje we wsiach: Swobodna i Stary Dwór. Mieszkańcy tych wsi korzystają ze studni indywidualnych. Istniejąca sieć wodociągowa pozwala na dostarczenie wody do 89,2% mieszkańców Gminy Dobre Miasto (w tym miasto zwodociągowane jest prawie w 100%, a tereny wiejskie w ok. 70%).

Stopień skanalizowania Gminy jest nieco mniejszy niż stopień zwodociągowania. W 2012 roku Gmina Dobre Miasto skanalizowana była w 68,1%, w tym miasto w 96,2%

a tereny wiejskie w ok. 14%. Z sieci kanalizacyjnej korzystają głównie mieszkańcy Dobrego Miasta, którzy stanowili 93,1% wszystkich użytkowników sieci kanalizacyjnej. Do miejscowości wyposażonych w sieci kanalizacja sanitarnej należą: Urbanowo, Smolajny, Nowa Wieś Mała, Kunik, Jesionowo, Knopin, Swobodna, Cerkiewnik, Głotowo. Ścieki odprowadzane są do wysokosprawnej, mechaniczno-biologicznej miejskiej oczyszczalni ścieków o przepustowości 3 300 m³/doba zlokalizowanej w pobliżu miejscowości Kosyń. Oprócz oczyszczalni miejskiej w kilku wsiach występują lokalne oczyszczalnie ścieków.

ZAOPATRZENIE W PALIWA GAZOWE

W chwili obecnej sieć gazowa występuje jedynie na terenie Miasta, które zaopatrywane jest w gaz z sieci niskiego ciśnienia ze strefy dystrybucyjnej Uniszki SD061 przez stację redukcyjną I stopnia zlokalizowaną po zachodniej stronie drogi z Dobrego Miasta do Kunika.

Możliwość zgazyfikowania pozostałego obszaru Gminy występuje w związku z lokalizacją gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Olsztyn – Bartoszyce

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Zaopatrzenie w ciepło z centralnego systemu ogrzewania występuje jedynie w Dobrym Mieście i dotyczy prawie 60% gospodarstw domowych. Dostawą ciepła do mieszkań na terenie miasta Dobre Miasto zajmuje się Zakład Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Dobrym Mieście.

Sieci te można podzielić następująco:

- sieć magistralna o średnicy 200 mm: w technologii kanałowej 2,4 km, napowietrzna 1 km, preizolowana 0,2 km;
- sieć rozdzielcza i przyłącza: w technologii kanałowej 3,5 km, preizolowana 0,4 km.

Sieciami tymi dostarczane jest ciepło na potrzeby ogrzewania mieszkań i instytucji.

Na terenie Gminy zlokalizowane są następujące źródła ciepła:

- ul. Fabryczna 21 (kotłownia - własność spółki z o.o. Dalkia Lidzbark Warmiński);
- ul. Górna 1b (kotłownia ZEC);
- ul. Garnizonowa 20 (kotłownia ZEC);
- ul. Malczewskiego 8 (kotłownia ZEC);
- ul. Wojska Polskiego 22 (kotłownia ZEC);
- ul. Garnizonowa 9C (kotłownia ZEC);
- ul. Garnizonowa 7 (kotłownia ZEC).

W chwili obecnej następują zmiany w zarządzaniu i sposobie prowadzenia gospodarki ciepłej w mieście.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA

Gmina Dobre Miasto jest całkowicie zelektryfikowana. Zasilanie Gminy w energię elektryczną ma miejsce z Głównego Punktu Zasilania GPZ Dobre Miasto.

Z informacji uzyskanych przez ENERGA – OPERATOR S.A. Oddział w Olsztynie wynika, że cała infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna zasilająca gminę w energię elektryczną pozwala na dotrzymanie norm dotyczących niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania. Rezerwy mocy szacuje się na 14 MGW.

GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie gminy Dobre Miasto istnieje nieczynne składowisko odpadów w pobliżu wsi Podleśna, które jest obszarem wskazanym do rekultywacji.

Na terenie Gminy Dobre Miasto obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku, określający szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Dobre Miasto, a także szczegółowe zasady funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych..

Odpady z terenu miasta i gminy wywożone są do zakładu zajmującego się gospodarką odpadami zlokalizowanego poza granicami gminy.

INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT

Przez obszar Gminy Dobre Miasto przebiegają następujące szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa 51 relacji granica państwa – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek (w granicach miasta droga przebiega obecnie ulicami: Olsztyńską, Grunwaldzką, Orła Białego, placem Jana Pawła II, Wojska Polskiego);
- drogi wojewódzkie:
  - o Nr 507 Dobre Miasto – Orneta,
  - o Nr 530 Dobre Miasto – Ostróda,
  - o Nr 593 Miłakowo – Dobre Miasto – Jeziorany;(w granicach miasta drogi wojewódzkie przebiegają ulicami: Grunwaldzką, Jeziorańską, Reszutka, Fabryczną, Łużycką);
- drogi powiatowe;
- drogi gminne.

Przez obszar Gminy Dobre Miasto przebiega linia kolejowa Nr 221 relacji Gutkowo - Braniewo, do przejścia granicznego Gronowo-Mamonowo, obsługująca także ruch towarowy. Na trasie linii kolejowej przez obszar Gminy znajdują się: stacja w Dobrym Mieście i przystanki w Swobodnej oraz Cerkiewniku.

5.2. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

W przypadku braku realizacji projektu Studium niemożliwe stanie się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Dobre Miasto. Mogą przez to nastąpić pewne charakterystyczne zmiany w sferze dyspozycji przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak chaotyczny rozwój budownictwa, rozproszenie zabudowy, brak uporządkowania formy i funkcji obiektów, czy brak infrastruktury technicznej. Brak późniejszych dokładnych ustaleń planów miejscowych dotyczących uporządkowania zabudowy (forma, wysokość) i funkcji, a w szczególności brak wyznaczonych wskaźników dotyczące podstawowych parametrów urbanistycznych jak.: intensywność zabudowy, wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki, udział powierzchni biologicznie czynnej, mogłoby spowodować bezpośrednio utratę walorów krajobrazowych i istotne straty w florze i faunie. Skutkiem niekontrolowanego rozwoju nowych enklaw zabudowy byłoby nie tylko ograniczenie funkcji środowiskowych obszarów, ale również zmniejszenie roli społecznej obszarów – wykorzystanie terenów usługowych i przemysłowych.

Brak decyzji Rady Miasta w sprawie przystąpienia do opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnych z ustaleniami Studium miasta i gminy, może doprowadzić do:

- Degradacji stanu sanitarnego atmosfery i warunków klimatycznych (pogorszenia warunków termicznych, solarnych i aerosanitarnych).
- Degradacji środowiska glebowego, w tym zwiększenia zawartości metali ciężkich i nadmiernej kwasowości.
- Degradacji środowiska wodnego, w tym eutrofizacji wód.
- Degradacji flory i fauny.
- Pogorszenia warunków zdrowia i życia mieszkańców.
- Braku konkurencyjności środowiska przyrodniczego w mieście i gminie Dobre Miasto w stosunku do innych obszarów w regionie.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji inwestycji w zakresie ochrony wód spowoduje:

- Dalszą degradację wód powierzchniowych oraz zwiększenie eutrofizacji wód prowadzące do zaniku życia biologicznego w środowisku wodnym.
- Obniżenia walorów turystyczno – wypoczynkowych miasta i gminy Dobre Miasto.

- Wzrost zagrożenia sanitarnego obszarów zasobowych ujęć wód podziemnych oraz degradację użytkowych warstw wodonośnych i ograniczenia możliwości pozyskania wód na cele komunalne i przemysłowe.
- Przesuszenie i stepowanie użytków zielonych w wyniku obniżania zwierciadła wód gruntowych.
- Możliwość bakteriologicznego skażenia wód podziemnych w rejonach występowania źródeł zagrożeń (zrzuty nieoczyszczonych ścieków deszczowych, nielegalne wysypiska odpadów, nieszczelne szamba).
- Utrudnienie w dostosowaniu się do przepisów i spełniania wymogów unijnych.

Brak przewidywanych w projekcie Studium realizacji w zakresie gospodarki odpadami może spowodować poważne konsekwencje dla środowiska przyrodniczego, odpady stanowią bowiem ogniska zagrożeń zarówno dla wód powierzchniowych, podziemnych jak i powierzchni ziemi. Należy pamiętać, iż najbardziej podatne na przenikanie zanieczyszczeń są obszary pozbawione warstwy izolacyjnej.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku realizacji przewidywanych w projekcie Studium zadań z zakresu ograniczenia hałasu i wibracji to:

- Pogorszenie standardów zamieszkania na terenach położonych w strefach szkodliwego oddziaływania dróg.
- Pogorszenie warunków pracy i nauki w szkołach, biurach, sklepach i innych placówkach usługowych na terenie miejscowości położonych przy głównych szlakach komunikacyjnych.
- Pogorszenie walorów rekreacyjno – wypoczynkowych oraz walorów przyrodniczych na obszarze miasta i gminy Dobre Miasto.

Potencjalne zmiany stanu środowiska, w przypadku braku przewidywanych w projekcie Studium działań w zakresie gospodarki leśnej i rolniczej to między innymi:

- Zubożenie walorów zdrowotnych i krajobrazowych środowiska przyrodniczego.
- Pogorszenie warunków klimatycznych w mieście i gminie.
- Zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych i ograniczenie zdolności retencyjnych środowiska.
- Pogorszenie stanu zdrowotności roślinności.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Dla obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko należy zaliczyć tereny, na których służby ochrony środowiska stwierdzą przekroczenie dopuszczalnych, określonych w przepisach szczegółowych norm środowiskowych, co wpływa na pogorszenie stanu środowiska oraz warunki zdrowia i życia mieszkańców. W przepisach tych określono m.in. zasady postępowania administracyjnego w stosunku do podmiotów gospodarczych, których działalność może powodować ponadnormatywne obciążenie środowiska – niezależnie od założonych procesów planistycznych.

Do inwestycji o przewidywanym znaczącym oddziaływaniu na środowisko zalicza się wszystkie przedsięwzięcia wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Należy jednak mieć na uwadze, że informacje dotyczące planowanych inwestycji pojawiają się i są realizowane stopniowo:

- Ogólnie – na każdym z etapów miejscowego planowania przestrzennego,
- Szczegółowo – na etapie planowania realizacyjnego.

Należy jednakże zaznaczyć, że ocena wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć będzie możliwa na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Opisanie stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na etapie opracowywania projektu Studium byłoby zadaniem trudnym do wykonania. Aby zbadać i określić stan środowiska należy przeprowadzić szereg wizji terenowych mających na celu m.in. szczegółową inwentaryzację występującej flory i fauny oraz szczegółowych analiz środowiskowych.

Ponadto należy podkreślić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznaczona ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie Studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Studium wywrze na środowisko miasta i gminy Dobre Miasto. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależą będzie od użytkowników danego terenu i znajdują się poza zakresem oddziaływania projektu Studium. W związku z powyższym został określony jedynie ogólny charakter przewidywanych zmian środowiska.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. *o ochronie przyrody* na terenie miasta i gminy Dobre Miasto wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny,
- obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty „Warmińskie Buczyny” (PLH280033) i „Swajnie” (PLH 280046),
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Limajno i okolice”,
- pomniki przyrody.

Powiązania przyrodnicze na terenie gminy Dobre Miasto mają ścisły związek nie tylko z lokalnym ekosystemem, ale także z ekosystemem regionu i kraju. Przez obszar gminy przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, którego osią jest rzeka Łyna.

Zasady funkcjonowania Obszarów Chronionego Krajobrazu określają następujące akty:

- Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52 poz. 725),
- Rozporządzenie Nr 162 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201 poz. 3154),
- Uchwała Nr VIII/207/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2015 r. poz. 2748).

Dla potencjalnych inwestorów ważne są ustalenia dotyczące Obszarów Chronionego Krajobrazu, w tym przede wszystkim znajomość obowiązujących zakazów i odstępstwo od zakazów określonych w rozporządzeniach Wojewody Warmińsko – Mazurskiego i uchwale Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego dotyczących w/w OCHK.

Zgodnie z w/w przepisami w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny i Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny wprowadzono następujące ustalenia:

1. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru,
2. ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru,
3. ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru.

Wykaz zakazów wprowadzonych przepisami obejmuje:

- Zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.
- Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.
- Zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.
- Zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.
- Zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.
- Zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.
- Zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1. wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
2. prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
3. realizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto w Rozporządzeniach i Uchwale określono wyjątki od w/w zakazów, dla których obowiązują odstępstwa.

Zasady funkcjonowania terenów, na których ustanowiono zespół przyrodniczo-krajobrazowy reguluje Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Jezioro Limajno i okolice” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 122 poz. 1696).

Zgodnie z w/w rozporządzeniem na obszarze zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zabrania się:

1. niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką

i łowiecką;

10. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim;
2. realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim;
3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Istotnymi problemami rozwoju w obszarach Natura 2000 są ograniczone możliwości gospodarczego wykorzystania terenu, w tym:

- zagospodarowanie terenów zwłaszcza w dolinach cieków wodnych,
- lokalizacja nowej zabudowy, w szczególności obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- dopuszczenie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- możliwość budowy i przebudowy dróg publicznych,
- regulacje cieków wodnych,
- budowa obiektów małej retencji i wykorzystanie energii odnawialnej,
- możliwość pozyskiwania kopalni.

Priorytetem na terenach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych i zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych.

Projekt Studium przewiduje ewentualne zagospodarowanie obszarów Natura 2000 „Warmińskie Buczyny” i „Swajnie” w sposób pozwalający na zachowanie występujących siedlisk i gatunków oraz w sposób im nie zagrażający.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Warmińskie Buczyny PLH280033 obejmuje powierzchnię 1525,9 ha. Głównym celem ochrony obszaru jest zachowanie 8 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących około 63 % powierzchni przedmiotowego obszaru Natura 2000:

1. 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*;
2. 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
3. 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*);
4. 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
5. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion*);
6. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
7. 6430 Ziołorośla nadrzeczne;
8. 91D0 Bory i lasy bagienne.

Za przedmioty ochrony, ze względu na powierzchnię i reprezentatywność uznano 6 z nich, tj. Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*, Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), Żyzne buczyny (*Dentario glaucusiovie-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*), Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion*), Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Za przedmioty ochrony ostoi uznano także takie gatunki zwierząt jak:

1. 1337 bóbr europejski *Castor fiber*;
2. 1355 wydra *Lutra lutra*;
3. 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*;
4. 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dis par*.

Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Warmińskie Buczyny PLH280033 (Dz.Urz.Woj.Warm-Maz. z 2014 r. poz. 2607). W planie dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego

stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru. I tak:

- Dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne istniejącym zagrożeniem jest *H01: zanieczyszczenie wód powierzchniowych* – zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *A008: Nawożenie/nawozy sztuczne* – Stosowanie intensywnego nawożenia i ewentualne spływy zanieczyszczeń zmieniających trofię siedliska; *E01.03: Zabudowa rozproszona* – Urbanizacja otoczenia jeziora na poziomie wyższym od obecnej i obecnie obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego; *E01.04: Inne typy zabudowy* – Zabudowa letniskowa i mieszkalna wokół jeziora Łomy i Limajno oraz urbanizacja w otoczeniu jeziora; *E03.01: Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych* – Dzikie wysypiska śmieci, porzucanie odpadów komunalnych przy zbiornikach wodnych.
- Dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) obecnie brak istniejących zagrożeń; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *C01.03.01: Ręczne wycinanie torfu* – Pozyskiwanie torfu przez lokalną społeczność; *F04.01: Płądrowanie stanowisk roślin* – Pozyskiwanie roślin przez lokalną społeczność; *H01.03: Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych* – Ewentualne zrzuty zanieczyszczeń z rolnictwa, leśnictwa oraz porzucanie odpadów komunalnych z domów i letnisk.
- Dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) istniejącym zagrożeniem jest *B02.04: Usuwanie martwych i umierających drzew* – W siedlisku zauważalny deficyt martwego drewna prowadzący do zubożenia struktury siedliska; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *B02.01.02: Odnawianie lasu po wycince gatunkami nierodzimyimi* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B03: Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B05: Stosowanie nawozów w leśnictwie* – Nawożenie mogące powodować zmiany trofii siedliska; *I01: Obce gatunki inwazyjne* – Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zaburzających strukturę siedliska; *B02.02: Wycinka lasu* – Użytkowanie rębnią częściową całości jedyne go płatu kwaśnej buczyny; *L10: Inne naturalne katastrofy* – Szkody spowodowane przez silne wiatry, jak np.: trąba powietrzna, która w 2006 r. spowodowała znaczne szkody w drzewostanach bukowych na terenie leśnictwa Buki.
- Dla siedliska 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosaeFagenion, Galio odorati-Fagenion*) istniejącymi zagrożeniami są: *B02.04: Usuwanie martwych i umierających drzew* – Wszędzie, nawet w rezerwacie przyrody „Kamienna Góra”, deficyt martwego drewna; *B07: Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej* – Poza rezerwatem praktycznie brak fragmentów zwartych starodrzewi, prawie wszystkie buczyny po cięciach rębni częściowej; *I01: Obce gatunki inwazyjne* – Bardzo silna neofityzacja, w tym niecierpek drobnokwiatowy, niecierpek gruczołowaty, nawłóć późna; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *B02.01.02: Odnawianie lasu po wycince gatunkami nierodzimyimi* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B03: Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B05: Stosowanie nawozów w leśnictwie* – Nawożenie mogące powodować zmiany trofii siedliska; *L10: Inne naturalne katastrofy* – Szkody spowodowane przez silne wiatry, jak np.: trąba powietrzna, która w 2006 r. spowodowała znaczne szkody w drzewostanach bukowych na terenie leśnictwa Buki.
- Dla siedliska 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario holostaeCarpinetum betulif*) istniejącymi zagrożeniami są: *B02.04: Usuwanie martwych i umierających drzew* – W siedlisku zauważalny deficyt martwego drewna prowadzący do zubożenia struktury siedliska; *I01: Obce gatunki inwazyjne* – Widoczna neofityzacja siedliska; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *B02.01.02: Odnawianie lasu po wycince gatunkami nierodzimyimi* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji

- siedliska; *B03: Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B05: Stosowanie nawozów w leśnictwie* – Nawożenie mogące powodować zmiany trofii siedliska; *L10: Inne naturalne katastrofy* – Szkody spowodowane przez silne wiatry (notowane na terenie Nadleśnictwa Kudypy w ubiegłych latach).
- Dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragillis, Populetum albae, Alnenion*) istniejącymi zagrożeniami są: *B02.04: Usuwanie martwych i umierających drzew* – W siedlisku zauważalny deficyt martwego drewna prowadzący do zubożenia struktury siedliska; *I02: Problematyczne gatunki rodzime* – Występujące w runie apofizy; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *B02.01.02: Odnawianie lasu po wycince gatunkami nierodzimyimi* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B03: Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania* – Możliwość zachwiania struktury oraz funkcji siedliska; *B05: Stosowanie nawozów w leśnictwie* – Nawożenie mogące powodować zmiany trofii siedliska; *I01: Obce gatunki inwazyjne* – Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zaburzających strukturę siedliska; *L10: Inne naturalne katastrofy* – Szkody spowodowane przez silne wiatry (notowane na terenie Nadleśnictwa Kudypy w ubiegłych latach).
  - Dla siedliska 1337 Bóbr europejski *Castor fiber* nie badano istniejących zagrożeń; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *F03.02: Pozyskiwanie / Usuwanie zwierząt (łądowych)* – Kłusownictwo, zabijanie zwierząt wyrządzających szkody, samowolne niszczenie żeremi; *H01: Zanieczyszczenie wód powierzchniowych* – Zanieczyszczenie wód zagrażające stabilności populacji bobra na omawianym terenie.
  - Dla siedliska 1355 Wydra *Lutra lutra* nie badano istniejących zagrożeń; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *F03.02: Pozyskiwanie / Usuwanie zwierząt (łądowych)* – Kłusownictwo, zabijanie zwierząt; *H01: Zanieczyszczenie wód powierzchniowych* – Potencjalnie zanieczyszczenie wód zagrażające stabilności populacji wydry na omawianym terenie.
  - Dla siedliska 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina* nie badano istniejących zagrożeń; potencjalnym zagrożeniem jest natomiast: *H01: Zanieczyszczenie wód powierzchniowych* – Potencjalnie zanieczyszczenie wód zagrażające stabilności populacji kumaka nizinnego na omawianym terenie.
  - Dla siedliska 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* nie badano istniejących zagrożeń; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *F03.02.03: Chwytywanie, trucie, kłusownictwo* – Chwytywanie okazów motyli; *A03.03: Zaniechanie / brak koszenia* – Zachwianie składu gatunkowego siedlisk wykorzystywanych przez czerwończyka nieparka; *B01.01: Zalesianie terenów otwartych drzewami rodzimyimi* – Zmniejszanie powierzchni siedlisk otwartych wykorzystywanych przez czerwończyka nieparka.

Cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 Warmińskie Buczyny PLH280033 zostały określone następująco:

- Dla siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*:
  - o Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska;
  - o Osiągnięcie właściwego stanu ochrony jeziora Limajno, w tym unaturalnienie strefy brzegowej (co najmniej 90% strefy litoralu nie powinno być zaburzone);
  - o Powstrzymanie urbanizacji otoczenia jeziora na poziomie wyznaczonym obecnie obowiązującymi planami;
  - o Zachowanie pełnej różnorodności biologicznej związanej z jeziorami.
- Dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*):
  - o Zachowanie naturalnej dynamiki torfowisk.
- Dla siedliska 9110 Kwaśna buczyna (*Luzulo-Fagenion*):

- o Wyłączenie z użytkowania jako powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego i unaturalnienie za pomocą naturalnych procesów.
- Dla siedliska 9130 Żyzna buczyna (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*):
  - o Wyznaczenie powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego o pow. ok. 50 ha;
  - o Spowolnienie neofityzacji;
  - o Zróżnicowanie struktury wiekowo-przestrzennej;
  - o Wytworzenie kęp biocenotycznych;
  - o Dążenie do osiągnięcia właściwego stanu wskaźników martwego drewna w siedlisku.
- Dla siedliska 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario holosteeae-Carpinetum betuli*):
  - o Wyznaczenie powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego o pow. ok. 25 ha;
  - o Spowolnienie neofityzacji;
  - o Zróżnicowanie struktury wiekowo-przestrzennej;
  - o Wytworzenie kęp biocenotycznych;
  - o Dążenie do osiągnięcia właściwego stanu wskaźników martwego drewna w siedlisku.
- Dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion*):
  - o Wyłączenie z użytkowania jako powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego i unaturalnienie za pomocą naturalnych procesów.
- Dla siedliska 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*:
  - o Utrzymanie populacji w obszarze, tolerowanie przekształceń powodowanych przez bobry.
- Dla siedliska 1355 Wydra *Lutra Lutra*:
  - o Utrzymanie występowania oraz zachowanie siedliska gatunku w dobrym stanie.
- Dla siedliska 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*:
  - o Utrzymanie występowania oraz zachowanie siedliska gatunku w dobrym stanie.
- Dla siedliska 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*:
  - o Utrzymanie występowania oraz zachowanie siedliska gatunku w dobrym stanie.

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Warmińskie Buczyny PLH280033 określono, że:

- ochrona czynna siedliska 3150 starorzecza i naturalne zbiorniki eutroficzne ze zbiorowiskami *Nympheion, Potamion* wiąże się z ochroną przed presją urbanizacji polegającą na kontroli legalności zabudowy; nie przeznaczaniu dalszych terenów do zabudowy z jednoczesną możliwością przebudowy, rozbudowy i modernizacji istniejącej zabudowy rekreacyjnej, w tym istniejącego ośrodka rekreacyjnego pod warunkiem zgodności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto; ponadto ważne jest utrzymanie wyłączenia z gospodarowania lasów tworzących strefę brzegową (łęgi i olsy) siedliska 3150 starorzecza i naturalne zbiorniki eutroficzne ze zbiorowiskami *Nympheion, Potamio*; oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych na ścieki w całej zlewni jeziora do 2017 r. (zlewania jezior Limajno, Łomy, Mała Pupla i Duża Pupla);
- ochrona czynna siedliska 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) polega na zachowaniu siedliska w stanie naturalnym;

- ochrona czynna siedliska 9110 kwaśna buczyna polega na wyznaczeniu zasobów siedliska jako powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego i pozostawienie jej bez użytkowania rębego;
- ochrona czynna siedliska 9130 żyzna buczyna polega na utrzymaniu dotychczasowego sposobu gospodarowania siedliskiem w rezerwacie przyrody „Kamienna Góra” (nie wykonywać cięć, nie usuwać drzew martwych i zamierających, w pasie 30 m od udostępnionych szlaków można ścinać i pozostawiać na gruncie drzewa stwarzające zagrożenie; wyznaczeniu dodatkowych powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego i pozostawienie ich bez użytkowania rębego (pasy na 50 m od stałych i okresowych cieków, fragmenty na zboczach o kącie nachylenia >20 s); odtworzeniu zasobów martwego drewna poprzez konsekwentne pozostawianie drzew martwych i zamierających; pozostawianie starych drzew na kolejne pokolenie drzewostanu poprzez pozostawianie, w cięciach rębnych nie mniej niż 10% drzewostanu w formie grup i kęp;
- ochrona czynna siedliska 9160 grąd subatlantycki polega na utrzymaniu dotychczasowego sposobu gospodarowania siedliskiem w rezerwacie przyrody „Kamienna Góra” (nie wykonywać cięć, nie usuwać drzew martwych i zamierających, w pasie 30 m od udostępnionych szlaków można ścinać i pozostawiać na gruncie drzewa stwarzające zagrożenie); poszerzenie sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego w lasach obszaru obejmujących siedlisko (Wyspa i półwysep na jez. Limajno, pasy na 50 m od stałych i okresowych cieków, fragmenty na zboczach o kącie nachylenia >20 st.); odtworzenie zasobów martwego drewna w siedlisku; pozostawianie starych drzew w siedlisku na kolejne pokolenie drzewostanu, poprzez pozostawianie w cięciach rębnych nie mniej niż 10% drzewostanu w formie grup i kęp;
- ochrona czynna siedliska 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe polega na poszerzeniu sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego w lasach obszaru obejmujących siedlisko poprzez utrzymanie dotychczasowych i wyznaczenie dodatkowych powierzchni i pozostawienie ich bez użytkowania rębego.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Swajnie PLH280046 obejmuje powierzchnię 1186,51 ha. Obszar jest położony w Mezoregionie Pojezierze Olsztyńskie, makroregionie Pojezierze Mazurskie, Podprowincja Pojezierze Wschodniobałtyckie, na wschód od Dobrego Miasta w Nadleśnictwie Wichrowo. Położony na równinie sandrowej z zagłębieniami wytopiskowymi, wypełnionymi przez torfowiska, jeziora dystroficzne, jeziora eutroficzne lub olsy. Dominują gleby wykształcone z piasków gliniastych, jednak w pobliżu doliny rzeki Kirsna i we wschodniej części obszaru ujawniają się także gliniaste utworzy morenowe. Teren w większości leśny z ustępującym osadnictwem i działalnością rolniczą. W części północno-wschodniej znajduje się niewielka osada Swajnie. Dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Wichrowo (leśnictwa: Kochanówka, Dwa Stawy, Gajnica; niewielki fragment leśn. Biały Krzyż), z dominacją drzewostanów sosnowych, choć z udziałem drzewostanów dębowych (koncentrujących się we wsch. części obszaru), olszowych (dolina rzeki Kirsna i olsy w zagłębieniach terenu), a także drzewostanów brzoźowych i świerkowych. Tereny leśne z istotnym udziałem grądu subkontynentalnego i niewielkim grądu zboczowego na wyniesieniach morenowych, oraz z podmokłymi zbiorowiskami leśnymi: sosnowy bór bagienny, borealna świerczyna bagienna, niżowy łąg jesionowo-olszynowy, źródłkowe lasy olszowe na niżu, oraz z siedliskami nieleśnymi, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska wysokie zdegradowane oraz torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Z innych zbiorowisk roślinnych interesujące, choć powierzchniowo nieistotne, są bogate florystycznie murawy bliźniczkowe. Wymienione siedliska podmokłe znajdują się w miejscami szerokiej dolinie rzeki Kirsny, wokół kilku zbiorników wodnych w zagłębieniach terenu.

W lasach Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną na podstawie planu urzędzenia lasu, w tym przebudowę drzewostanów w kierunku ich dostosowania do potencjalnych możliwości siedlisk. Przebudowa ta jest zbieżna z postulatem odtworzenia naturalnego zasięgu występowania grądów. Nie zaobserwowano aktualnego negatywnego oddziaływania gospodarki leśnej na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, choć przedmiotem niniejszego planu mogą być propozycje działań i modyfikacji zgodnych z potrzebami przedmiotów ochrony, mających na celu doprowadzenie ich do właściwego stanu ochrony.

Większa część terenu już przed II wojną stanowiła lasy państwowe zarządzane przez Nadleśnictwo Wichrowo, jednak teren w okolicach osady Swajnie był nie zalesiony i użytkowany rolniczo. Użytkowane były także łąki nad Kirsną. Oprócz przetrwałej do dzisiaj osady Swajnie, w obecnych granicach obszaru Natura 2000 lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie było kilka innych osad ludzkich: osada Walkmuehle nad Kirsną przy drodze z Dobrego Miasta, osada Baraki nad Kirsną w obecnym oddz. 551, leśniczówka Zweiteichen nad obecnym jez. Babcia, gajówka Eisenwerk nad jeziorkiem w oddz. 456/479, „dom leśny” nad jez. Makulin. Dawne tereny rolnicze są obecnie zalesione, a łąki – porzucone i podtopione; tylko łąki między osadą Swajnie a Kirsną są obecnie użytkowane.

Osią hydrograficzną obszaru jest rzeka Kirsna (Czarna Rzeka) z częściowo naturalną doliną, korytem częściowo dawniej zmeliorowanym lecz naturalizującym się, biegnącym najpierw wśród łąk kośnych, a następnie korytem śródleśnym, częściowo też wśród łąk zarastających olszą. W obszarze znajduje się ok. 10-km odcinek tej rzeki. Na pn. od osady Swajnie Kirsna przyjmuje prawobrzeżny dopływ Młynówkę, która na krótkim (1,7 km) odcinku stanowi tu północną granicę obszaru. Kirsna jest prawobrzeżnym dopływem Łyny, w związku z czym należy do dorzecza Pregoty. Na użytek planowania wodnego na okres 2009-2014 rzeka (wraz z Młynówką) została wyznaczona jako jednolita część wód Kirsna PLRW700018584589, zaliczona do typu „potok nizinny żwirowy”. Została uznana za naturalną część wód, bez derogacji, w związku z czym celem środowiskowym z art. 38d Prawa Wodnego jest osiągnięcie dobrego stanu wód i zakazane jest pogarszanie stanu wód. Kirsna stanowi część obwodu rybackiego rzeki Łyny nr 4, prawo użytkowania rybackiego jest wydzierżawione Polskiemu Związkowi Wędkarskiemu oddział w Olszynie.

Na terenie obszaru znajdują się naturalne zbiorniki eutroficzne:

- jez. Swajnie: akwen pochodzenia naturalnego, lecz przekształcony i podpiętrzony, choć z zupełnie zrenaturyzowaną szatą roślinną – przepływowy: zasilany wysiękami wód podziemnych oraz rowem zbierającym wody z kompleksu olsów w oddz. 485, odpływ jest regulowany zastawką rowem do Kirsnej,
- jez. Gilgajny, bezodpływowe, z dość skąpą roślinnością wodną typową dla jeziora eutroficznego, udostępnione do rekreacji i wędkowania, jest nad nim zorganizowana przez Nadleśnictwo infrastruktura rekreacyjna;
- jez. Makulin, bezodpływowe, z dość skąpą roślinnością wodną typową dla jeziora eutroficznego, udostępnione do rekreacji i wędkowania.

W oddziałach 516-517 znajduje się niedawno utworzony eutroficzny zbiornik retencyjny "Babcia", o funkcji wędkarsko-rekreacyjnej. Jest zasilany rowem zbierającym wody z kompleksu olsów w oddz. 513-515, ma regulowany zastawką odpływ do rzeki Kirsna. Nad zbiornikiem, w miejscu przedwojennej leśniczówki, została w 2011 r. zbudowana przez Nadleśnictwo mała infrastruktura rekreacyjna.

W jeziorach Gilgajny i Makulin nadleśnictwo prowadzi, na podstawie operatów rybackich, gospodarkę rybacką i udostępnia te akweny do rekreacyjnego wędkowania. Działalność ta nie jest sprzeczna z potrzebami ochrony siedlisk przyrodniczych (z zastrzeżeniem, że nie powinny mieć miejsca zarybienia karpem ani żadnymi gatunkami obcymi, w szczególności amurem; za to preferowane powinno być zarybienie szczupakiem).

Wody otwarte obszaru to także kilka jezior dystroficznych, zwykle okolonnych węższym lub szerszym pasem pła torfowiskowego i boru bagiennego lub brzeziny bagiennej. Jeziora te znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa i są zlokalizowane:

- w oddz. 488d: jez. Błotnik (Błotne); historyczna nazwa sprzed II wojny światowej Licht See (=jez. Świetlne, Świetliste);

- w oddz. 515f; historyczna nazwa sprzed II wojny światowej Kleine Rees See;
- w oddz. 545h; historyczna nazwa sprzed II wojny światowej Grosse Rees See;
- w oddz. 510n; historyczna nazwa sprzed II wojny światowej Karausch See;
- w oddz. 410m; historyczna nazwa sprzed II wojny światowej Grenz See (jez. Graniczne);
- w oddz. 517g, bez nazwy;
- w oddz. 479b, poniżej nieistniejącej gajówki Eisenwerk.

W latach 2005-2007 Nadleśnictwo Wichrowo wykonało prace z zakresu małej retencji m.in. odtwarzając zbiornik wodny "Babcia" i podnosząc poziom wody na jeziorze Swajnie. Przedsięwzięcie to zostało zrealizowane w latach 2005-2007 w ramach projektów „Renaturalizacja torfowisk przejściowych i niecek pojeziernych na terenie Nadleśnictwa Wichrowo” oraz „Aktywna ochrona różnorodności przyrodniczej Doliny Dolnej Łyny”, w oparciu o projekt techniczny przygotowany przez Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Zrealizowano łącznie 6 zadań, budując 8 obiektów retencyjnych, w tym 2 na przedmiotowym obszarze Natura 2000.

Około roku 2000 na obszarze pojawiły się bobry, przyspieszając procesy renaturyzacyjne. Rozległe rozlewisko bobrowe, powodujące lokalne zamarcie drzewostanu, powstało w oddz. 456. W nurcie rzeki Kirsny pojawiły się liczne, zwalone drzewa, pozytywnie wpływając na naturalne procesy hydrologiczne i zwiększające siedliskowe zróżnicowanie rzeki.

Obszar jest wykorzystywany rekreacyjnie i turystycznie. Gmina Dobre Miasto wyznaczyła szlaki rowerowe, krzyżujące się w oddz. 551. Na sieć szlaków składają się:

- szlak czerwony Smolany-Międzylesie;
- szlak niebieski od Dobrego Miasta, odginający się następnie ku północy w kierunku Wichrowa;
- szlak zielony tworzący pętlę leśną w granicach obszaru; doprowadzający m.in. nad jezioro Gilgajny.

Nad jeziorem Gilgajny oraz nad zbiornikiem Babcia zorganizowana jest infrastruktura rekreacyjna (wiaty, pomosty, ławeczki, miejsca ogniskowe); akwenty te są udostępnione do wędkowania. Nie zaobserwowano negatywnego oddziaływania tych form turystyki i rekreacji na cele ochrony obszaru i wydaje się, że mogą one być kontynuowane z pożytkiem dla pozycji obszaru w świadomości społecznej. Negatywnie na torfowiska i jeziorziska dystroficzne oddziałuje natomiast nielegalne wędkowanie; prowadzi ono także do wydeptywania ścieżek na ple mszarnym i zaśmiecenia torfowisk, a próby zanęcania powodują eutrofizację jezior.

Droga gruntowa, biegnąca z Dobrego Miasta przez obszar Natura 2000 do Kochanówki jest publiczną drogą powiatową 1418N. Zorganizowany przy niej parking umożliwia dojście nad jez. Gilgajny. Droga gruntowa z Kochanówki do Międzylesia, przecinająca wschodnią część obszaru, jest drogą gminną gmin Dobre Miasto i Lidzbark Warmiński. Ruch samochodowy na tych drogach jest niewielki i ogranicza się do lokalnych mieszkańców. Zaleca się utrzymanie tych dróg w obecnej postaci – z zachowaniem obecnej szerokości i nawierzchni żwirowej; ich ewentualna przebudowa na asfaltowe lub poszerzenie spowodowałyby wzrost ruchu i byłyby zagrożeniem dla obszaru Natura 2000.

Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Swajnie PLH280046 (Dz.Urz.Woj.Warm-Maz. z 2014 r. poz. 2021). W planie dokonano identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru. I tak:

- Dla siedliska 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne istniejącym zagrożeniem jest *K02.03: Eutrofizacja (naturalna)* – eutrofizacja, która choć jest procesem naturalnym może być przyspieszana przez stosowanie zanęt wędkarskich; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *J03: Inne zmiany ekosystemu* – obniżenie poziomu wód gruntowych zlewni; *J02: Powodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych* – obniżenie lustra wody w jeziorze.
- Dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska istniejącymi zagrożeniami są: *K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)* – ewolucja biocenotyczna - zarastanie brzozą i sosną; *F02.03: Wędkarstwo* – niekontrolowane, dzikie

wędkowanie; *G05.01: Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie* – widoczne wydeptywanie przez wędkarzy.

- Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny istniejącym zagrożeniem jest *I01: Obce gatunki inwazyjne* – inwazją niecierpka drobnokwiatowego; potencjalnymi zagrożeniami są natomiast: *B02: Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji* – w przypadku prowadzenia niezgodnie ze specyfiką grądów; *B02.04: Usuwanie martwych i umierających drzew* – ilość i jakość martwego drewna decyduje o jakości siedliska (wskaźnik kardynalny).
- Dla siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne istniejącym zagrożeniem jest: *K01.03: Wyschnięcie* – przesychnianie siedliska wpływające na jego strukturę i funkcje.

Cele działań ochronnych obszaru Natura 2000 Swajnie PLH280046 zostały określone następująco:

- Dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne:
  - o Utrzymanie jeziora Swajnie w stanie naturalnym, bez ingerencji, poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania;
  - o Utrzymanie dobrego stanu ekologicznego jezior Gilgajny, Makulin.
- Dla siedliska 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne:
  - o Pozostawienie jezior w stanie naturalnym, bez użytkowania wędkarskiego.
- Dla siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe):
  - o Pozostawienie siedliska w stanie naturalnym.
- Dla siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*):
  - o Pozostawienie siedliska w stanie naturalnym;
  - o Powstrzymanie wydeptywania i zaśmiecania przez wędkarzy torfowisk przylegających do jeziorek.
- Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski:
  - o Zapewnienie istnienia powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego, łącznie co najmniej 20 ha;
  - o Odtworzenie powierzchni siedliska i usunięcie fragmentacji sztucznymi drzewostanami w wyniku stopniowej przebudowy drzewostanów na potencjalnym siedlisku grądu (cel długofalowy na ok. 100 lat);
  - o Dążenie do osiągnięcia właściwego stanu wskaźników martwego drewna w siedlisku;
  - o Zapewnienie zróżnicowanej struktury wiekowej drzewostanów
- Dla siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne:
  - o Pozostawienie siedliska w stanie naturalnym i utrzymanie właściwego stanu ochrony w wyniku naturalnych procesów przyrodniczych.
- Dla siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe:
  - o Pozostawienie siedliska w stanie naturalnym i odtworzenie właściwego stanu ochrony w wyniku naturalnych procesów przyrodniczych.
- Dla siedliska 1393 Sierpowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*:
  - o Utrzymanie stanowiska gatunku.
- Dla siedliska 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*:
  - o Utrzymanie populacji gatunku w obszarze, tolerowanie przekształceń powodowanych przez bobry.
- Dla siedliska 1355 Wydra *Lutra lutra*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku i dobrego stanu jego siedliska.
- Dla siedliska 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku, istniejących stanowisk i populacji..
- Dla siedliska 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku i dobrego stan jego siedliska.
- Dla siedliska 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku i dobrego stan jego siedliska.
- Dla siedliska 1032 Skójką gruboskorupowa *Unio crassus*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku i dobrego stan jego siedliska

- Dla siedliska 1096 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*:
  - o Utrzymanie występowania gatunku, istniejących stanowisk i populacji.

W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Swajnie PLH280046 określono, że:

- ochrona czynna siedliska 3150 starorzecza i naturalne zbiorniki wodne wiąże się z utrzymaniem jeziora Swajnie w stanie naturalnym, bez ingerencji;
- ochrona czynna siedliska 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne polega na utrzymaniu 7 jezior dystroficznych w stanie naturalnym, bez ingerencji poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania;
- ochrona czynna siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) polega na utrzymaniu torfowisk w stanie naturalnym, bez ingerencji poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania;
- ochrona czynna siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) polega na utrzymaniu w stanie naturalnym, bez ingerencji poprzez utrzymanie aktualnego sposobu gospodarowania;
- ochrona czynna siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski polega na poszerzeniu sieci powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego w obszarze; zwiększaniu zasobów martwego drewna; konsekwentnym pozostawianiu całości posuszu jałowego; pozostawianiu posuszu czynnego, gdy nie zagraża trwałości lasu, w szczególności gdy wskaźnik wydzielania się posuszu NPC utrzymuje się w I lub II klasie; stopniowej przebudowie drzewostanów na potencjalnym siedlisku grądu (siedlisku lasu świeżego Lśw, miejscami lasu mieszanego świeżego LMśw). Dla odtwarzania grądów optymalne jest przyjmowanie docelowego składu drzewostanu grab-dąb, grab-lipa-dąb, bez lub z niewielką ilością buka, bez modrzewia, z uwzględnieniem modyfikacji mikrosiedliskowych; pozostawianiu fragmentów starodrzewu o powierzchni nie mniej niż 10 % drzewostanów rębnych na kolejne pokolenie w formie grup i kęp; ochronie różnorodności florystycznej związanej z siedliskiem poprzez wyznaczeniu stref ochronnych w promieniu 50 m od stanowisk brodaczkii zwyczajnej *Usnea filipendula* wg programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Wichrowo (opracowanego w ramach Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwo Wichrowo na lata 2009-2019); ochronie różnorodności florystycznej związanej z siedliskiem, tj. ochronie stanowisk: lillii złotogłów, podkolana białego, bluszczu, podczas ew. wykonywanych w miejscach ich występowania prac leśnych;
- ochrona czynna siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne polega na utrzymywaniu wyłączenia z użytkowania drzewostanów siedliska 91D0 bory i lasy bagienne. Nie utrzymywanie rowów odwadniających i pozwolenie na ich zarosnięcie. Przylegające drzewostany, na odległość 30 m od torfowiska (od krawędzi gleby torfowej i mineralnej) nie powinny być użytkowane rębniami zupełnymi;
- ochrona czynna siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe polega utrzymywaniu dotychczasowych i wyznaczenie dodatkowych powierzchni drzewostanów trwale pozostawionych bez użytkowania rębego; zachowaniu warunków wodnych siedliska poprzez zachowanie naturalnego charakteru rzeki Kirsna; nie regulowanie jej ani nie odmulanie na odcinku znajdującym się w obszarze;
- ochrona czynna siedliska 1337 Bóbr *Castor fiber* polega na zachowaniu siedlisk w stanie naturalnym, bez ingerencji (Rzeka Kirsna na całej jej długości w obszarze, ponadto rozlewisko w oddziale 456, leśnictwo Gajnica, obręb leśny Wichrowo. W późniejszym okresie – stosownie do działań bobrów);
- ochrona czynna siedliska 1355 Wydra *Lutra Lutra* polega na zachowaniu siedliska w stanie naturalnym, bez ingerencji (Rzeka Kirsna na całej jej długości w obszarze);
- ochrona czynna siedliska 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeripolega* polega na utrzymywaniu zachowaniu siedlisk w stanie naturalnym, bez ingerencji (Rzeka Kirsna na całej jej długości w obszarze);

- ochrona czynna siedliska 1163 Głowacz białopletowy *Cottus gobio* polega na zachowaniu siedliska w stanie naturalnym, bez ingerencji (Rzeka Kirsna na całej jej długości w obszarze);
- ochrona czynna siedliska 1032 Skójka grubo skorupowa *Unio crossu* polega na zachowaniu siedliska w stanie naturalnym, bez ingerencji.

Na terenie gminy Dobre Miasto występuje problem zanieczyszczenia wód powierzchniowych spowodowany m.in.

- niskim poziomem skanalizowania terenów wiejskich Gminy,
- zrzutem ścieków komunalnych i przemysłowych (oczyszczonych w różnym stopniu) bezpośrednio do wód i do gruntu,
- odprowadzaniem ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych,
- niekontrolowanym odprowadzaniem wód opadowych do kanalizacji sanitarnej,
- niewłaściwym sposobem postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi,
- spływem powierzchniowym biogenów z pól i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych.

Jednym z głównych problemów występujących na terenie Gminy Dobre Miasto, gdzie ważną funkcję stanowi rolnictwo, są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń, obciążone głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) właśnie pochodzenia rolniczego. Ponadto, duże zagrożenie stanowi niewłaściwe przechowywanie i stosowanie nawozów sztucznych i organicznych, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz niewłaściwe wykonywanie zabiegów agrotechnicznych. Zagrożenie dla zasobów wód stanowi także niewłaściwe użytkowanie melioracji wodnych, odprowadzanie nieoczyszczonych wód opadowych z powierzchni zanieczyszczonych bezpośrednio do odbiorników.

Określenie oddziaływania planowanych sposobów zagospodarowania na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie jest możliwe na obecnym etapie opracowywania projektu Studium. Stanie się to możliwe na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów po przeprowadzeniu szeregu analiz środowiskowych oraz prac inwentaryzacyjnych pozwalających określić dokładnie stan istniejącego środowiska, w tym siedlisk flory i fauny.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU STUDIUM

Polska jest sygnatariuszem wielu konwencji, porozumień i umów międzynarodowych w dziedzinie ochrony środowiska. Jedynym z przyjętych dokumentów jest *Konwencja o różnorodności biologicznej* przyjęta w 1992 r. w Rio de Janeiro. Ważne miejsce na liście porozumień międzynarodowych zajmują również *Protokół z Kioto*, *Protokół montrealski* i *Protokół Aarhus* dotyczące ograniczenia ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza. Zobowiązania międzynarodowe wynikające z Ramowej Konwencji NZ w sprawie zmian klimatu oraz *Protokół z Kioto* dotyczące redukcji emisji dwutlenku węgla, stwarzają dużą szansę rozwoju źródeł energii odnawialnej.

Szereg wyartykułowanych celów określonych w analizowanym projekcie studium wynika z dyrektyw Unii Europejskiej, które są sukcesywnie wdrażane do polskiego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska i przyrody.

Polska podobnie jak kraje Unii Europejskiej zobowiązana jest do tworzenia spójnej sieci ekologicznej obszarów chronionych. Stworzenie sieci NATURA 2000 jest jedynym obligującym prawnie i politycznie Polskę zadaniem w zakresie tworzenia sieci ekologicznych. Podstawę prawną tworzenia Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych są art. 3 i 10 Dyrektywy 43/92/EEC z dnia 21 maja 1992r. z późn. zm., w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Dyrektywa zakłada wyselekcjonowanie

typów siedlisk oraz gatunków, które będą przedmiotem szczególnego zainteresowania będą włączone automatycznie w obszary chronione, utworzone na podstawie Dyrektywy 74/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. o ochronie dzikich ptaków.

Główne cele polityki przestrzennej na obszarze Unii Europejskiej określa Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju obszaru Unii Europejskiej przyjęta w Poczdamie w roku 1999. Dla równoważenia rozwoju przestrzennego przyjęto główne cele rozwoju, którymi są: rozwój policentrycznego i zrównoważonego systemu urbanizacji i wzmocnienie związków zachodzących pomiędzy terenami miejskimi i wiejskimi; promocja zintegrowanych koncepcji transportu i łączności, które umożliwiają policentryczny rozwój w obszarze UE i są ważnymi uwarunkowaniami procesu integracji europejskiej miast i regionów; kształtowanie i ochrona środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego poprzez właściwe zarządzanie – przyczynia się to zarówno do zachowania jak i wzmocnienia tożsamości regionów oraz utrzymania przyrodniczego i kulturowego zróżnicowania regionów i miast w obszarze UE w okresie globalizacji.

Należy pamiętać, że wszystkie kraje Unii Europejskiej muszą wpisać własne priorytety rozwoju przestrzennego w kreowaniu wspólnej, europejskiej koncepcji zagospodarowania przestrzennego.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, przyjęta w 1997 roku stwierdza, że Rzeczpospolita Polska – kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju – zapewnia ochronę środowiska naturalnego; nakłada także na władze publiczne obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Zapisy Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* uporządkowały istniejącą od 1990 roku praktykę okresowego sporządzania dokumentów programowych o nazwie „Polityka ekologiczna państwa” dla różnych horyzontów czasowych lub nawet bez jednoznacznego określania okresu ich obowiązywania. Artykuły 13-16 ustawy nałożyły obowiązek przygotowywania polityki ekologicznej państwa co 4 lata, z perspektywą 4-letnią.

Opracowane przez Ministerstwo Środowiska *Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym* obligują do przyjęcia struktury wojewódzkich programów ochrony środowiska uwzględniającej zakres tematyki zawartej w *Polityce Ekologicznej Państwa* i zalecają wykorzystanie celów i zadań ujętych w tym dokumencie jako podstawy wyjściowej do konkretyzacji oraz analogii i inspiracji do formułowania celów i zadań w programach wojewódzkich, z uwzględnieniem specyfiki i potrzeb regionu.

Podstawowym dokumentem programowym na szczeblu krajowym w zakresie ochrony środowiska jest *Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*. Jednym z jej celów strategicznych jest doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów. Kolejnym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Dlatego też bardzo ważny staje się udział społeczeństwa, w szczególności organizacji ekologicznych, w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, w opiniowaniu projektów aktów prawnych, a także projektów finansowanych ze środków publicznych, w tym przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej.

Podstawową zasadą realizacji polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie. Działania systemowe ukierunkowane są na:

- uwzględnianie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych jak również w planowaniu przestrzennym,
- rozwój badań, postęp techniczny i aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska i odpowiedzialność za szkody w środowisku.

Zadania w zakresie ochrony zasobów naturalnych usystematyzowano następująco:

- ochrona przyrody,
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona powierzchni ziemi,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego ujęto w tematach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

Jak przyjęto w analizowanym projekcie studium gmina Dobre Miasto przyjmuje się osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem walorów architektonicznych i krajobrazowych oraz prawa własności i walorów ekonomicznych przestrzeni oraz realizację zasad zrównoważonego rozwoju gminy, zapewniającego poprawę jakości życia mieszkańców przy zachowaniu równowagi między aktywnością mieszkańców, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W zakresie gospodarki przestrzennej najważniejszym dokumentem na szczeblu krajowym jest *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)*, w której przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. W ramach KPZK 2030 zagospodarowanie przestrzenne kraju należy rozumieć jako sposób rozmieszczenia w przestrzeni Polski podstawowych elementów struktury przestrzennej oraz zachodzące pomiędzy nimi relacje. Do podstawowych elementów struktury przestrzennej kraju, będących przedmiotem analiz i oddziaływania polityki publicznej, zalicza się elementy systemu gospodarczego i społecznego, infrastrukturę techniczną, sieć osadniczą, krajobraz (przyrodniczy i kulturowy) oraz powiązania funkcjonalne. Polityka przestrzennego zagospodarowania, dążąc do umożliwienia rozwoju kraju w drodze najmniejszych konfliktów ekologicznych, musi uwzględniać odporność przyrody związaną z różnymi funkcjami pełnionymi przez ekosystemy obszarów poddanych procesowi planowania. Uwzględnia zatem potrzeby ochrony, rozpoznania i rozwoju istniejących zasobów naturalnych, w tym przyrodniczych i krajobrazowych oraz złóż kopalin, restytucję zasobów utraconych i uwarunkowania związane z dziedzictwem kulturowym jako zespół cech wpływających na obecną i przyszłą konkurencyjność regionów, zdolność do długotrwałego generowania miejsc pracy związanych z wysoką jakością środowiska przyrodniczego i jakością życia w przestrzeni zurbanizowanej. Dla rozwoju przestrzennego kraju podstawowe znaczenie mają zasoby wodne, różnorodność biologiczna i krajobrazowa, zasoby gleb, lokalizacja złóż kopalin, gleb oraz odnawialnych źródeł energii.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest *Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.*

Uchwalenie analizowanego projektu zmiany studium pozwala na osiągnięcie tego celu, ponieważ odbywa się z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

Podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce określa *Narodowa Strategia Gospodarki Wodnej*. Cel ten ma być osiągnięty przez zbudowanie sprawnie działającego systemu, który wykorzystując mechanizmy prawne oraz instrumenty ekonomiczne, będzie zapewniał utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych, pozwalając na zaspokojenie

uzasadnionych potrzeb wodnych, zwiększał bezpieczeństwo powodziowe kraju i chronił go przed skutkami suszy. Głównym celem aktualnie obowiązującej Strategii przyjętej przez Radę Ministrów jest określenie podstawowych kierunków rozwoju gospodarki wodnej do roku 2020 oraz sprecyzowanie działań umożliwiających realizację konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu wodami. W odniesieniu do celu głównego określono cele kierunkowe odnoszące się do obszarów działań zawartych w Strategii tj.: zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód; osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych; podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy. Zastosowanie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarce wodnej oznacza dążenie do takiego zaspokojenia potrzeb związanych z wykorzystywaniem zasobów wodnych, aby nie uszczuplać dostępu przyszłym pokoleniom do tych zasobów, a jednocześnie chronić ekosystemy wodne i od wody zależne w celu zachowania trwałości naturalnych procesów przyrodniczych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 przyjęta przez Radę Ministrów we wrześniu 2012 r. to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazująca strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie jednak koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione i wykorzystane będą stymulowały rozwój. Celem głównym Strategii staje się więc wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Podstawowym warunkiem realizacji celów rozwojowych kraju jest przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego uwzględniającego potrzeby społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Uporządkowana i zintegrowana przestrzeń ułatwia funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki przez tworzenie warunków dla sprawnego przebiegu procesów rozwojowych, a w efekcie – poprawy jakości życia. Brak uporządkowania kwestii terenów rozwojowych pociąga za sobą wzrost nakładów (prywatnych i publicznych) na ich utrzymanie oraz generuje wzrost kosztów inwestycji i prowadzenia działalności gospodarczej. Ustalenia analizowanego projektu studium są zgodne z: Obszarem strategicznym I. Zapewnienie ładu przestrzennego. Obszarem strategicznym II. Konkurencyjna gospodarka; Racjonalne gospodarowanie zasobami. Jednym z instrumentów właściwego gospodarowania zasobami jest uwzględnienie zasad zrównoważonego rozwoju w procesach planowania przestrzennego. Zachowanie różnorodności biologicznej jest warunkiem spełnienia wymogów sprawiedliwości międzypokoleniowej, czyli zapewnienia dostępu do zasobów przyrody dla przyszłych pokoleń. Zasadniczym celem jest w tym zakresie zahamowanie spadku różnorodności biologicznej oraz zapewnienie właściwego stanu ochrony dla możliwie dużej liczby gatunków oraz siedlisk przyrodniczych.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE ŚRODOWISKO

Na wstępie należy podkreślić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną na terenie gminy. Nie jest opracowaniem właściwym do

szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznacza ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu studium wywrze na środowisko miasta i gminy Dobre Miasto. Wpływ wprowadzanych w projekcie studium sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych. Szczegółowe prognozowanie wpływu zainwestowania poszczególnych terenów na środowisko powinno odbywać się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz szczegółowych projektów inwestycyjnych.

Rozpatrując wpływ ustaleń projektu Studium na środowisko przyrodnicze konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na następujące potencjalne zagrożenia:

- Zanieczyszczenie gleb,
- Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wzrost objętości wód opadowych odprowadzanych z powierzchni szczelnych,
- Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- Emisję hałasu,
- Przekształcenie krajobrazu i zmiana części jego walorów widokowych, co uzależnione będzie od ostatecznie od kształtu urbanistycznego planowanej zabudowy.

W omawianym projekcie Studium wprowadzono następujące zmiany w odniesieniu do obowiązującego studium.:

- Skorygowano terminologię (nazwy) kierunków rozwoju zabudowy i ich granice. W projekcie studium uwzględniono tereny objęte planami miejscowymi oraz tereny, dla których wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Uaktualniono informacje dotyczące obszarów chronionych objętych prawnymi formami ochrony przyrody.
- Uaktualniono informacje dotyczące form ochrony zabytków.
- Uaktualniono informacje dotyczące infrastruktury komunikacyjnej, w tym dopisano punkt dotyczący komunikacji rowerowej.
- Uaktualniono informacje dotyczące złóż kopalin i terenów górniczych.
- Uaktualniono informacje dotyczące obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym; wprowadzono zapis, że przewiduje się realizację obszaru przestrzeni publicznej – plaży gminnej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w części rekreacyjnej miejscowości Swobodna nad jeziorem Limajno (na terenie dawnego ośrodka wypoczynkowego); wykreślono natomiast zapis, że przewiduje się realizację obszaru przestrzeni publicznej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w rejonie wsi Swobodna pomiędzy drogą do wsi Głotowo a lasem, na którym studium przewiduje lokalizację ogólnodostępnych usług turystycznych, obiektów rekreacyjno-sportowych i edukacyjnych oraz możliwość organizacji imprez masowych.
- Uaktualniono wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikający z polityki zawartej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego uchwalony został przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r.
- Uaktualniono wykaz obszarów wymagających sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Wprowadzono zapisy dotyczące występujących w granicach miasta i gminy obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych.
- Uaktualniono wykaz obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
- Skorygowano granice terenów, na których rozmieszczone będą urządzenia produkujące energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy przekraczającej

100 kW; w studium nie wyznaczono obszarów, na których rozmieszczone będą turbiny wiatrowe o mocy powyżej 100 kW. Studium zakłada możliwość lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z produkcją energii odnawialnej (OZE) o mocy powyżej 100 kW takich jak: elektrownie słoneczne (fotowoltaiczne), kotłownie na biomasę, urządzenia kogeneracyjne w granicach terenów wskazanych na rysunku studium.

W wyniku przeprowadzonych analiz ustalono, iż korzystny wpływ na środowisko mogą wywrzeć szczególnie działania z zakresu budowy i rozbudowy infrastruktury komunalnej – zwłaszcza infrastruktury sanitarnej i komunikacyjnej oraz wprowadzenie w życie ustaleń z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Niezwykle istotne jest, że realizacja ustaleń projektu Studium wpłynie korzystnie bezpośrednio i pośrednio na warunki życia ludności, poprzez określenie spójnych kierunków zagospodarowania obszaru miasta i gminy, umożliwiającymi jak najkorzystniejszy rozwój miasta i gminy Dobre Miasto przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego.

Dużą część działań określonych w projekcie Studium charakteryzuje się mało znaczącym wpływem na środowisko. Wymienić tutaj można zagęszczenie istniejącej zabudowy oraz budowę lub modernizację dróg o znaczeniu lokalnym. Dogęszczenie istniejącej zabudowy będzie prowadzone na terenach, na których funkcjonowanie środowiska zostało już silnie przekształcone, dlatego też wprowadzenie dodatkowej zabudowy nie będzie wywierało znaczącego wpływu na funkcjonowanie środowiska w porównaniu do stanu istniejącego. W przypadku budowy lub modernizacji dróg lokalnych, ze względu na ich klasę techniczną, nie prognozuje się znaczącego oddziaływania na środowisko. Najistotniejszy wpływ wywierany będzie krótkotrwale w fazie budowy.

Przeprowadzona analiza wykazuje, że prawdopodobnie negatywny wpływ na środowisko może wywierać realizacja takich działań jak.: wprowadzenie nowej zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych położonych w granicach terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody oraz budowa dróg o znaczeniu ponadlokalnym.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ich trwałość, czas i powtarzalność w projekcie Studium wyróżniono następujące przedsięwzięcia i rodzaje oddziaływań:

Budowa obwodnicy miasta Dobre Miasto z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, negatywne – wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego i likwidacja pokrywy glebowej w obszarze projektowanego pasa drogowego, ewentualne wylesienie pasa terenów leśnych,
- Pośrednie, wtórne, negatywne – fragmentacja obszaru i utrudnienia w funkcjonowaniu powiązań przyrodniczych,
- Bezpośrednie, skumulowane, krótkoterminowe, negatywne w okresie budowy dróg związane z przemieszczaniem mas ziemnych i niwelacją terenu, likwidacją pokrywy glebowej i szaty roślinnej,
- Bezpośrednie, wtórne, negatywne – pogorszenie warunków aerosanitarnych w wyniku zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, zagrożenia dla zwierząt z powodu ruchu pojazdów i hałasu komunikacyjnego,
- Wtórne, stałe, pozytywne – zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu oraz zmniejszenie zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu.

Modernizacja dróg lokalnych, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne – zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu akustycznego w wyniku płynnego ruchu samochodowego,
- Krótkotrwale – uciążliwości związane z budową,
- Pośrednie, bezpośrednie – wpływ na środowisko gruntowo – wodne, jednak z uwagi na niezbyt wysokie natężenie ruchu nie będzie ono znaczące jak w przypadku dróg wyższych klas.
- Pośrednie – poprawa płynności ruchu samochodowego wpłynie na poprawę warunków aerosanitarnych.

Porządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, stałe, pozytywne, długoterminowe – związane z poprawą stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych,
- Wtórne, stałe, pozytywne – związane z poprawą funkcjonowania systemów ekologicznych,
- Pośrednie, stałe, pozytywne – związane z poprawą stanu zdrowotnego ludności i zwierząt wskutek poprawy warunków sanitarnych zaopatrzenia w wodę i higienicznych zamieszkania oraz stanu sanitarnego produkcji przetwórstwa rolnego,
- Bezpośrednie, krótkoterminowe, skumulowane, negatywne – związane z fragmentarycznymi zakłóceniami funkcjonowania środowiska przyrodniczego w trakcie prowadzenia robót budowlanych.

Ponadto należy podkreślić, że zainwestowanie gminy w sieć wodociągową bez jednoczesnego rozwiązania gospodarki ściekowej i poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców stanowi zagrożenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Porządkowanie gospodarki odpadami, z oddziaływaniami:

- Stałe, pozytywne, długoterminowe – ochrona powierzchni ziemi, eliminacja dzikich wysypisk śmieci, poprawa jakości krajobrazu, eliminacja zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych.

Prawidłowe kształtowanie gospodarki odpadami ma na celu wyeliminowanie problemu nielegalnych wysypisk śmieci. Powstawanie nielegalnych wysypisk śmieci bardzo często wiąże się z istnieniem wyrobisk poeksploatacyjnych surowców, co wskazuje też na tę samą przyczynę powstania, czyli prace budowlane. W takich przypadkach dowodem są same śmieci, pośród których najczęściej można natrafić na gruz i złom budowlany, a także na odpady niebezpieczne jak eternit czy papę.

Na terenie gminy Dobre Miasto istnieje nieczynne składowisko odpadów na południe od miejscowości Podleśna, które jest obszarem wskazanym do rekultywacji.

Rozbudowa i modernizacja linii elektroenergetycznych niskiego napięcia, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne, skumulowane – związane z prowadzeniem robót montażowo – budowlanych,
- Wtórne, stałe, negatywne – generowanie przez urządzenia promieniowania elektromagnetycznego, pogorszenie walorów krajobrazowych oraz zagrożenia dla ornitofauny.

Obecnie wszyscy mieszkańcy gminy korzystają z energii elektrycznej. W związku z występującymi rezerwami mocy w najbliższej przyszłości nie planuje się dużych inwestycji elektroenergetycznych. Mniejsze inwestycje w tym zakresie związane będą z bieżącym rozwojem zagospodarowania przestrzennego i koniecznością zapewnienia mieszkańcom energii elektrycznej.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego, rozwój zabudowy usługowej, produkcyjnej i turystycznej, rozwój zabudowy związanej z infrastrukturą społeczną, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, krótkotrwałe, nieodwracalne – na etapie realizacji inwestycji w obszarze zainwestowania,
- Pośrednie, stałe – zmiany w ukształtowaniu rzeźby terenu,
- Bezpośrednie, krótkookresowe, odwracalne, znaczące lecz ograniczone do terenów przeznaczonych pod zabudowę i bezpośrednio w jej otoczeniu – zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na etapie realizacyjnym,

- Bezpośrednie, stałe – możliwe pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego na etapie eksploatacji,
- Pośrednie, krótkookresowe, odwracalne i o małym stopniu oddziaływania – zmiany stanu jakościowego wód,
- Pośrednie, stałe – poprawa stanu jakości wód (podłączenie istniejących i projektowanych budynków do kanalizacji sanitarnej),
- Bezpośrednie, stałe, często nieodwracalne – likwidacja szaty roślinnej, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych.

Stały obieg materii i energii w środowisku powoduje zamkniętą reakcję łańcuchową przenoszenia wpływu oddziaływań pomiędzy elementami środowiska: powietrze – wody – rośliny – zwierzęta – powierzchnia ziemi. Człowiek i wytwory jego działalności (inwestycje, dobra materialne, zabytki itp.) mają swoje miejsce na granicach komponentów.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów niezwykle ważne jest, aby zapobiegać stwarzaniu barier ekologicznych. Planowanie terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinno odbywać się w sposób nienaruszający walorów środowiska i krajobrazu. Tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz infrastrukturę turystyczną powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów.

Ponadto niezwykle istotne jest odpowiednie dostosowanie presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu. Szlaki turystyczne powinny posiadać oznakowanie wraz z informacjami o regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie. Na obszarach najcenniejszych przyrodniczo ruch turystyczny powinien odbywać się tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika (kontrolowana turystyka kwalifikowana).

Zainwestowanie nowych terenów będzie prowadziło do przekształceń w środowisku typowych dla terenów nowych inwestycji w zakresie rzeźby terenu, powierzchni biologicznie czynnych, klimatu, flory i fauny, krajobrazu, systemów ekologicznych, bioróżnorodności, zagrożeń odpadami czy hałasem. Jednak szczegółowy wpływ poszczególnych rodzajów zabudowy na komponenty środowiska zależeć będzie od rozwiązań realizacyjnych i nie jest możliwy do przewidzenia na etapie opracowywania projektu Studium. W wielu przypadkach nowe tereny zabudowy przewidziane są w okolicy terenów o istniejącym podobnym zainwestowaniu, jako kontynuacja funkcji, gdzie środowisko przyrodnicze zostało już przekształcone. Rozwój zabudowy przemysłowej i usługowej przewidywano głównie wzdłuż tras komunikacyjnych, w strefie ich oddziaływania, co minimalizuje ich negatywne oddziaływania na środowisko, a dodatkowo stanowić będzie bufor oddzielający drogi o znacznym natężeniu ruchu od terenów aktywnych przyrodniczo. Niejednokrotnie również w projekcie Studium nową zabudowę przewidziano na terenach o niskiej wartości przyrodniczej. Takie ustalenia pozwalają ograniczać powstawianie nowych przekształceń środowiska.

Przy opracowywaniu miejscowych planów w celu zachowania wysokich walorów krajobrazowych należy dążyć do harmonii zabudowy z krajobrazem poprzez preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym.

Ponadto wszelkie wysokie budowle, jak maszty telefoniczne powinny być lokalizowane poza terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury, a prowadzenie inwestycji liniowych powinno odbywać się w sposób najmniej kolidujący z elementami środowiska.

Rozwój eksploatacji złóż kopalin, z oddziaływaniami:

- Bezpośrednie, średniookresowe – nasilone natężenie ruchu pojazdów transportujących złoża kopalin,
- Bezpośrednie, długookresowe – zmiany w ukształtowaniu terenu: możliwość tworzenia się zagłębień bezodpływowych, progów uskokowych, zapadlisk itp.
- Pośrednie, długookresowe, negatywne – w wyniku nieprawidłowej eksploatacji złoża możliwość zmiany stosunków gruntowo – wodnych np. osuszenie przyległych terenów,

- Pośrednie, długookresowe – obniżenie wydajności upraw rolnych i leśnych w wyniku zmian poziomu wód gruntowych,
- Pośrednie – zmiany naprężeń geomechanicznych w budynkach i budowlach,
- Bezpośrednie, średniookresowe – zapylenie i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Działalność eksploatacyjna kopalin jest nieodłącznie związana ze zmianami w środowisku przyrodniczym, jednakże zasięg oddziaływania jest zależy od wielu czynników tj.: rodzaj i ilość wydobywanych kopalin, technologia wydobycia, warunki środowiskowe itp. Najbardziej widoczne i charakterystyczne przy eksploatacji kopalin zmiany w środowisku to deformacja przypowierzchniowych warstw skorupy ziemskiej – wypiętrzenia, zapadliska, pustki, hałdy mas ziemnych, zmiany w krajobrazie, zmiany stosunków wodnych, emisja hałasów od maszyn i urządzeń, emisja pyłów i odpadów. Wszystkie te oddziaływania mogą negatywnie wpływać na stosunki sąsiedzkie i są często przedmiotem skarg lub roszczeń o naruszenie dóbr osobistych obywateli. Do wymienionych oddziaływań o charakterze fizycznym należy dodać oddziaływania niematerialne na wartości społeczne i kulturowe. Eksploatacja złóż wymaga bowiem odpowiedniej infrastruktury drogowej, energetycznej, wodno-kanalizacyjnej i socjalnej.

Każda działalność eksploatacyjna prowadzi do zmian społeczno – ekonomicznych stylu życia lokalnej społeczności, dlatego też przez jednych jest pożądana, a przez innych negowana. Dobra osobiste obywateli są chronione, jednak skuteczność tej ochrony zależy nie tylko od jakości i skuteczności obowiązującego prawa, lecz także od umiejętności obiektywnego rozpoznania sporu. Przemysłowy charakter użytkowania terenów ograniczony jest do tzw. obszaru górniczego, ale oddziaływanie eksploatacji na środowisko człowieka ma znacznie większy zasięg terytorialny. Formalnie ten zasięg określają granice tzw. terenu górniczego. Poza terenem górniczym rozciąga się obszar, który uważa się za wolny od wpływów oddziaływania przedsiębiorcy na środowisko. Obszar górniczy i teren górniczy są pojęciami prawnymi i powinny być ściśle oznaczone. Podstawy fizyczne tego oznaczenia jednak są kruche, ponieważ kryteria kwalifikacji szkodliwości oddziaływań są często umowne, a ich pewność może być oceniana co najwyżej w sensie statystycznym. Konsekwencje tego stanu rzeczy są bardzo poważne, ponieważ mogą wpływać na wyniki rozstrzygania sporów o naprawę szkód.

Wpływ na środowisko spowodowany eksploatacją kopalin zależy od wielu czynników tj.: głębokość zalegania złoża, sposobu jego udostępniania (podziemny, odkrywkowy, otworowy), technologii urabiania i odstawy kopaliny (mechanicznie, strzelanie), koncesji wydobycia, warunków geologicznych i wodnych, a także od jakości zarządzania zasobami środowiska (racjonalna gospodarka złożem, wykorzystanie kopalin towarzyszących, monitorowanie zmian w środowisku). Aby określić potencjalne oddziaływania eksploatacji kopalin na środowisko należy być ekspertem i posiadać specjalistyczną wiedzę, zaawansowane narzędzia obliczeniowe i pomiarowe oraz przeprowadzać niezbędne i kosztowne badania.

Po zakończeniu eksploatacji kopalin należy wykonać rekultywację zdewastowanego terenu. Szczegółowe ustalenia kierunku rekultywacji jak i sposób jej przeprowadzenia określa się w prawomocnej decyzji administracyjnej w oparciu o odpowiedni projekt rekultywacji, na podstawie którego w/w decyzja zostaje wydana. Sposób kształtowania wyrobiska oraz technologia wydobycia winny zapewnić maksymalne wykorzystanie zasobów obszaru eksploatowanego, przy jednoczesnym respektowaniu zasad ochrony środowiska przyrodniczego.

Potencjalny wpływ na obszary Natura 2000

Czynnikami wpływającymi na obszary Natura 2000 mogą być głównie:

- Niszczenie bądź likwidacja istniejących siedlisk flory i fauny. Przekształcenie terenów, które dotychczas były użytkowane np.: rolniczo w tereny produkcyjno-techniczne, produkcyjno-usługowe, rekreacyjne czy mieszkaniowe może w sposób trwały zmienić siedlisko gatunku. Są to co prawda tereny leżące poza obszarami Natura 2000 Swajnie PLH280046 oraz Warmińskie Buczyny PLH280033 jednak populacje niektórych gatunków flory i fauny na tych terenach mogą pozostawać w

pewnych zależnościach (zgodnie z teoriami meta populacji i biogeografii wysp), dlatego też na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konkretnego terenu należy wykonać szczegółową inwentaryzację.

- Zmiany jakościowe siedlisk na terenach sąsiadujących. Każda przyszła inwestycja na terenach przeznaczonych do zmian w projekcie Studium może nieść potencjalne ryzyko zmian jakościowych siedlisk na terenach sąsiadujących z planowaną inwestycją. Szczególnie istotne znaczenie mogą mieć inwestycje, które mogą spowodować zmiany poziomu wód gruntowych (zwykle ich obniżenie), prowadząc do degradacji siedlisk przyrodniczych.
- Emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałas generowane podczas budowy i eksploatacji.

Dokładne określenie potencjalnego wpływu na obszary Natura 2000 będzie możliwe dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Na podstawie analizy uwarunkowań zidentyfikowanych w części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto, a także z obowiązku przestrzegania ustaleń zawartych w przepisach ustaw odrębnych, w projekcie Studium określono Kierunki działań w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, które będą podstawą dla ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych dla poszczególnych terenów miasta i gminy.

W projekcie Studium miasta i gminy Dobre Miasto zawarto szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, takich jak.:

- Optymalne zagospodarowanie terenów osadniczych poprzez ich pełne uzbrajanie i podnoszenie standardu dróg komunikacyjnych.
- Wywieranie wpływu na prawidłowy rozwój przestrzenny terenów osadniczych i form nowej zabudowy w nawiązaniu do miejscowych tradycji zabudowy.
- Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy i lokalizacji obiektów nieharmonizujących z krajobrazem wiejskim poza terenami osadniczymi.
- Porządkowanie terenów zdegradowanych krajobrazowo w wyniku niewłaściwej gospodarki i zaniedbań.
- Sprzyjanie zwiększaniu powierzchni gospodarstw rolnych.
- Ochrona użytkowego poziomu wodonośnego i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem przez zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych oraz do gruntów.
- Ochrona obszaru systemu naturalnych powiązań przyrodniczych przez zachowanie dotychczasowego zagospodarowania, zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, oraz przed przerywaniem jego ciągłości.
- Zapewnienie zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, propagowanie funkcji glebochronnych i wodochronnych lasów.
- Wykluczenie z zabudowy obszarów dolin rzecznych oraz obniżeń terenowych, stanowiących lokalny system powiązań przyrodniczych.
- Podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem budowy kanalizacji w miejscowościach wyposażonych w wodociągi. Do czasu budowy zbiorczych systemów kanalizacji obowiązek budowy szczelnych szamb.
- Utrzymanie we właściwym stanie technicznym zbiorników małej retencji.
- Ustalanie warunków ochrony powietrza, gleb i wód przed zanieczyszczeniami w opracowaniach planistycznych i w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów.

- Podejmowanie działań w zakresie budowy obwodnicy Dobrego Miasta oraz zmniejszenia uciążliwości dróg przebiegających przez tereny zwartej zabudowy wsi, przez polepszenie parametrów technicznych i modernizację nawierzchni drogi jak i wprowadzenie nasadzeń izolacyjnych.
- Ochrona terenów zieleni miejskiej w Dobrym Mieście przez wyłączenie ich z procesów urbanizacyjnych.
- Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie zalesiania gruntów najniższych klas bonitacyjnych.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania starodrzewu, które może następować jedynie z zachowaniem przepisów szczególnych w tym zakresie.
- Ochrona istniejących systemów melioracyjnych na terenach użytków zielonych.
- Uwzględnianie konieczności przebudowy sieci rowów melioracyjnych przy podejmowaniu inwestycji na terenach użytkowanych rolniczo.
- Wyznaczanie tras rekreacyjnych, miejsc do wędkowania, obserwacji przyrody itp. na terenach, gdzie występuje roślinność odporna na deptanie. Tam też można wyznaczyć miejsca do biwakowania, plażowania, a także boiska do gier.
- Poprowadzenie ciągów pieszo-rowerowych przy przeciwpożarowych duktach leśnych.
- Zabezpieczenie odpowiedniej ilości parkingów dla rowerów przy realizacji wszelkich, obiektów związanych z ciągami pieszo-rowerowymi.
- Zachowanie walorów krajobrazowych środowiska oraz ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem dla środowiska i zdrowia ludzi przy projektowaniu i modernizacji linii elektroenergetycznych.
- Usprawnienie systemu zbiórki, segregacji i składowania odpadów w gminie oraz egzekwowanie obowiązku dokumentowania wywozu odpadów z posesji i wywozu padłych zwierząt.
- Tworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów przemysłowych przydatnych do ponownego wykorzystania.
- Obowiązek ustalania warunków ochrony wody, gleb i powietrza przed zanieczyszczeniami, w opracowaniach planistycznych i decyzjach administracyjnych.
- Podejmowanie działań mających na celu likwidację istniejących do tej pory niskich źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza.
- Bezwzględne utrzymanie istniejących lasów.
- Zakaz wznoszenia w lasach obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów integralnie związanych z funkcją lasów.
- Zakaz lokalizacji w lasach składowisk i wysypisk odpadów.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUB WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

W trakcie sporządzania projektu Studium przeprowadzane były analizy i konsultacje różnych alternatyw ustaleń zawartych w dokumencie, w związku z tym wybór rozwiązań alternatywnych następował na etapie projektowym (z korzyścią dla środowiska).

Projektowany dokument, poza wariantową analizą przebiegu obwodnicy miasta Dobre Miasto, ze względu na skalę opracowania i uogólnionym charakter zapisów, nie zawiera propozycji alternatywnych rozwiązań z punktu widzenia planowania przestrzennego i ochrony środowiska. Analiza szczegółowych ewentualnych rozwiązań alternatywnych dotyczących szczegółowych zasad zagospodarowania i użytkowania nastąpi na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych terenów.

Ewentualne rozwiązania alternatywne mogą pojawić się na etapie projektowania przebiegu tras infrastruktury technicznej.

W trakcie sporządzania niniejszej prognozy Studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) Rozdział 2 art. 9 pkt. 1 *W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”. Zgodnie z art. 9 pkt. 5 Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak zgodnie z pkt. 4 Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.*

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, choć nie jest aktem prawa miejscowego – jest dokumentem planistycznym niezbędnym do realizacji wieloletniej polityki gminy w jej przestrzeni. Studium, w swej kreatywnej roli, jest dokumentem określającym wizję rozwoju gminy oraz działania mające doprowadzić do realizacji tej wizji. Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W dokumencie Studium wskazuje się jedynie kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Należy jednak zaznaczyć, iż określony sposób zagospodarowania nie obliguje gminy do jakichkolwiek działań. Na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Dobre Miasto. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Dobre Miasto.

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy są wprowadzane w życie stopniowo poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie z ustawą *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* są aktami prawa miejscowego. Liczba miejscowych planów zwiększa atrakcyjność inwestycyjną danej gminy i przyczynia się do znacznego skrócenia czasu niezbędnego do realizacji zamierzeń inwestycyjno-budowlanych.

Konieczność opracowania projektu Studium wynika z potrzeby zaktualizowania kierunków rozwoju miasta i gminy Dobre Miasto, zmian ustaw i rozporządzeń oraz wniosków instytucji, podmiotów gospodarczych, Burmistrza Miasta i Gminy oraz osób prywatnych zgłoszonych do projektu Studium w okresie poprzedzającym opracowanie jego aktualizacji.

Zgodnie z art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 03 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jedn. Dz. U. z 2016r. poz. 353 z późn. zm.) projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo znak WSTE.411.4.2015.BW z dnia 24 lutego 2015 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Olsztynie (pismo znak: ZNS.4082.5.2015.EW z dnia 26 lutego 2015 r.).

Podstawowym celem prognozy opracowywanej równocześnie z projektem studium jest identyfikacja możliwych ewentualnych wpływów na komponenty środowiska obszaru miasta oraz zdrowie ludzi, jakie potencjalnie mogą nastąpić na skutek realizacji ustaleń projektu studium oraz współpraca z autorem ustaleń projektu studium w celu

wyeliminowania niekorzystnych ustaleń, które mogą spowodować negatywne skutki dla środowiska. Ważnym zadaniem prognozy jest informowanie lokalnej społeczności, władz samorządowych i podmiotów gospodarczych o skutkach realizacji ustaleń projektu studium. Każda prognoza wpływu ustaleń projektu studium na środowisko zawiera oceny hipotetyczne, oparte bardziej na prawdopodobieństwie i zasadach logicznego myślenia niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów projektowania inwestycji, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak odpowiednich rozwiązań.

Na etapie analizy ustaleń projektu studium sygnalizuje się dopiero możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one nie wystąpić w ogóle lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania dopuszczonych przedsięwzięć (w tym opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Projekt Studium został opracowany zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233).

Przedmiotowy projekt Studium jest tekstem ujednoczonym zawierającym ustalenia przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście Nr XVIII/129/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobre Miasto oraz zmiany wprowadzone w analizowanym projekcie Studium – zmiany które w niniejszej prognozie wyróżniono kursywą i skreśleniami.

Przyjęcie uchwałą Rady Miejskiej w Dobrym Mieście nowej polityki przestrzennej będzie podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych, odnoszących się do wybranych obszarów miasta i gminy oraz będzie stanowić materiał pomocniczy przy realizacji strategii rozwoju miasta i gminy, gospodarki gruntami w mieście i gminie, planowaniu prac planistycznych oraz planowaniu i realizacji zadań własnych miasta i gminy.

W przedmiotowym projekcie Studium wprowadzono następujące zmiany w odniesieniu do obowiązującego studium.:

- Skorygowano terminologię (nazwy) kierunków rozwoju zabudowy i ich granice. W projekcie studium uwzględniono tereny objęte planami miejscowymi oraz tereny, dla których wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Uaktualniono informacje dotyczące obszarów chronionych objętych prawnymi formami ochrony przyrody.
- Uaktualniono informacje dotyczące form ochrony zabytków.
- Uaktualniono informacje dotyczące infrastruktury komunikacyjnej, w tym dopisano punkt dotyczący komunikacji rowowej.
- Uaktualniono informacje dotyczące złóż kopalin i terenów górniczych.
- Uaktualniono informacje dotyczące obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym; wprowadzono zapis, że przewiduje się *realizację obszaru przestrzeni publicznej – plaży gminnej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w części rekreacyjnej miejscowości Swobodna nad jeziorem Limajno (na terenie dawnego ośrodka wypoczynkowego)*; wykreślono natomiast zapis, że przewiduje się *realizację obszaru przestrzeni publicznej o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w rejonie wsi Swobodna pomiędzy drogą do wsi Głotowo a lasem, na którym studium przewiduje lokalizację ogólnodostępnych usług turystycznych, obiektów rekreacyjno-sportowych i edukacyjnych oraz możliwość organizacji imprez masowych*.
- Uaktualniono wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wynikający z polityki zawartej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko –

mazurskiego uchwalony został przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015 r.

- Uaktualniono wykaz obszarów wymagających sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- Wprowadzono zapisy dotyczące występujących w granicach miasta i gminy obszarów narażonych na osuwanie się mas ziemnych.
- Uaktualniono wykaz obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
- Skorygowano granice terenów, na których rozmieszczone będą urządzenia produkujące energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy przekraczającej 100 kW; w studium nie wyznaczono obszarów, na których rozmieszczone będą turbiny wiatrowe o mocy powyżej 100 KW. Studium zakłada możliwość lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z produkcją energii odnawialnej (OZE) o mocy powyżej 100 kW takich jak: elektrownie słoneczne (fotowoltaiczne), kotłownie na biomasę, urządzenia kogeneracyjne w granicach terenów wskazanych na rysunku studium.

W projekcie Studium miasta i gminy Dobre Miasto zawarto szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, takich jak.:

- Optymalne zagospodarowanie terenów osadniczych poprzez ich pełne uzbrajanie i podnoszenie standardu dróg komunikacyjnych.
- Wywieranie wpływu na prawidłowy rozwój przestrzenny terenów osadniczych i form nowej zabudowy w nawiązaniu do miejscowych tradycji zabudowy.
- Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy i lokalizacji obiektów nieharmonizujących z krajobrazem wiejskim poza terenami osadniczymi.
- Porządkowanie terenów zdegradowanych krajobrazowo w wyniku niewłaściwej gospodarki i zaniedbań.
- Sprzyjanie zwiększaniu powierzchni gospodarstw rolnych.
- Ochrona użytkowego poziomu wodonośnego i wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem przez zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych oraz do gruntów.
- Ochrona obszaru systemu naturalnych powiązań przyrodniczych przez zachowanie dotychczasowego zagospodarowania, zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem, oraz przed przerywaniem jego ciągłości.
- Zapewnienie zgodności składu gatunkowego lasu z siedliskiem, propagowanie funkcji glebochronnych i wodochronnych lasów.
- Wykluczenie z zabudowy obszarów dolin rzecznych oraz obniżen terenowych, stanowiących lokalny system powiązań przyrodniczych.
- Podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem budowy kanalizacji w miejscowościach wyposażonych w wodociągi. Do czasu budowy zbiorczych systemów kanalizacji obowiązek budowy szczelnych szamb.
- Utrzymanie we właściwym stanie technicznym zbiorników małej retencji.
- Ustalanie warunków ochrony powietrza, gleb i wód przed zanieczyszczeniami w opracowaniach planistycznych i w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów.
- Podejmowanie działań w zakresie budowy obwodnicy Dobrego Miasta oraz zmniejszenia uciążliwości dróg przebiegających przez tereny zwartej zabudowy wsi, przez polepszenie parametrów technicznych i modernizację nawierzchni drogi jak i wprowadzenie nasadzeń izolacyjnych.
- Ochrona terenów zieleni miejskiej w Dobrym Mieście przez wyłączenie ich z procesów urbanizacyjnych.
- Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie zalesiania gruntów najniższych klas bonitacyjnych.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania starodrzewu, które może następować jedynie z zachowaniem przepisów szczególnych w tym zakresie.
- Ochrona istniejących systemów melioracyjnych na terenach użytków zielonych.

- Uwzględnianie konieczności przebudowy sieci rowów melioracyjnych przy podejmowaniu inwestycji na terenach użytkowanych rolniczo.
- Wyznaczanie tras rekreacyjnych, miejsc do wędkowania, obserwacji przyrody itp. na terenach, gdzie występuje roślinność odporna na deptanie. Tam też można wyznaczyć miejsca do biwakowania, plażowania, a także boiska do gier.
- Poprowadzenie ciągów pieszo-rowerowych przy przeciwpożarowych duktach leśnych.
- Zabezpieczenie odpowiedniej ilości parkingów dla rowerów przy realizacji wszelkich, obiektów związanych z ciągami pieszo-rowerowymi.
- Zachowanie walorów krajobrazowych środowiska oraz ochrona przed szkodliwym oddziaływaniem dla środowiska i zdrowia ludzi przy projektowaniu i modernizacji linii elektroenergetycznych.
- Usprawnienie systemu zbiórki, segregacji i składowania odpadów w gminie oraz egzekwowanie obowiązku dokumentowania wywozu odpadów z posesji i wywozu padłych zwierząt.
- Tworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów przemysłowych przydatnych do ponownego wykorzystania.
- Obowiązek ustalania warunków ochrony wody, gleb i powietrza przed zanieczyszczeniami, w opracowaniach planistycznych i decyzjach administracyjnych.
- Podejmowanie działań mających na celu likwidację istniejących do tej pory niskich źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza.
- Bezwzględne utrzymanie istniejących lasów.
- Zakaz wznoszenia w lasach obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów integralnie związanych z funkcją lasów.
- Zakaz lokalizacji w lasach składowisk i wysypisk odpadów.

Sposób opracowania niniejszej prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, w którym nakreśla się jedynie kierunki działań, po to, żeby w podejmowanych następnie opracowaniach planistycznych (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) określić szczegółowe rozwiązania.

Przed opracowaniem niniejszej Prognozy analizie poddano zawarte w projekcie Studium ustalenia pozwalające określić potencjalne znaczące oddziaływania tych ustaleń na środowisko. Należy jednak pamiętać, iż są to ustalenia ogólne będące wytycznymi do opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną szczegółowe parametry i wskaźniki zagospodarowania poszczególnych terenów.

Należy również podkreślić, iż na tym etapie planowania – opracowywania projektu Studium, nie określa się jeszcze wszystkich inwestycji, które będą realizowane na obszarze miasta i gminy Dobre Miasto. Określa się jedynie tereny preferowane do zainwestowania lub zagospodarowania oraz ogólne warunki, jakie będą musiały być spełnione i zawarte w miejscowych planach zagospodarowania jako ustalenia, które z kolei będą podstawą procesów inwestycyjnych podejmowanych w mieście i gminie Dobre Miasto.

W przypadku braku realizacji projektu Studium niemożliwe stanie się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta i gminy Dobre Miasto. Mogą przez to nastąpić pewne charakterystyczne zmiany w sferze dyspozycji przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak chaotyczny rozwój budownictwa, rozproszenie zabudowy, brak uporządkowania formy i funkcji obiektów, czy brak infrastruktury technicznej. Brak późniejszych dokładnych ustaleń planów miejscowych dotyczących uporządkowania zabudowy (forma, wysokość) i funkcji, a w szczególności brak wyznaczonych wskaźników dotyczące podstawowych parametrów urbanistycznych jak.: intensywność zabudowy, wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki, udział powierzchni biologicznie czynnej, mogłoby spowodować bezpośrednio utratę walorów krajobrazowych i istotne straty w florze i faunie. Skutkiem niekontrolowanego rozwoju nowych enklaw zabudowy byłoby nie tylko ograniczenie funkcji środowiskowych obszarów, ale również zmniejszenie roli społecznej obszarów – wykorzystanie terenów usługowych i przemysłowych.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ich trwałość, czas i powtarzalność w projekcie Studium wyróżniono określone przedsięwzięcia i rodzaje oddziaływań. Należy podkreślić, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem kierunkowym określającym politykę przestrzenną. Nie jest opracowaniem właściwym do szczegółowego określania zasad zagospodarowania, lecz wyznaczona ogólne ramy działań na poszczególnych obszarach. Dlatego też, ze względu na ogólny charakter ustaleń zawartych w projekcie Studium niemożliwe jest określenie szczegółowego wpływu, jaki realizacja zapisów projektu Studium wywrze na środowisko miasta i gminy Dobre Miasto. Wpływ poszczególnych sposobów zagospodarowania na środowisko będzie możliwy dopiero po określeniu szczegółowych wytycznych co do zagospodarowania terenu i poznaniu planowanych rozwiązań technicznych. Zastosowane na poszczególnych terenach technologie i ich wpływ na środowisko, zależą od użytkowników danego terenu i znajdują się poza zakresem oddziaływania projektu Studium. W związku z powyższym został określony jedynie ogólny charakter przewidywanych zmian środowiska.